

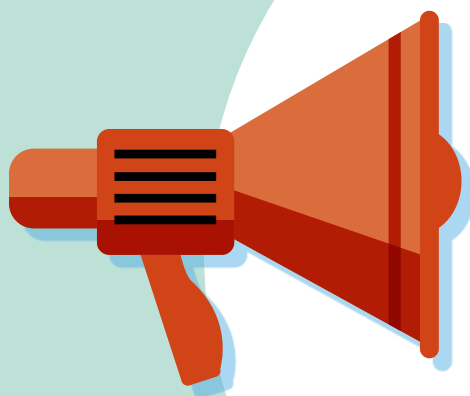
JOB-MONITOR

2022

JOB-MONITOR

2022

224.212

**mbo-studenten
hebben hun
stem laten
horen via de
JOB-monitor
2022**

BESTE LEZER,

Dit schooljaar 2021-2022 hebben we weer de JOB-monitor afgenomen! Hij is maar liefst door 224.212 mbo-studenten ingevuld. Ondanks de coronapandemie en de maatregelen die daardoor een rol gespeeld hebben op school heeft toch bijna de helft van alle mbo-studenten hun stem laten horen! We zijn de mbo-studenten die de tijd hebben genomen om de vragenlijst in te vullen erg dankbaar. Onze dank gaat ook uit naar alle kwaliteitszorgmedewerkers en studentenraden die hebben geholpen om de JOB-monitor weer tot een succes te maken!

De JOB-monitor wordt elke twee jaar afgenomen en dit is de twaalfde editie. Het is ook de tweede editie na de vernieuwing; we kunnen de resultaten dus goed vergelijken met de JOB-monitor van 2020. Dit jaar hebben we de rapportage en de resultatenwebsite allebei in een nieuw jasje gestoken. Via www.jobmonitorresultaten.nl kunnen docenten, studenten, studentenraden de resultaten van hun eigen school inzien.

De JOB-monitor is ontworpen voor de studentenraden. Alle 224.212 meningen van mbo-studenten zijn omgezet in percentages en cijfers. Hiermee kunnen studentenraden precies zien hoe tevreden de studenten zijn en wat ze kunnen verbeteren. Door via de resultatenwebsite per school en per domein te kijken weten ze precies wat er speelt. Met de JOB-monitor bij de hand kunnen ze problemen aankaarten en veranderingen voorstellen aan het College van Bestuur. In dit rapport leggen we uit hoe studentenraden dit kunnen aanpakken. Daarnaast komen we graag bij ze langs om dieper in de resultaten te duiken.

Wij gaan natuurlijk zelf ook aan de slag met de resultaten. JOB komt op voor alle mbo-studenten in Nederland. Met de JOB-monitor zien we wat er goed gaat maar ook waar verbetering nodig is. Wij kunnen dit aankaarten bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. En daarnaast proberen we problemen op de politieke agenda te zetten. In elk hoofdstuk sluiten we af met wat we de afgelopen jaren gedaan hebben en wat we in de toekomst gaan doen om het onderwijs te verbeteren. De JOB-monitor is bedoeld om het onderwijs te verbeteren voor de mbo-studenten, we willen hier geen ranglijst van instellingen mee maken. Deze cijfers zijn voor iedereen beschikbaar via de rapportage en de resultatenpagina.

Met de resultaten van de JOB-monitor 2022 gaat JOB aan de slag en we wensen iedereen veel leesplezier!

Namens het JOB bestuur,

ANNIEK WESTERHOF

Secretaris & portefeuillehouder

JOB-monitor 2021-2022

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	6
1.1. Achtergrond	9
1.2. Onderzoeksopzet	9
1.3. JOB-monitorcyclus	10
1.4. JOB-panel	10
1.5. Respons	13
1.6. Indeling vragen in clusters	13
1.7. Verder in dit rapport	14
1.8. Wat doet JOB met de resultaten	16
1.9. Dit zegt JOB	16
2. JOB OVER DE MEEST OPVALLENDE RESULTATEN	20
3. LESSEN	26
3.1. Lessen	28
3.2. Belangrijke verschillen	30
3.3. Dit zegt JOB	31
4. ONDERWIJS EN BEGELEIDING	34
4.1. Onderwijs en begeleiding	36
4.2. Belangrijke verschillen	38
4.3. Dit zegt JOB	39
5. INFORMATIE	42
5.1. Informatie	44
5.2. Belangrijke verschillen	47
5.3. Dit zegt JOB	48
6. OMGEVING, SFEER EN VEILIGHEID	52
6.1. Omgeving, sfeer en veiligheid	54
6.2. Belangrijke verschillen	56
6.3. Dit zegt JOB	57
7. LESMATERIAAL EN TOETSEN	60
7.1. Lesmateriaal en toetsen	62
7.2. Belangrijke verschillen	64
7.3. Dit zegt JOB	65

8. STAGE	68
8.1. Stage (bol)	70
8.1.1. Stage bol-school	70
8.1.2. Stage bol-leerbedrijf	72
8.1.3. Stage bol: Moeite om een stage/bpv-plaats te vinden	74
8.1.4. Dit zegt JOB	75
8.2. Werkplek (bbl)	80
8.2.1. Werkplek bbl-school	80
8.2.2. Werkplek bbl-werkplek	82
8.2.3. Werkplek bbl: Hoe moeilijk was het om een werkplek te vinden	83
8.2.4. Dit zegt JOB	84
9. STUDEREN MET EEN ONDERSTEUNINGSBEHOEFTE	86
9.1. Studeren met een ondersteuningsbehoefte	88
9.2. Verschillen van beoordelingen van studenten met en zonder ondersteuningsbehoefte	89
9.3. Belangrijke verschillen	90
9.4. Dit zegt JOB	91
10. MEDEZEGGENSCHAP	94
10.1. Medezeggenschap	96
10.2. Belangrijke verschillen	97
10.3. Dit zegt JOB	98
11. ALGEMENE TEVREDENHEID	100
11.1. Algemene waardering van de opleiding en de school & de invloed van corona	102
11.2. Zijn verschillen échte verschillen?	103
11.3. Welke onderwerpen bepalen het rapportcijfer voor de instelling en de opleiding?	105
11.4. Samenvatting	107
BIJLAGEN	108
Bijlage A: Bronnen	110
Bijlage B: Respons naar achtergrondkenmerken	111
Bijlage C: Indeling in clusters	112
Bijlage D: Vragenlijst	114
Bijlage E: Gebruikte afkortingen	119
Bijlage F: Lijst van tabellen en figuren	120

1

INLEIDING

In dit hoofdstuk laten we zien wie de JOB-monitor allemaal hebben ingevuld. Ook vertellen we hoe de JOB-monitor is uitgevoerd en hoe je de resultaten goed kunt aflezen. We geven kort uitleg over wat JOB doet en wat we met de resultaten gaan doen. Ten slotte leggen we uit wat er verder in het rapport beschreven staat en hoe de hoofdstukken zijn opgebouwd.

ALLES OVER DE JOB- MONITOR 2022

-
- 1.1 ACHTERGROND**
 - 1.2 ONDERZOEKSOPZET**
 - 1.3 JOB-MONITOR CYCLUS**
 - 1.4 JOB-PANEL**
 - 1.5 RESPONS**
 - 1.6 INDELING VRAGEN IN CLUSTERS**
 - 1.7 VERDER IN DIT RAPPORT**
-

1.1 ACHTERGROND

Ook dit schooljaar 2021-2022 hebben we de JOB-monitor weer uitgevoerd; mbo-studenten hebben via deze online enquête vragen over hun opleiding en school ingevuld. De JOB-monitor, die elke twee jaar wordt gehouden, is daarmee al voor de twaalfde keer georganiseerd! Met de antwoorden van de studenten kunnen scholen kijken wat studenten goed vinden gaan en wat er volgens hen niet zo goed gaat. Met deze informatie kan op school verder gepraat worden met studenten om te zien wat er nog beter kan aan het onderwijs.

De JOB-monitor 2022 wordt uitgevoerd en mede-georganiseerd door JOB, de Jongeren Organisatie Beroepsonderwijs. Wij komen op voor alle mbo-studenten in Nederland. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) steunt het onderzoek. Onderzoeksbureau ResearchNed heeft het onderzoek, net als vorige keren, uitgevoerd. Met dank aan de kwaliteitszorgmedewerkers in het mbo en vooral de studenten zelf, is de vragenlijst ook dit keer weer heel vaak ingevuld.

1.2 ONDERZOEKSOPZET

De mbo-studenten van 58 mbo-instellingen¹ in Nederland konden de vragenlijst invullen van 1 december 2021 tot en met 25 maart 2022. Zij moesten daarvoor eerst inloggen op een pagina van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO)² met hun achternaam, geslacht, geboortemaand en geboortjaar. Omdat iedereen deze persoonlijke informatie van zichzelf kent, konden studenten zelf kiezen waar en wanneer zij de vragen gingen beantwoorden. Vaak vullen studenten de vragenlijst in de klas in.

Door DUO werd nagekeken of iemand een mbo-opleiding volgde en alleen als dat zo was, werd de enquête geopend. Op deze manier was van elke student bijvoorbeeld bekend³ aan welke mbo-school zij studeerden en hoefde dat niet gevraagd te worden. Het was niet nodig om de hele vragenlijst in één keer in te vullen, dit kon ook in meerdere keren. Mbo'ers waren gemiddeld bijna tien minuten bezig om alle vragen in te vullen.

1 Vanuit de overige instellingen is aangegeven dat men niet deelnam aan de JOB-monitor 2022. **2** Studenten van de Politieacademie staan niet ingeschreven bij DUO. Deze studenten konden op een aparte inlogpagina van ResearchNed hun studentnummer en geboortjaar en -maand invullen. Daarmee konden later andere studentkenmerken aan de antwoorden worden gekoppeld. Die extra informatie is uit de administratie van de Politieacademie gehaald.

3 Deze informatie stuurde DUO door via een anoniem nummer. Dat nummer is ook gebruikt in de enquête. DUO weet de combinatie tussen dat nummer en de antwoorden op de vragenlijst niet. ResearchNed ziet nooit de achternamen en geboortedatum van studenten. Door OCW is in overleg met de Privacy Officer van DUO afgesproken dat dit volgens de AVG mag.

1.3 JOB-MONITOR CYCLUS

De JOB-monitor wordt elke twee jaar uitgevoerd. In het ene jaar wordt de vragenlijst afgenomen en zien we hoe mbo'ers denken over hun school en hun opleiding. In het jaar daarna kunnen scholen en studentenraden aan de slag met de resultaten. Vroeger was de vragenlijst van de JOB-monitor te lang. Daarom werd de vragenlijst voor de JOB-monitor voor de meting in 2020 aangepast. Samen met mbo-studenten, medewerkers op mbo-scholen, van OCW en van de Onderwijsinspectie werd gekeken welke vragen belangrijk genoeg waren om te blijven stellen en is er een nieuwe, kortere vragenlijst gemaakt. Die vragenlijst is beter te gebruiken. In 2022 zijn bijna precies dezelfde vragen gesteld als in 2020: zo kunnen we de antwoorden uit 2020 en 2022 met elkaar vergelijken. Wel zijn er twee vragen toegevoegd die met corona te maken hebben en is er bij een vraag het woordje "nog" toegevoegd¹.

1.4 JOB-PANEL

In de JOB-monitor kunnen studenten bij de laatste vraag aangeven of JOB vaker om hun mening mag vragen. Als zij dat goed vinden, geven ze hun emailadres op en kan JOB deze studenten vaker korte vragenlijstjes sturen. Deze groep studenten heet samen het JOB-panel, en dit jaar hebben 13.924 studenten hiervoor hun emailadres achtergelaten. In 2020 en 2021 hebben we drie panelonderzoeken gedaan naar de situatie rondom corona en een vragenlijst uitgezet rondom studentenzaken. Onder de nieuwe panelleden uit de JOB-monitor 2022 hebben we al een onderzoek uitgezet naar burgerschapsonderwijs. We willen met het JOB-panel vaker de mening van de studenten over allerlei onderwerpen weten.

¹ De toegevoegde vragen zijn: "Als er geen corona was, dan zouden de rapportcijfers die ik net gaf: [veel hoger zijn - een beetje hoger zijn - hetzelfde zijn - een beetje lager zijn - veel lager zijn]" en "Wat vind je van de online lessen die je dit schooljaar vanuit thuis volgt? [heel slecht - heel goed + ik krijg geen online lessen]"

TABEL 1: Netto respons per instelling JOB-monitor 2022

Bron: JOB-monitor 2022 en BRONMBO

	Netto respons	Populatie	% Netto respons
Aeres MBO	2.930	5.246	55,9
Albeda	10.895	21.739	50,1
Alfa-college	6.778	12.649	53,6
Aventus	4.980	11.504	43,3
Cibap vakschool voor vormgeving	698	1.734	40,3
Curio	7.136	15.446	46,2
Da Vinci College	3.398	7.595	44,7
De Leijgraaf	1.716	3.956	43,4
Deltion	8.256	16.466	50,1
Friesland College	4.517	8.658	52,2
Graafschap College	4.863	9.631	50,5
Grafisch Lyceum Rotterdam	1.802	3.669	49,1
Grafisch Lyceum Utrecht	1.174	2.224	52,8
Hogeschool Tio	119	197	60,4
Hoornbeeck College	4.431	6.974	63,5
Horizon College	5.079	12.508	40,6
Hout- en Meubileringscollege	2.336	4.136	56,5
IVA Driebergen	144	234	61,5
Koning Willem I College	7.453	13.806	54,0
Landstede mbo	6.692	11.339	59,0
Leidse instrumentmakers School	252	361	69,8
Lentiz onderwijsgroep	970	1.779	54,5
MBO Amersfoort	3.273	8.002	40,9
MBO Utrecht	2.674	5.438	49,2
mboRijnland	8.499	16.745	50,8
Mediacollege Amsterdam, vmbo	1.575	2.648	59,5
Noorderpoort	7.607	13.667	55,7
Notenboom	4	56	7,1

JOB-MONITOR 2022

	Netto respons	Populatie	% Netto respons
Onderwijsgroep Tilburg	5.170	8.260	62,6
Politieacademie	462	3.990	11,6
Regio College	2.556	5.347	47,8
Rijn IJssel	4.771	10.739	44,4%
ROC A12	3.656	6.086	60,1%
ROC Drenthe College	4.557	7.835	58,2%
ROC Friese Poort	7.306	11.866	61,6%
ROC Kop van Noord-Holland	1.592	3.258	48,9%
ROC Menso Alting	338	683	49,5%
ROC Midden Nederland	7.989	17.045	46,9%
ROC Mondriaan	6.549	19.654	33,3%
ROC Nijmegen	5.641	10.064	56,1%
ROC Nova College	5.904	11.506	51,3%
ROC Rivior	906	2.791	32,5%
ROC Ter AA	1.878	3.339	56,2%
ROC TOP	1.091	3.632	30,0%
ROC van Twente	10.670	19.608	54,4%
Scalda	4.624	8.867	52,1%
SG De Rooi Pannen	3.724	5.720	65,1%
SintLucas	1.883	2.744	68,6%
Soma college	463	1.266	36,6%
STC Group	1.886	4.099	46,0%
Stichting Clusius College	609	1.514	40,2%
Summa College	7.902	17.992	43,9%
SVO vakopleiding food	784	2.116	37,1%
Terra MBO (Onderwijsgroep Noord)	1.142	1.842	62,0%
VISTA-college	5.865	13.117	44,7%
Yuverta	4.987	8.985	55,5%
Zadkine	7.180	17.372	41,3%
Zone.college	1.814	3.243	55,9%
Overige instellingen	62	50.887	0,1%

1.5 RESPONS

In totaal deden 58 scholen mee aan de JOB-monitor 2022. De enquête is geopend door 247.087 studenten, 55 procent van de studenten van de deelnemende instellingen. Dat is 49 procent van alle mbo-studenten in Nederland (de onderzoekspopulatie). Later is door de onderzoekers gekeken welke ingevulde vragenlijsten mee te nemen waren in de uitkomsten van de monitor. Sommige setjes antwoorden zijn niet gebruikt, omdat:

- ◆ Studenten die de vragen te snel invulden, niet alles goed kunnen hebben gelezen;
- ◆ De vragenlijst niet ver genoeg was ingevuld;
- ◆ Iemand die bijna overal hetzelfde antwoordbolletje koos, geen eerlijke mening kon geven.

Hierna bleven de antwoorden van 224.212 mbo-studenten over. Dat betekent een bruikbare, 'netto' respons van 44,5 procent. In de tabel hiernaast staat per school wat de netto respons is.

Hoe meer studenten de enquête invullen, hoe beter de antwoorden van de groep van invullers lijken op die van de totale groep mbo-studenten in Nederland. Wanneer in beide groepen bijvoorbeeld ongeveer zeventig procent van de studenten een bol-opleiding volgt, zijn de twee groepen goed met elkaar

te vergelijken. In dat geval kunnen de antwoorden op de enquête gebruikt worden om iets over de tevredenheid van alle mbo-studenten te zeggen. Bij deze meting van de JOB-monitor lijkt de invulgroep niet genoeg op de hele groep mbo'ers om dat te kunnen doen.

Om bij het opschrijven van de uitkomsten van het onderzoek toch iets te kunnen zeggen over alle mbo-studenten, is een weegfactor gemaakt. Als bijvoorbeeld van de groep invullers zestig procent een meisje is en in het hele mbo veertig procent, tellen de antwoorden van meisjes minder zwaar mee bij het berekenen van de uitkomsten. In hetzelfde voorbeeld tellen de antwoorden van jongens juist zwaarder mee. In de weegfactor zijn alle groepen studenten meegenomen die te maken zijn met opleidingsdomein, school, geslacht, opleidingsniveau en leerweg (bijv. jongens op niveau 3 van een bol-opleiding Media en vormgeving aan ROC A12).

1.6 INDELING VRAGEN IN CLUSTERS

In de JOB-monitor worden vragen gesteld over verschillende onderwerpen. Vaak is dat meer dan één vraag per onderwerp. Er wordt dan gekeken of voor deze vragen over hetzelfde onderwerp een totaaloordeel (of clusterscore) kan worden gemaakt. Hiermee kun je gemakkelijk zien waar het op school goed of minder goed gaat. Daarna kun je dan

per vraag kijken waar dat precies mee te maken heeft.

Vanuit de nieuwe vragenlijst zijn acht clusters te maken (zie bijlage C). Deze indeling is door een groep deskundigen (drie hoogleraren van universiteiten die verstand hebben van onderzoek doen) goedgekeurd. Binnen een cluster is telkens voor iedere student uitgerekend hoeveel procent van de vragen negatief (“zeer slecht” of “slecht”), neutraal (bijv. “niet slecht en niet goed”) of positief (“goed” of “zeer goed”) is beantwoord.

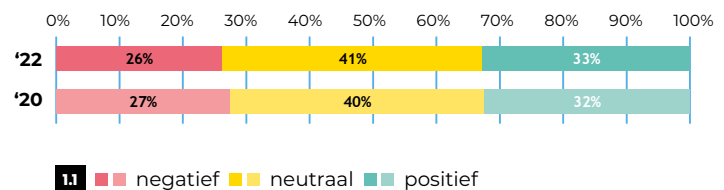
Voor sommige vragen is het niet mogelijk om in een cluster meegenomen te worden. Deze zijn daarom alleen ‘los’ terug te vinden in dit rapport. Het gaat om:

- ◆ Wat vind je van de lessen Nederlands?
- ◆ Wat vind je van de lessen rekenen?
- ◆ Wat vind je van de lessen Engels?
- ◆ Heb je stage/bpv gelopen of doe je dat op dit moment?
- ◆ Was/Is het moeilijk voor je om een stage-/bpv-plaats te vinden?
- ◆ Hoe moeilijk was het voor jou om een werkplek te vinden voor je opleiding?
- ◆ Heb je leerproblemen, beperkingen of blijvende ziektes?
- ◆ Weten jouw docenten dat je een beperking hebt?
- ◆ Wat vind je van de hulpmiddelen en aanpassingen op school voor jouw beperking?
- ◆ Is er een studentenraad op jouw school?

- ◆ Zou je zelf willen meepraten over hoe het op jouw school beter kan?
- ◆ Welk rapportcijfer geef je jouw opleiding?
- ◆ Welk rapportcijfer geef je jouw school?
- ◆ Als er geen corona was, dan zouden de rapportcijfers die ik net gaf:

1.7 VERDER IN DIT RAPPORT

De hoofdstukken laten steeds de uitkomsten voor één van de onderwerpen uit de vragenlijst zien. Het gaat dan om de taaloordelen en om de losse vragen binnen dat onderwerp. Er wordt eerst een vergelijking met de vorige JOB-monitor gemaakt: het eerste of bovenste balkje in elke figuur is iets donkerder van kleur en laat de antwoorden van dit jaar zien. Het andere balkje laat de resultaten van de vorige JOB-monitor (in 2020) zien (zie voorbeeld). In de vragenlijsten konden studenten meestal kiezen uit vijf antwoorden; heel slecht – slecht - niet slecht, niet goed – goed – heel goed. De antwoorden ‘heel slecht’ en ‘slecht’ werden bij elkaar genomen en zijn samen de groep ‘negatief’. De antwoorden ‘goed’ en ‘heel goed’ werden ook bij elkaar

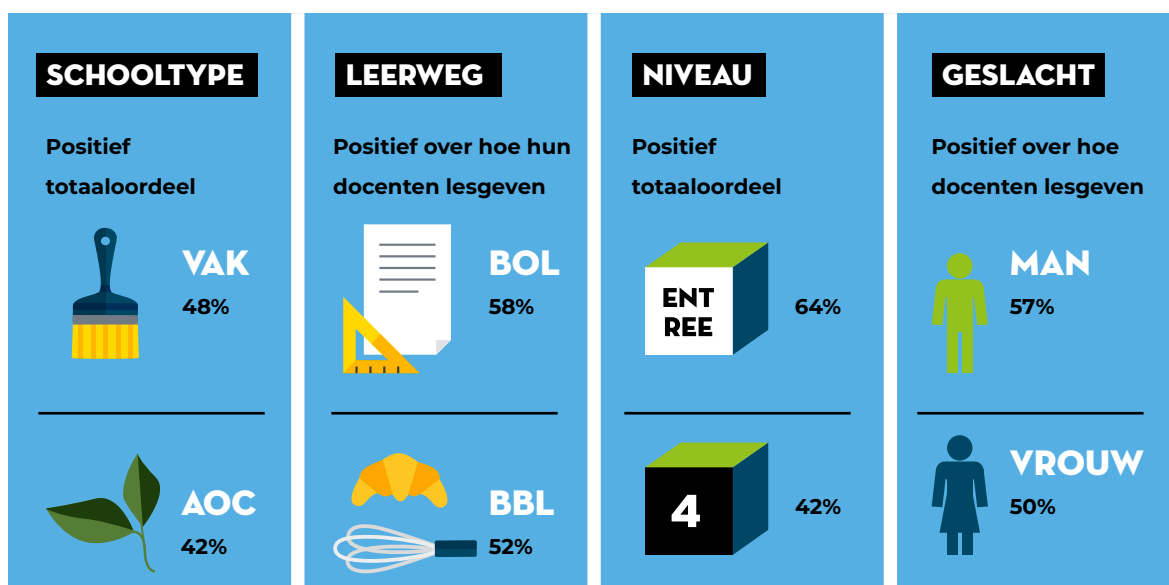
genomen en vormen samen de groep 'positief'. Studenten die kozen voor 'niet slecht, niet goed', zijn de groep 'neutraal'. In de grafieken zijn de meningen van studenten opgenomen als percentages negatief (roodgekleurd), neutraal (geelgekleurd) of positief (groengekleurd) geantwoord. Soms zullen de resultaten niet helemaal op honderd procent uitkomen. Dit heeft te maken met de afronding van de percentages.

Onder het kopje "belangrijke verschillen" worden de uitkomsten van de verschillende groepen studenten vergeleken. Zo zijn er verschillen tussen man/vrouw, bol/bbl, entree/niveau 2/3/4 en roc/aoc/vakinstellingen. De belangrijke verschillen op

het totaaloordeel worden weergegeven met behulp van een pictogram (zie voorbeeld). In principe worden alleen (significante) verschillen van vijf procentpunt of meer getoond. Ten slotte sluiten we het hoofdstuk uit met de paragrafen "Dit zegt JOB".

In het laatste hoofdstuk wordt uitgelegd hoe de uitkomsten van dit onderzoek het beste begrepen en gebruikt kunnen worden. Studentenraden en andere mensen die dit graag willen weten, kunnen de uitkomsten ook online bekijken via www.jobmonitorresultaten.nl. Op deze site kun je de resultaten van je eigen school per domein zien of vergelijken met het landelijk gemiddelde.

BELANGRIJKE VERSCHILLEN

WAT DOET JOB MET DE RESULTATEN?

In het voorwoord hebben we het al even kort uitgelegd. De Jongeren Organisatie Beroepsonderwijs (JOB) komt op voor alle mbo-studenten in Nederland. Dit doen we in de politiek, de media en bij jou op school! Met de JOB-monitor komen we erachter wat mbo-studenten vinden van het onderwijs, maar dit doen we ook door met studentenraden te praten of door middel van de klachtenlijn. We houden ons bijvoorbeeld bezig met het verminderen van schoolkosten, met het aanpakken van stagediscriminatie en het verbeteren van de rechten en plichten van de studenten. Met studentenraden proberen we het onderwijs op alle scholen te verbeteren. We willen studentenraden dan ook stimuleren om dieper in de resultaten te duiken via de resultatenpagina; hier komen we graag een handje bij helpen in een training.

DIT ZEGT JOB

In het volgende hoofdstuk geven we als JOB aan welke uitkomsten van de JOB-monitor 2022 we belangrijk vinden. En waar we de komende jaren iets aan proberen te doen.

Daarnaast sluiten we ieder hoofdstuk af met een "Dit zegt JOB" paragraaf. Daarin leggen we uit wat we als JOB van de resultaten vinden. Ook vertellen we wat we dit jaar op dat onderwerp hebben ge-

daan en wat we verder nog willen doen om iets voor de mbo studenten voor elkaar te krijgen. Naast dat we informatie uit de JOB-monitor gebruiken, kijken we in deze stukken ook naar het JOB-panel, de klachtenrapportage, wat de nieuwe veranderingen zijn vanuit de politiek en stukken die JOB samen met de MBO Raad aanbiedt. In deze paragraaf geven we tips aan studentenraden om dit op school te verbeteren en we geven extra informatie voor iedereen die daar benieuwd naar is. De bronnen die we in de extra informatie noemen zijn te vinden in bijlage A.

JOB-MONITOR

2022

HOE WERD 'IE
INGEVULD?

Studenten deden er
gemiddeld **10 MINUTEN**
over om de vragenlijst
in te vullen

224.212 van de 503.874
studenten in Nederland vulden
de JOB-monitor dit jaar in. Dat
is **55 %** van de onderzoeks-
populatie en **44,5 %** van alle
mbo-studenten!

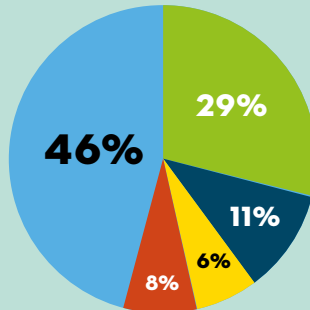

JOB-monitor
2022 bestond uit
36-38 VRAGEN

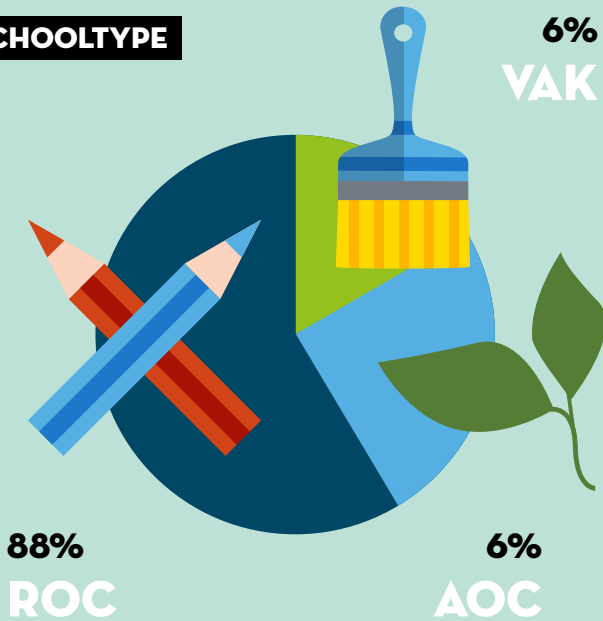
WIE VULDEN 'M IN?

LEEFTIJD

- 17 JAAR EN JONGER
- 18 EN 19 JAAR
- 20 EN 21 JAAR
- 22 EN 25 JAAR
- 26 JAAR EN OUDER

SCHOOLTYPE

88%
ROC

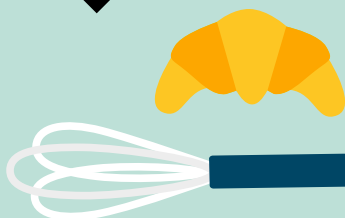
6%
AOC

6%
VAK

20%
BBL

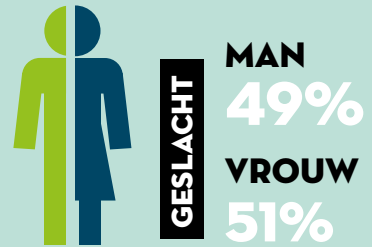
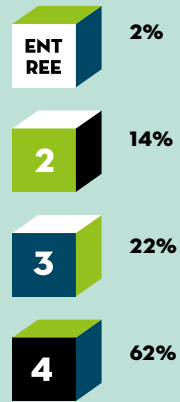
BOL
80%

LEERWEG

NIVEAU

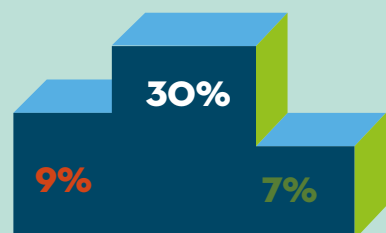
Dit waren de niveau's van alle studenten die de JOB-monitor invulden.

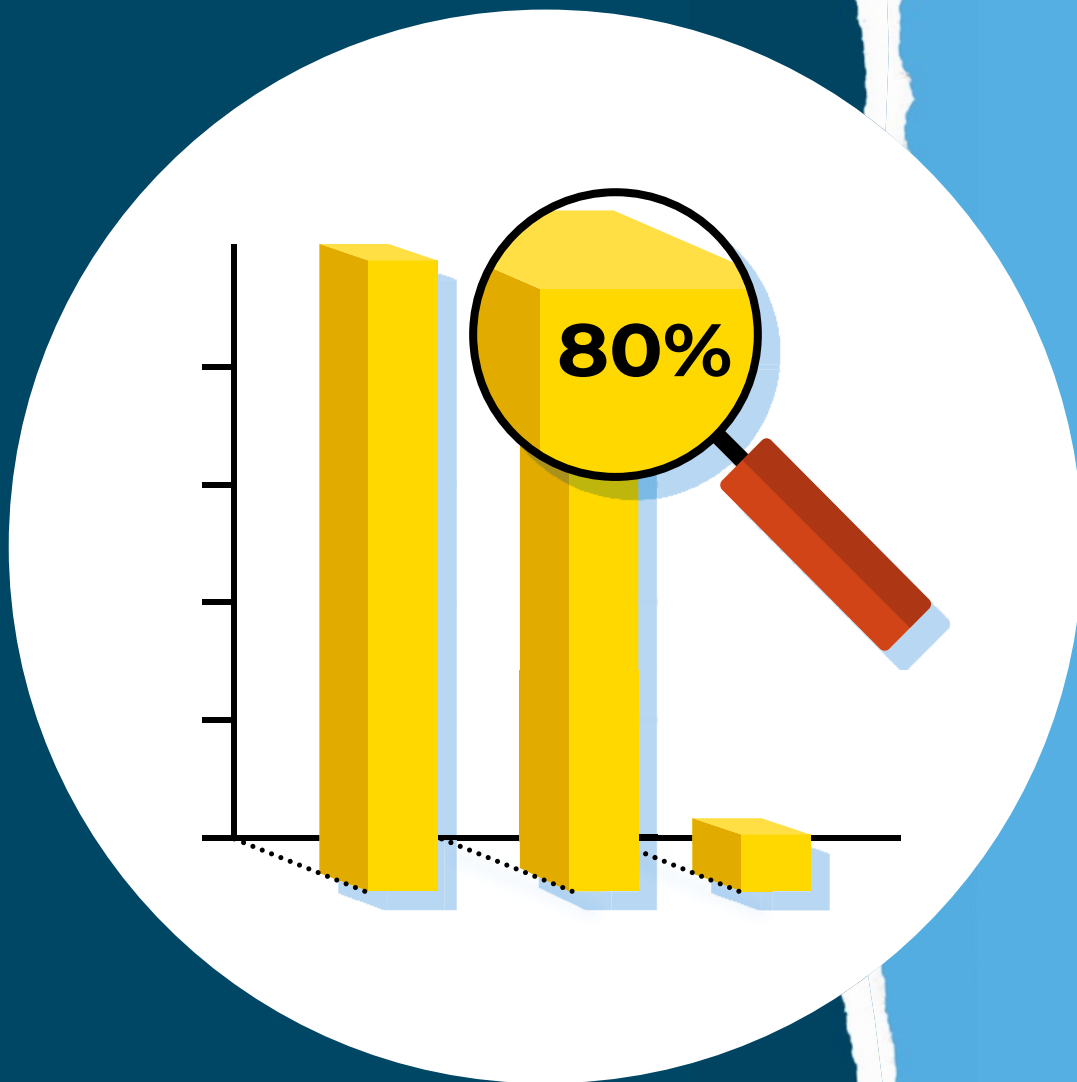

TOP 3

Van alle studenten die de JOB-monitor invulden kwamen de meeste uit deze domeinen.

1. ZORG & WELZIJN
2. ECONOMIE & ADMINISTRATIE
3. TECHNIEK & PROCESSINDUSTRIE / VEILIGHEID & SPORT

2

JOB OVER

DE MEEST

OPVALLENDE

RESULTATEN

De resultaten van de JOB-monitor zijn erg belangrijk voor JOB om te weten wat er speelt onder mbo-studenten. Deze bepalen dan ook voor een groot deel waar JOB zich de komende tijd mee bezig gaat houden. Daarnaast is het doel van de JOB-monitor ook om het gesprek tussen de studentenraad en de school te openen. Zo kunnen we allemaal werken aan het verbeteren van het onderwijs. In dit hoofdstuk leggen we uit wat ons is opgevallen aan de resultaten.

2. JOB OVER DE MEEST

OPVALLENDE RESULTATEN

😊 6,8

POSITIEF

We vinden het als JOB fijn om te zien dat veel studenten positiever zijn geworden op de meeste vragen (23 vragen). In vergelijking met de JOB-monitor 2020, waren studenten in deze editie over veel onderwerpen één tot twee procentpunt positiever. Ook zijn de gemiddelde rapportcijfers van studenten licht gestegen. Ze beoordelen hun opleiding dit jaar met een 6,8 (vorige editie was dat een 6,7) en hun school geven ze gemiddeld een 6,6 (in 2020 was dat een 6,5). We zijn blij om te zien dat scholen ondanks de coronacrisis op veel punten verbetering laten zien. We hopen deze positieve trend ook weer in de volgende JOB-monitor te zien.

NEDERLANDS, ENGELS EN REKENEN

We zijn blij om te zien dat bijna de helft van de studenten positief is over de lessen Nederlands, Engels en rekenen. Maar daarnaast zijn we erg ontevreden over het percentage studenten dat aangeeft geen lessen in rekenen, Nederlands en Engels te krijgen. Studenten moeten namelijk wel examens in deze vakken doen. Het hangt af van het vak en het niveau of deze examens ook meetellen voor het diploma; dit zullen we verder uitleggen in het volgende hoofdstuk. JOB is van mening dat geen enkele student onvoorbereid een examen mag maken. We zullen deze cijfers dan ook aankaarten bij OCW om ervoor te zorgen dat scholen dit oplossen.

ONLINE ONDERWIJS

Tijdens het begin van dit schooljaar 2021-2022 speelde corona nog een grote rol in het onderwijs. Dit heeft natuurlijk erg veel effect gehad op het onderwijs. Studenten hebben de afgelopen twee jaar in bepaalde periodes online les moeten volgen. Hoewel de maatregelen nu niet meer van kracht zijn, merken we toch dat scholen kijken naar een manier om hybride les te blijven geven. Om erachter te komen wat studenten van de online lessen vinden, hebben we een extra vraag in de JOB-monitor gesteld. Over deze lessen was 43 procent van de studenten negatief. Als JOB vinden we dat de kwaliteit van lessen goed moet zijn en we zijn er niet van overtuigd dat dit bij alle online lessen het geval is. Daarom vinden we dat er strenge voorwaarden gesteld moeten worden bij het geven van online lessen. We zullen als JOB hierover in gesprek blijven gaan met OCW en de instellingen.

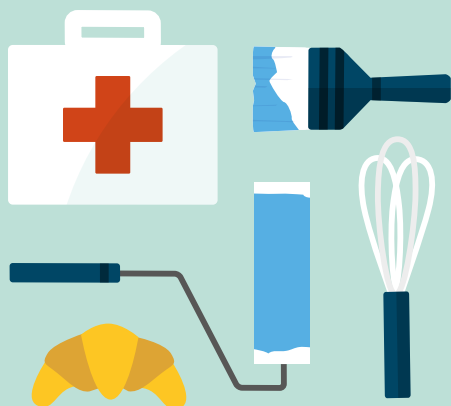
INFORMATIE

Over het thema Informatie zijn we minder tevreden; bijna dertig procent van de studenten is negatief over de informatievoorziening op school. Zo geeft 29 procent van de studenten aan dat school niet goed omgaat met klachten, en één op de drie studenten is niet tevreden over de informatie die ze hebben gekregen over hun school. We hopen dat de aankomende wetswijziging in de Wet educatie en beroepsvorming voor een betere informatievoorziening zal zorgen. JOB denkt hier graag over mee. Wat wel positief veranderd is, is het aantal docenten dat naar de lessen vraagt. Hoewel dertig procent van de studenten hier nog ontevreden over is, geeft bijna veertig procent van de studenten aan dat docenten vragen wat ze van de lessen vinden. Dat is een stijging van zes procentpunt, hier zijn we natuurlijk erg blij mee en we hopen dat deze positieve ontwikkeling doorzet!

STAGEBEGELEIDING

We zijn erg blij om te zien dat zowel bol- als bbl-studenten positief zijn over de begeleiding vanuit de stage/bpv en leerwerkplek (64-69%). Daarnaast zijn studenten ook erg positief over wat ze leren op de stage/bpv en leerwerkplek (70-79%). Hier zijn we erg tevreden over! Wat we wel jammer vinden, is dat zowel bol- als bbl-studenten minder positief zijn over de begeleiding vanuit school en de manier waarop schoolopdrachten aansluiten bij de stage/werkplek. Dit is nauwelijks veranderd sinds 2020 en we vinden dat de begeleiding vanuit school even goed moet zijn als vanuit de stage/werkplek. We zetten ons met JOB dan ook hard in om praktijkovereenkomsten te verbeteren, zodat de begeleiding vanuit school hier beter in vastgelegd wordt.

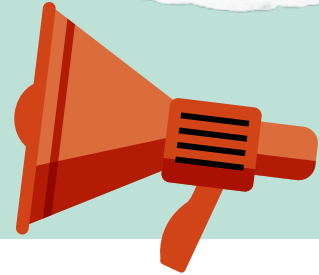

SCHOOLKOSTEN

Wat we teleurstellend vinden om te zien, is dat nog steeds 41 procent van de studenten aangeeft de boeken en lesmaterialen die zij voor school moesten kopen, niet te gebruiken. Dit is al meerdere keren uit de JOB-monitor gebleken en hier is helaas nog steeds geen vooruitgang in geboekt. Als JOB vinden we dit niet kunnen en we hebben ons dan ook hard ingezet voor bijvoorbeeld de terugkoopregeling. Vanaf dit jaar moeten scholen boeken terugkopen wanneer studenten kunnen aantonen dat ze deze niet of nauwelijks hebben gebruikt. Als JOB helpen we de studenten hier graag mee verder en we hopen dat deze maatregelen in de volgende JOB-monitor tot een positiever oordeel zullen leiden.

HULPMIDDELEN EN AANPASSINGEN VOOR STUDENTEN MET ONDERSTEUNINGSBEHOEFTE

Een grote groep studenten (36%) heeft in de JOB-monitor aangegeven dat zij een leerprobleem, beperking of blijvende ziekte hebben. We vinden het zorgelijk om te zien dat dertig procent van deze studenten niet tevreden is over de hulpmiddelen en aanpassingen die school biedt voor hun beperkingen. Bij de studenten die aangeven dat hun docenten niet op de hoogte zijn van hun beperking, ligt dit aandeel zelfs nog hoger (40%). We raden deze studenten aan om met school in gesprek te gaan en bij klachten of vragen contact op te nemen met JOB. We hopen dat deze studenten vanaf komend schooljaar beter geholpen en begeleid worden door scholen. Vanaf augustus 2023 moeten scholen bovendien schriftelijke afspraken maken met studenten met een ondersteuningsbehoefte die minstens een keer per jaar worden geëvalueerd. We hopen dat scholen hier aankomend schooljaar al mee aan de slag gaan.

MEDEZEGGENSCHAP

We zijn er erg trots op dat meer dan 224.000 mbo-studenten hun stem hebben laten horen via de JOB-monitor! Ook zijn we tevreden over het feit dat de helft van de studenten weet dat er een studentenraad op school is. Ondanks corona hebben de studentenraden er toch voor gezorgd zichtbaar te blijven binnen de school. Wat we wel jammer vinden, is dat 65 procent van de studenten aangeeft niet mee te willen praten over het op hun school beter kan en maar vijftien procent aangeeft dit wel te willen doen. Een opvallend resultaat is dat studenten aan entreeopleidingen vaker aangeven mee te willen praten over hoe het op school beter kan dan studenten op de andere niveaus.

Voor de studentenraden en voor JOB is het erg belangrijk dat alle studenten hun stem laten horen. We merken dat studenten vaak wel een mening hebben over hoe het beter kan op school, maar dat we als JOB actief aan de slag moeten om deze stem op te halen. We zullen ons dan ook samen met de studentenraden gaan inzetten om dit op zoveel mogelijk manieren te doen.

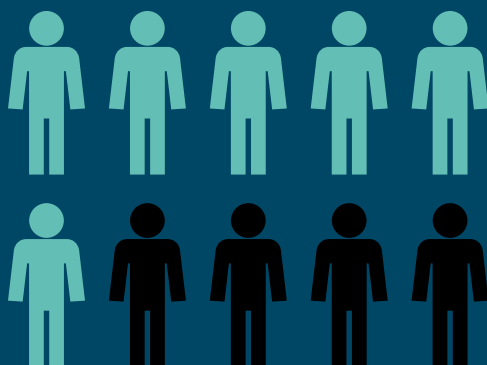
IN HET KORT

MEER DAN DE HELFT

van de studenten is positief over de lessen **ENGELS** (52%)

43% van de studenten is niet tevreden over het **ONLINE ONDERWIJS**

MEER DAN 60% van de entreestudenten is positief over de lessen **NEDERLANDS** en **REKENEN**

3

LESSEN

In dit hoofdstuk kijken we naar de lessen Nederlands, rekenen en Engels. Dit jaar kijken we ook naar de online lessen die studenten hebben gehad. Wat vinden studenten van de lessen van deze vakken? En wat vinden ze van de online lessen?

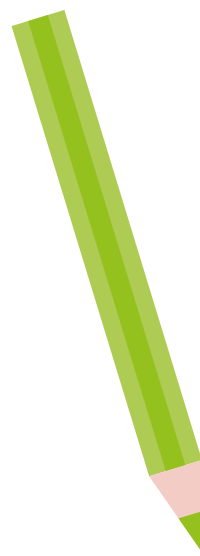
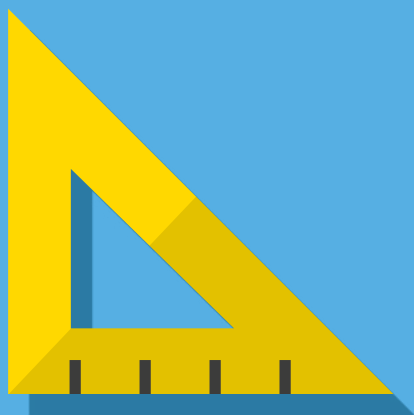
3. LESSEN

In deze paragraaf kijken we naar het oordeel van mbo-studenten over hun lessen. Drie vragen gaan over bepaalde lessen en één vraag gaat over online les:

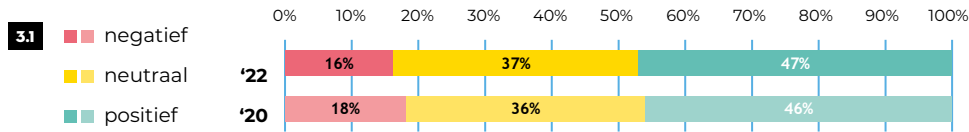
- ◆ Wat vind je van de lessen Nederlands?
- ◆ Wat vind je van de lessen rekenen?
- ◆ Wat vind je van de lessen Engels?
- ◆ Wat vind je van de online lessen die je dit schooljaar vanuit thuis volgt?

STAND VAN ZAKEN 2022

De meeste mbo-studenten krijgen lessen Nederlands; maar dertien procent van de studenten zegt deze lessen niét te krijgen. Ook krijgen de meeste mbo'ers les in rekenen: één op de vijf mbo'ers krijgt géén lessen rekenen. Bijna zeventig procent de mbo-studenten krijgt lessen Engels. Alleen studenten die een opleiding op niveau 4 volgen, krijgen een centraal examen Engels.

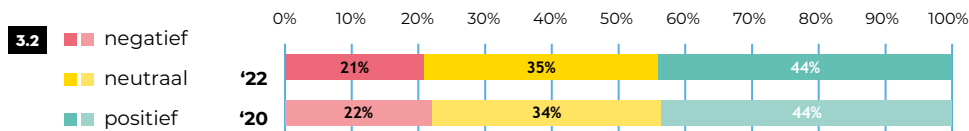

Mbo-studenten gaven aan wat ze van drie vakken en van online lessen vinden. Er is, bij de vragen over de drie vakken, weinig veranderd ten opzichte van de vorige meting. Over de lessen Nederlands is iets minder dan de helft van de studenten positief; zestien procent is er negatief over.

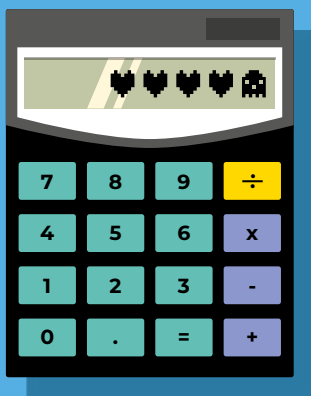

FIGUUR 3.1: Wat vind je van de lessen Nederlands?

Over de lessen rekenen is iets minder dan de helft van de studenten positief; een op de vijf is er negatief over.

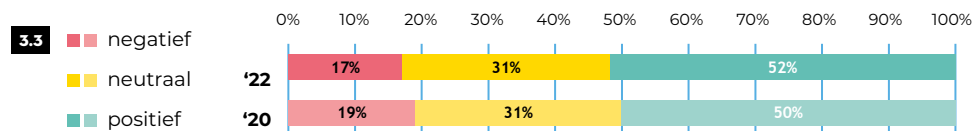
FIGUUR 3.2: Wat vind je van de lessen rekenen?

1 OP DE 5

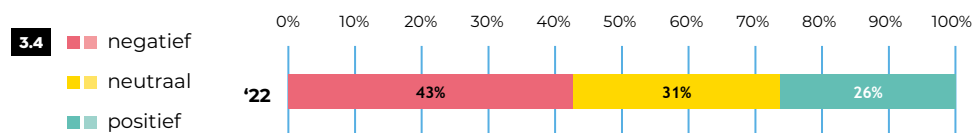
**mbo-studenten
is negatief over de
lessen rekenen**

Ietsje meer dan de helft van de mbo'ers is tevreden over de lessen Engels. Iets meer studenten zijn positief over het vak Engels dan twee jaar geleden, maar de verschillen zijn klein.

FIGUUR 3.3: Wat vind je van de lessen Engels?

Studenten die online les kregen, vonden dat vaak niet fijn: twee van de vijf studenten was negatief over de online lessen.

FIGUUR 3.4: Wat vind je van de online lessen die je dit schooljaar vanuit thuis volgt?

BELANGRIJKE VERSCHILLEN

Entreestudenten zijn een stuk positiever over de lessen Nederlands en rekenen dan studenten op andere niveaus. Hoe lager het niveau, hoe positiever het oordeel over de lessen Nederlands en rekenen. Voor de lessen Engels is dat omgekeerd: entreestudenten zijn juist het minst positief over de Engelse lessen. Van de bol-studenten vindt een groter deel de lessen Engels (heel) goed dan van de bbl-studenten. Over de lessen Nederlands en rekenen verschilt het oordeel van deze twee groepen studenten niet. Ten slotte zijn mannelijke studenten vaker positief over de rekenlessen dan vrouwelijke.

Over
lessen

DIT ZEGT JOB

De JOB-monitor begint met het thema lessen, hierin wordt aan de student gevraagd wat ze van de lessen rekenen, Nederlands en Engels vinden. Rekenen en Nederlands zijn voor elk niveau verplichte vakken. Engels is alleen verplicht op niveau 4.

We zijn blij om te zien dat bijna de helft van de studenten positief is over de lessen Nederlands, rekenen en Engels. Wat we vreemd vinden is dat er studenten aangeven dat ze geen lessen rekenen of Nederlands krijgen. Van de niveau 2, 3, en 4 studenten, die examens Nederlands moeten doen dat meetelt voor hun diploma, geeft in totaal dertien procent aan geen lessen Nederlands te krijgen. Van de niveau 4 studenten, die Engels examen moeten doen, geeft zeventien procent aan geen lessen Engels te krijgen. Deze studenten moeten dus onvoorbereid een examen doen. Dit vinden wij niet kunnen want deze resultaten tellen wel mee voor hun diploma!

REKENEN

Alle mbo studenten moeten tijdens hun opleiding een rekenexamen maken, in het verleden was dit enkel een inspanningsverplichting, maar voor niveau 2 t/m 4 studenten die vanaf september 2022 starten, zal dit resultaat meetellen voor hun diploma. Het is dus erg belangrijk dat alle mbo studenten goed rekenonderwijs krijgen. We vinden het jammer om te zien dat bijna 1 op de 5 studenten aangeeft geen rekenlessen te krijgen. Dit baart ons zorgen, want studenten moeten hier wel examen in doen.

Als JOB staan we achter de nieuwe visie op het rekenonderwijs in het mbo waarbij de rekenonderwerpen beter aansluiten bij de studierichting van de student. We hopen dan ook dat instellingen ervoor kiezen om zelf een instellingsexamen te ontwikkelen waarbij hetzelfde maatwerk geboden kan worden. Bij JOB hebben we veel vragen en zorgen over het rekenexamen gekregen, dit is terug te lezen in de *klachtenrapportage*. Studenten geven bijvoorbeeld aan dat het rekenonderwijs van slecht niveau is, dat rekkendocenten vaak niet bevoegd zijn of dat ze weinig vertrouwen hebben in hun eigen kunnen. Als JOB zullen we ons ervoor inzetten om dit aan te kaarten en te verbeteren.

WAT KAN JE ALS STUDENTENRAAD DOEN?

De studentenraad kan met de JOB-monitor, maar ook op school achterhalen of de lessen rekenen goed genoeg zijn en of alle studenten deze lessen wel krijgen. Daarnaast kan de studentenraad aan het schoolbestuur voorstellen om bijlessen voor studenten te regelen wanneer ze extra hulp bij rekenen kunnen gebruiken. Om studenten van goede informatie te voorzien over de nieuwe rekenexamens heeft JOB in samenwerking met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) een *infographic* gemaakt. Deze kun je vinden bij extra informatie.

NEDERLANDS

Ook moeten mbo studenten tijdens hun opleiding een centraal examen voor Nederlands doen. De resultaten van dit

examen tellen bij studenten in niveau 2, 3 en 4 mee voor hun diploma. We zijn blij om te zien dat er maar een kleine groep studenten ontevreden (16%)

is over de Nederlands lessen, hoewel we natuurlijk hopen dat alle studenten goede lessen ontvangen. Wel zijn we verbaasd over de groep studenten (13%) die aangeeft geen lessen Nederlands te krijgen terwijl ze hier wel verplicht examen in moeten doen. Dit zullen we dan ook bij het ministerie van OCW en de MBO Raad aankaarten.

WAT KAN JE ALS STUDENTENRAAD DOEN?

Ook bij Nederlands helpt het om bij klachten contact met JOB op te nemen via de *klachtenlijn*. Wij sturen deze klachten door zodat we ervoor kunnen zorgen dat verkeerde vragen niet meer meetellen in een examen. Een studentenraad kan hun adviesrecht gebruiken om mee te denken over boeken die actueel zijn en passen bij jullie school.

ONLINE ONDERWIJS

Maar 26 procent van de mbo'ers is positief over de online lessen, hier zijn we als JOB natuurlijk niet tevreden mee. Tot nu toe hebben we nog onvoldoende bewijs gezien dat online onderwijs bijdraagt aan de onderwijskwaliteit. Ook in ons *panelonderzoek* gaven studenten aan dat ze niet goed thuis konden studeren. Dit kwam vooral doordat ze de lessen minder goed vonden dan op school, maar ook doordat ze zich thuis minder goed konden concentreren. Als JOB vinden we dan ook dat fysiek onderwijs de norm zou moeten blijven en dat er strenge voorwaarden gesteld moeten worden aan online onderwijs. Dit zullen we dan ook aankaarten bij het ministerie van OCW.

BURGERSCHAP

In de JOB-monitor is nog geen vraag opgenomen over burgerschap. Onlangs hebben we echter een *panelonderzoek* uitgevoerd onder de studenten die via de JOB-monitor 2022 (of eerder) hebben aangegeven dat we vaker om hun mening mochten vragen. Daarin gaf 23 procent van de studenten aan negatief te zijn en 42 procent was positief over hun lessen burgerschap. Wat we jammer vinden is dat 26 procent van de studenten negatief is over het nut van de burgerschapslessen. Als JOB vinden

we burgerschap erg belangrijk. Ondanks dat er vier dimensies zijn waar het vak aan moet voldoen, hebben scholen veel ruimte om zelf te bepalen hoe zij hier invulling aangeven. We zien graag dat studenten weten wat er van hen wordt verwacht en hoe het vak wordt getoetst. We zijn blij om te zien dat er in het nieuwe *coalitieakkoord* staat dat burgerschap gegeven moet worden door een bevoegde docent. Als JOB zullen we in gesprek blijven gaan met het Kennispunt burgerschap mbo om burgerschap te verbeteren.

EXTRA INFORMATIE

- ◆ [Informatie infographic rekenen](#)
- ◆ [Klachtenrapportage](#)
- ◆ [Klachtenlijn](#)
- ◆ [Panelonderzoek corona](#)
- ◆ [Panelonderzoek burgerschap](#)
- ◆ [Coalitieakkoord](#)

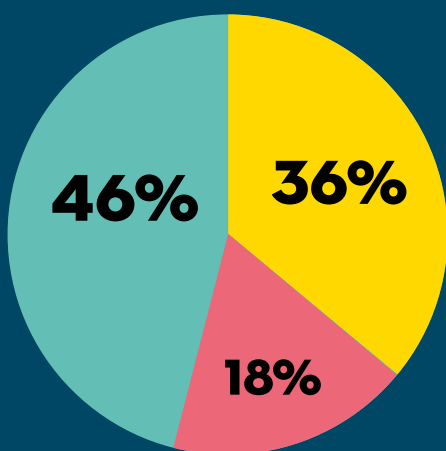

Kijk voor de resultaten van jouw school op
WWW.JOBMONITORRESULTATEN.NL

IN HET KORT

TOTAALoordeel

■ negatief ■ neutraal ■ positief

MEER DAN DE HELFT

van de studenten is tevreden over hun docenten (56%)

Studenten zijn **POSITIEVER** geworden over hun onderwijs en begeleiding.

4

ONDERWIJS EN

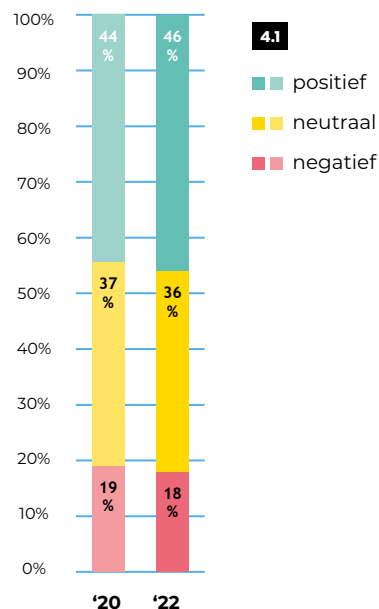
BEGELEIDING

Dit hoofdstuk gaat over wat studenten vinden van het onderwijs en de begeleiding binnen hun opleiding en hun school. We vragen bijvoorbeeld naar de mening van studenten over het lesgeven van de docenten en of ze vinden dat school hen helpt goed te presteren.

4. ONDERWIJS EN BEGELEIDING

In dit hoofdstuk kijken we naar het totaaloordeel op onderwijs en begeleiding en de volgende onderliggende vragen:

- ◆ Wat vind je van de manier waarop school je helpt om goed te presteren?
- ◆ Wat vind je van hoe jouw docenten lesgeven?
- ◆ Wat vind je van de begeleiding tijdens je opleiding?
- ◆ Wat vind je van hoe school luistert naar jouw mening?
- ◆ Wat vind je van het nut van de lessen voor jouw toekomst?
- ◆ Na de opleiding moet je kiezen: verder leren of gaan werken. Hoe helpt school je bij deze keuze?

FIGUUR 4.1: Totaaloordeel onderwijs & begeleiding

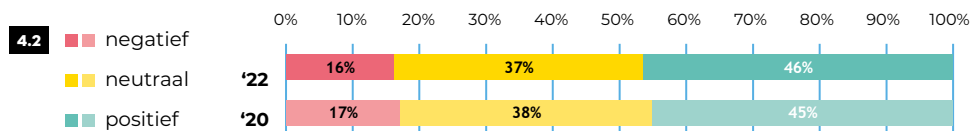
STAND VAN ZAKEN 2022

Op het totaaloordeel voor onderwijs en begeleiding zijn geen grote verschillen te zien vergeleken met 2020, maar studenten lijken hier iets positiever over te zijn. Bijna de helft van de studenten is hierop positief en iets minder dan een vijfde is negatief. De rest van de studenten is neutraal over dit onderwerp.

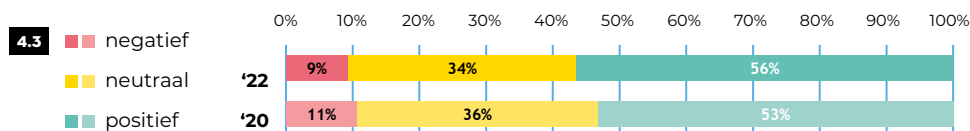
4. ONDERWIJS EN BEGELEIDING

Over de manier waarop school hen helpt om goed te presteren is iets minder dan de helft van de studenten positief. Dat is bijna hetzelfde als in de vorige meting. Zestien procent is hier negatief over en meer dan een derde neutraal.

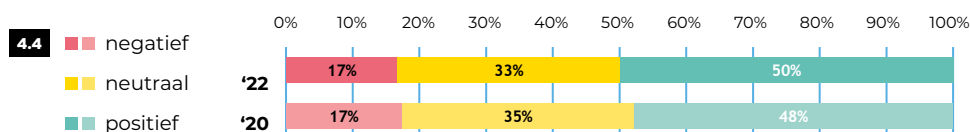
FIGUUR 4.2: Wat vind je van de manier waarop school je helpt om goed te presteren?

Over hoe hun docenten lesgeven zijn studenten in deze meting iets positiever dan in de vorige: ruim de helft is positief, iets minder dan één op de tien is negatief en een derde oordeelt neutraal.

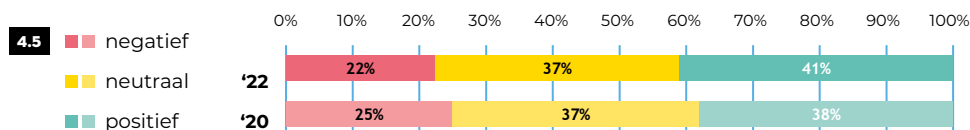
FIGUUR 4.3: Wat vind je van hoe jouw docenten lesgeven?

De helft van de studenten is positief over de begeleiding tijdens hun opleiding (iets meer dan de vorige keer). Zeventien procent is negatief en een derde is neutraal.

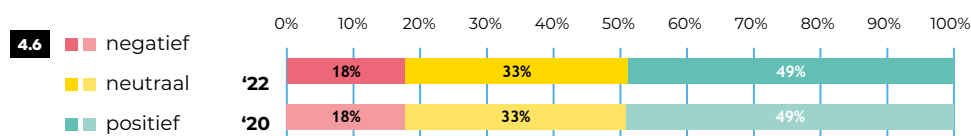
FIGUUR 4.4: Wat vind je van de begeleiding tijdens je opleiding?

Over hoe goed school luistert naar hun mening zijn studenten iets positiever geworden (bijna 6% van de studenten geeft als antwoord "niet van toepassing").

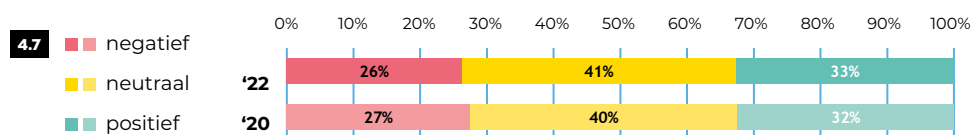
FIGUUR 4.5: Wat vind je van hoe je school luistert naar jouw mening?

Studenten zijn deze keer precies even tevreden met het nut van de lessen voor hun toekomst als bij de vorige meting. Bijna de helft is positief, een derde is neutraal en de rest is negatief.

FIGUUR 4.6: Wat vind je van het nut van de lessen voor jouw toekomst?

Over hulp van school bij de keuze voor verder leren of werken zijn studenten binnen dit thema het minst positief, namelijk een op de drie. Ruim een kwart is negatief en de grootste groep (41%) is neutraal.

FIGUUR 4.7: Na de opleiding moet je kiezen: verder leren of gaan werken. Hoe helpt je school je bij deze keuze?

BELANGRIJKE VERSCHILLEN

Op vrijwel alle onderliggende vragen zijn studenten van vakinstellingen het vaakst positief, en studenten van aoc's het minst vaak. Ook blijkt op de onderliggende vragen (net als op het totaaloordeel) dat hoe hoger het niveau is, hoe minder positief studenten zijn. Voor leerweg en geslacht zijn alleen verschillen gevonden op de vraag 'Wat vind je van hoe jouw docenten lesgeven?'. Bbl'ers zijn hierover vaker positief dan bol-studenten, en mannen vaker dan vrouwen.

SCHOOLTYPES TOTAALORDEEL

Studenten van **vakinstellingen** zijn het vaakst positief (49%), studenten van **aoc's** het minst vaak (42%). **Roc** zit er tussenin met 46%.

VAK
49%

ROC
46%

AOC
42%

NIVEAU TOTAALORDEEL

Entreestudenten zijn het vaakst positief (66%) (tegenover 53% van **niveau-2**-studenten, 47% van **niveau-3**-studenten en 43% van **niveau-4**-studenten).

% STUDENTEN MET POSITIEF TOTAALORDEEL

Niveau	% Positief
ENTREE	54%
2	40%
3	35%
4	33%

Over
onderwijs en
begeleiding

DIT ZEGT JOB

Naast goed onderwijs is een goede begeleiding erg belangrijk. Wanneer studenten positief zijn over de begeleiding van school, gaan ze ook met meer plezier naar school. Daarnaast geven studenten vaker aan dat er naar hun mening geluisterd wordt wanneer ze goed begeleid worden. Wanneer studenten het gevoel hebben dat er meer met hun mening gedaan wordt en wanneer school hen helpt om goed te presteren, geven ze ook weer een hoger rapportcijfer.

1 OP DE 3

studenten is tevreden over de Loopbaanoriëntatie en begeleiding.

Alle vragen uit dit hoofdstuk hangen samen met het rapportcijfer dat studenten hun school geven. Dat wil zeggen dat wanneer zij positiever zijn over de vragen in dit hoofdstuk, hun algemene rapportcijfer hoger is. Als school is het dus erg belangrijk om te zorgen voor goed onderwijs en goede begeleiding.

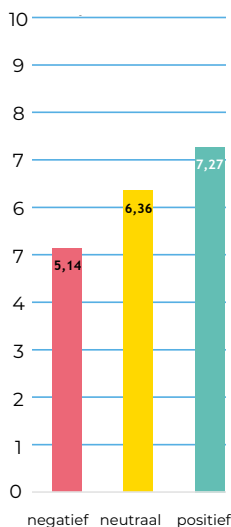
De studenten die het meest positief zijn over de manier waarop school hen helpt om goed te presteren, geven dus ook een hoger rapportcijfer. Gemiddeld is het rapportcijfer van studenten die positief zijn over hoe school ze hiermee helpt twee punten hoger dan dat van studenten die hierover negatief oordelen, zie figuur 4.8 op de volgende pagina.

DOCENTEN

We vinden het erg fijn om te zien dat de studenten zo tevreden zijn over hun docenten: meer dan de helft (56%) van de studenten is hierover positief. Wanneer studenten vinden dat hun docenten beter lesgeven, zijn ze ook positiever over de lessen Nederlands, rekenen en Engels. Daarnaast zijn ze positiever over hun docenten als deze vaker vragen naar wat ze van de les vinden. Ten slotte gaan de studenten die hun docenten positief hebben beoordeeld met meer plezier naar school.

INSPRAAK

Als JOB vinden we het natuurlijk erg belangrijk dat er geluisterd wordt naar de mening van studenten. Dit is immers ook de reden waarom we de JOB-monitor uitvoeren: met deze input hopen wij het onderwijs te verbeteren. Daarnaast kan de studentenraad met de mening van de studenten achterhalen wat er op school speelt en wat er moet worden verbeterd. We zijn dan ook blij om te zien dat 41 procent van de studenten aangeeft dat school naar hun mening luistert. Dit is drie procentpunten gestegen vergeleken met 2020. Wanneer studenten aangeven dat er naar hun mening geluisterd wordt, zijn ze ook positiever over hun school.

4.8 Welk rapportcijfer geef je jouw school? Naar hoe studenten oordelen over de manier waarop school ze helpt goed te presteren

WAT KAN JE ALS STUDENTENRAAD DOEN?

De studentenraad kan de mening van studenten ophalen om hiermee dingen bij het bestuur aan te kaarten. Dit kan door langs de klassen te gaan, door een ideeënbus neer te zetten of door vragen te stellen via social media bijvoorbeeld.

LOOPBAAN ORIËNTATIE & BEGELEIDING (LOB)

We vinden het belangrijk dat studenten goed begeleid worden in de keuze richting een vervolgstudie of in hun verdere loopbaan. Studenten moeten namelijk al op jonge leeftijd voor een studie kiezen en daarna kiezen ze ook vrij snel voor

vervolgstappen. Niet alle studenten zijn hier al helemaal zeker over, dus het is belangrijk dat zij op de hoogte zijn van alle mogelijkheden. 33 procent van de studenten geeft aan positief te zijn over hun begeleiding richting een volgende studie of werk. Dat is iets hoger dan in 2020. We zijn blij met de lichte stijging, maar vinden dit percentage nog steeds te laag. Elke student zou goed begeleid moeten worden bij deze keuze.

LOB-AMBITIONEAGENDA

Om LOB te verbeteren hebben JOB en de MBO Raad een *LOB-ambitieagenda* opgesteld. Het expertisecentrum LOB (een onafhankelijke organisatie) houdt bij of scholen de punten uit deze agenda ook daadwerkelijk uitvoeren. Onlangs is er een *toevoeging (addendum)* op deze agenda gekomen. Hierin staat beschreven dat er in LOB meer informatie over baankansen en vervolgopleidingen moet worden opgenomen, dat er meer contact moet komen tussen het onderwijs en het bedrijfsleven en dat oud-studenten hun ervaringen moeten kunnen delen in LOB-activiteiten. We hopen dat scholen LOB hiermee kunnen verbeteren.

WAT KAN JE ALS

STUDENTENRAAD DOEN?

Op basis van de LOB- ambitieagenda hebben we een *checklist* gemaakt. Als studentenraad kun je hiermee nagaan op welke punten LOB nog verbeterd kan worden.

- ◆ Praat de Studentenraad al mee over LOB?
- ◆ Heeft de school een duidelijk idee over LOB?
- ◆ Zijn er goede loopbaangesprekken?
- ◆ Doen studenten ook werkervaringen op?
- ◆ Is er een netwerk van oud-studenten (ervaringsdeskundigen)?
- ◆ Zijn er goede LOB-docenten?
- ◆ Worden LOB ontwikkelingen bijgehouden tijdens de studie?
- ◆ Is er een centraal punt waar je informatie over de arbeidsmarkt en vervolgopleidingen kunt vinden?
- ◆ Is LOB een vast onderdeel in het jaarplan van de school?
- ◆ Weet jij wat je medestudenten vinden van LOB?

EXTRA INFORMATIE

- ◆ [LOB-ambitieagenda 2017](#)
- ◆ [Addendum ambitieagenda 2022](#)
- ◆ [LOB checklist](#)

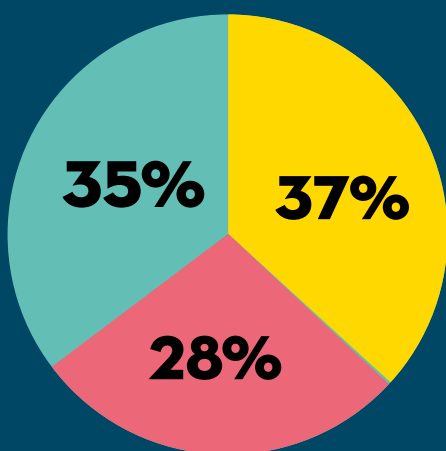
Kijk voor de resultaten van jouw school op

WWW.JOBMONITORRESULTATEN.NL

IN HET KORT

TOTAALoordeel

■ negatief ■ neutraal ■ positief

1 OP DE 3 studenten is negatief over de informatie die zij van school krijgen over hun schoolkosten.

MEER DAN DE HELFT van de entree-studenten is **POSITIEF** over de informatie die ze van school krijgen.

5

INFORMATIE

Vinden studenten dat ze door school goed op de hoogte worden gehouden over hun studie? Worden ze geïnformeerd over hun rechten en plichten op school? En hoe gaat school om met de klachten van studenten? Deze vragen en nog meer oordelen over de informatie die mbo-studenten vanuit school krijgen staan in dit hoofdstuk.

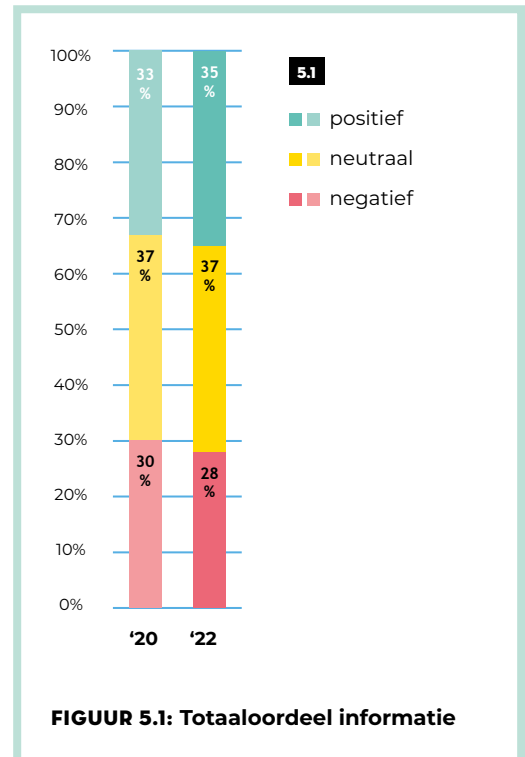
5. INFORMATIE

In deze paragraaf kijken we naar het totaaloordeel van mbo'ers op informatie met behulp van de volgende onderliggende vragen:

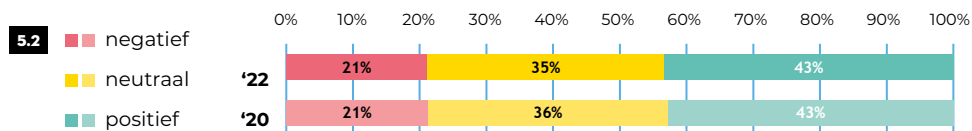
- ◆ Wat vind je van hoe school je op de hoogte houdt over hoe het met je gaat in je studie?
- ◆ Wat vind je van de informatie die school je geeft over je rechten en plichten?
- ◆ Wat vind je van hoe school omgaat met klachten?
- ◆ Vragen de docenten wat je van de lessen vindt?
- ◆ Wat vind je van de informatie die je kreeg over de hoogte van je schoolkosten?

STAND VAN ZAKEN 2022

Ruim een derde van de studenten vindt de informatie die ze van school krijgt goed (35%), de meeste studenten zijn niet positief en niet negatief over de informatievoorziening (37%). Iets minder dan dertig procent van de studenten is niet tevreden met de informatie vanuit school. We zien dat, in vergelijking met twee jaar geleden, iets meer mbo'ers tevreden zijn en iets minder mbo'ers ontevreden zijn over hoe ze door school worden geïnformeerd. Dit totaaloordeel gaat dus over informatie over het verloop van de studie, rechten en plichten, omgang met klachten, kwaliteit van de lessen en de hoogte van de schoolkosten.

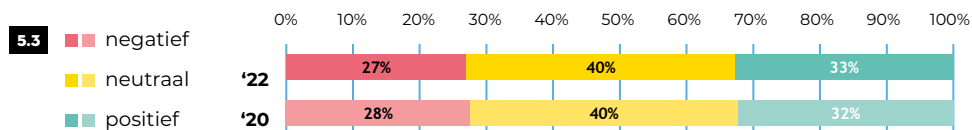

Een op de vijf studenten vindt, net als twee jaar geleden, dat ze niet goed geïnformeerd worden over hoe het met de studie gaat. 43 procent vindt juist dat ze wél goed geïnformeerd worden door school over het studieverloop.

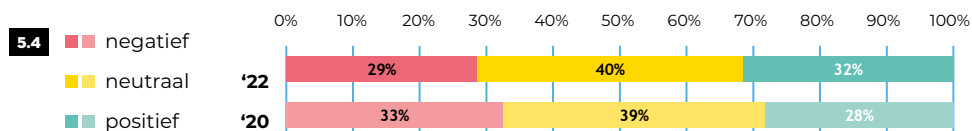
FIGUUR 5.2: Wat vind je van hoe school je op de hoogte houdt over hoe het met je gaat in je studie?

Een derde deel van de studenten wordt door school goed op de hoogte gehouden over de rechten en plichten op school; iets minder dan dertig procent is hier negatief over. Dit is vergelijkbaar met twee jaar geleden. Tien procent van de studenten geeft overigens aan hier geen informatie over te hebben gekregen.

FIGUUR 5.3: Wat vind je van de informatie die school je geeft over je rechten en plichten?

Iets meer studenten dan twee jaar geleden zijn positief over hoe school omgaat met klachten: ruim dertig procent is hier tevreden over. Er zijn ook iets minder mbo'ers ontevreden over hoe school omgaat met klachten, een kleine dertig procent is hier nog negatief over. Twintig procent van de mbo'ers heeft hier geen ervaring mee.

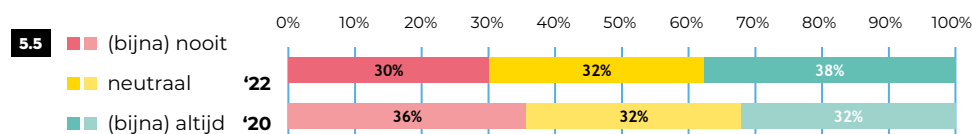

FIGUUR 5.4: Wat vind je van hoe school omgaat met klachten?

BIJNA 40% van de studenten geeft aan dat docenten vragen wat ze van de lessen vinden.

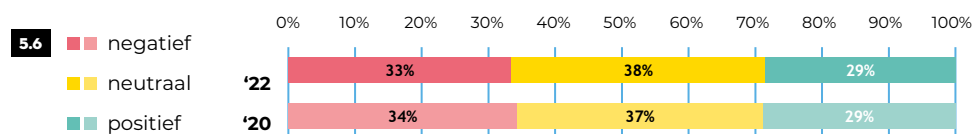

Bijna veertig procent van de studenten geeft aan dat docenten vragen wat ze van de lessen vinden: dat is meer dan twee jaar geleden. Dertig procent geeft aan dat docenten hier niet naar vragen. Bij deze vraag waren de antwoordopties iets anders dan in andere vragen, daarom zijn er andere labels in de figuur te zien.

FIGUUR 5.5: Vragen de docenten wat je van de lessen vindt?

Nog steeds is een derde van de studenten ontevreden over de informatie die ze van school kregen over de hoogte van de schoolkosten: dat is vergelijkbaar met twee jaar geleden. Net als toen gaf net geen dertig procent van de mbo'ers aan wél tevreden te zijn over de informatie over de hoogte van de schoolkosten.

FIGUUR 5.6: Wat vind je van de informatie die je kreeg over de hoogte van de schoolkosten?

BELANGRIJKE VERSCHILLEN

Studenten van roc's en vakinstellingen vinden vaker dat school hen goed op de hoogte houdt van hoe het gaat met de studie en wat hun rechten en plichten zijn dan studenten van aoc's. Studenten van vakinstellingen en roc's zijn ook het meest positief over hoe de school omgaat met hun klachten en over de informatie die ze krijgen over de hoogte van de schoolkosten.

Mbo'ers op de hogere niveaus vinden vaker dat school hen niet goed op de hoogte houdt over hoe het gaat met de studie en over wat hun rechten en plichten zijn. Ook vinden zij vaker dat school niet goed omgaat met klachten. Aan studenten op entreeopleidingen wordt vaker gevraagd wat zij van de lessen vinden dan aan de overige studenten. Ook zijn entrestudenten vaker positief over de informatie die ze van school krijgen over de hoogte van de schoolkosten.

Mannelijke mbo-studenten zijn vaker positief over hoe school omgaat met klachten dan vrouwelijke, en ten slotte zijn bbl-studenten vaker positief over de informatie die ze krijgen over de hoogte van de schoolkosten dan bol-studenten.

SCHOOLTYPE TOTAALORDEEL

Studenten van **roc's** en **vakinstellingen** zijn in hun totaaloordeel vaker positief (35 en 36%) over de informatievoorziening die ze van school krijgen dan studenten van **aoc's** (30%).

VAK
36%

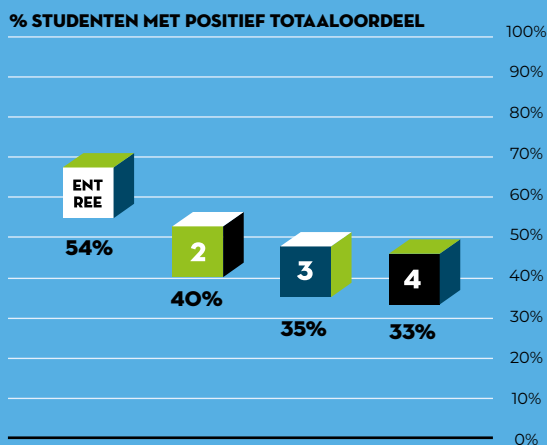
ROC
35%

AOC
30%

NIVEAU TOTAALORDEEL

Meer dan de helft (54%) van de **entrestudenten** is in hun totaaloordeel positief over de informatie die ze van school krijgen. Dat zijn er duidelijk meer dan studenten op de andere niveaus; hoe hoger het niveau, hoe minder positief studenten zijn (**niveau 2** 40% - **niveau 3** 35% - **niveau 4** 33%).

Over
informatie

DIT ZEGT JOB

Studenten krijgen heel veel informatie over hun school en opleiding via verschillende manieren. Zo moeten ze van tevoren bepalen welke studie ze willen doen, tekenen ze een onderwijsovereenkomst (OOK) en krijgen ze te maken met een studentenstatuut en de onderwijs- en examenregeling (OER). Naast dit alles krijgen ze op veel meer manieren informatie over hun studie. Een terugkerend onderwerp in de klachten die we bij JOB binnenkrijgen is dat studenten niet altijd op de hoogte zijn van hun rechten, de regels en de afspraken. Deze informatie zou duidelijk en makkelijk te vinden moeten zijn. Voor studenten en studentenraden is het dus belangrijk om te weten wat hun rechten en plichten zijn.

WAT KAN JE ALS STUDENTENRAAD DOEN?

De studentenraad heeft vier rechten:

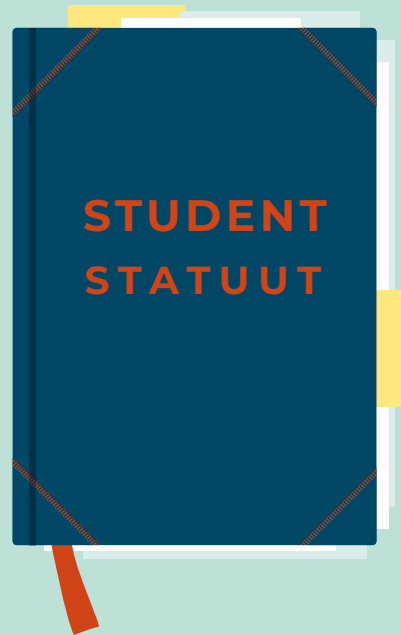
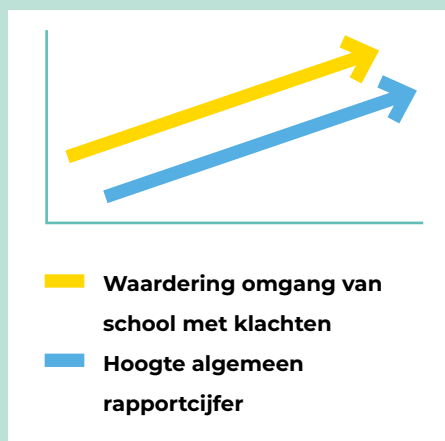
- ◆ **Instemmingsrecht** – De studentenraad moet akkoord zijn met een beslissing van het College van Bestuur (CvB)
- ◆ **Adviesrecht** – De studentenraad heeft het recht om het CvB te adviseren
- ◆ **Initiatiefrecht** – De studentenraad kan een voorstel doen aan het CvB
- ◆ **Informatierecht** – Het CvB moet de studentenraad informatie geven zodat ze hun taak goed kunnen uitvoeren.

VERBETERING RECHTSPOSITIE MBO-STUDENT

Vanaf het schooljaar 2023-2024 wordt de onderwijsovereenkomst (OOK) afgeschaft. De rechten en plichten van mbo-studenten worden vanaf dat moment in de Wet op Educatie en Beroeps-onderwijs (WEB) en het studentstatuut van de school opgenomen. Het doel hiervan is de rechtspositie van de mbo-student te verbeteren zodat er meer gelijkheid komt tussen alle studenten. In de WEB zullen vanaf augustus 2023 rechten over schorsing en verwijdering worden opgenomen. Daarnaast zal er dan ook een aanpassing in de wet komen die

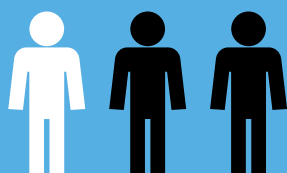
ervoor zorgt dat scholen hun informatievoorziening over rechten en plichten verbeteren. Elke school moet een toegankelijke plek hebben waar studenten naartoe kunnen met hun klachten. Zij kunnen de student vervolgens doorsturen naar de juiste persoon of commissie. We zijn blij om te zien dat één op de drie studenten positief is over hoe school omgaat met klachten en dat dit aantal is gegroeid sinds 2020. We hopen dat de aanpassing in de WEB voor nog meer verbetering in informatievoorziening zal zorgen.

Hoe beter school volgens de studenten omgaat met klachten, hoe hoger het rapportcijfer dat studenten aan de school geven. Daarnaast voelen studenten zich ook veiliger op school wanneer er goed omgegaan wordt met klachten.

HET STUDENTSTATUUT

Eén op de drie studenten is positief over de manier waarop school hen op de hoogte houdt van hun rechten en plichten, maar tien procent zegt hierover geen informatie te hebben gekregen. Als JOB vinden we het belangrijk dat alle studenten op de hoogte zijn van hun rechten en plichten en dat zij weten waar ze informatie hierover kunnen vinden. In het studentstatuut of -reglement staan de afspraken tussen school en student. Hier kun je bijvoorbeeld informatie vinden over het bindend studieadvies (BSA), wat de regels zijn bij ziekte, hoe school omgaat met klachten enzovoort.

1 OP DE 3
studenten is
positief over de
informatie die
school geeft over
hun rechten en
plichten

BINDEND STUDIEADVIES

WAT KAN JE ALS STUDENTENRAAD DOEN?

De studentenraad moet het eens zijn met het studentenstatuut, hier gebruiken ze dus hun instemmingsrecht. Het is dus belangrijk om na te gaan of deze regels duidelijk zijn, of er onderwerpen zijn waar nog geen regels over zijn en of de regels eerlijk zijn voor alle studenten.

Om ervoor te zorgen dat studenten op de hoogte zijn van deze regels is het belangrijk om het studentstatuut zo toegankelijk mogelijk te maken. Zorg dat deze makkelijk te vinden en te bereiken is en dat deze geschreven is in begrijpelijke taal.

Als alles goed vindbaar is, is het natuurlijk ook belangrijk om studenten hiervan op de hoogte te houden. De studentenraad kan uitleg geven over de OER, het studentstatuut en het schoolkostenbeleid. Dit kan via social media, op een online leeromgeving of in de klassen.

Studenten die aan een opleiding willen beginnen hebben toelatingsrecht, dat betekent dat een opleiding studenten niet mag weigeren wanneer ze aan de opleidingseisen voldoen. Als onderdeel van het toelatingsrecht werd het bindend studieadvies (BSA) ingevoerd. Dat houdt in dat studenten in hun eerste jaar een positieve of negatieve beoordeling krijgen op basis van hun resultaten en studievoortgang. In het eerste studiejaar hebben studenten dan ook recht op een studievoortgangsgesprek. Eén op de vijf studenten geeft aan niet goed op de hoogte gehouden te worden over hoe het gaat met hun studie: dit vinden we te veel. Meer informatie over het BSA is terug te vinden in de *handreiking studieadvies* van de MBO Raad.

We merken vaak dat het BSA voor veel studenten onduidelijk is en dat er nog veel fout gaat. Dit zien we terug in de *klachtenrapportage*. Het BSA zou als doel moeten hebben om de studievoortgang bij te houden en te verbeteren, maar ook studiehouding, gedrag en motivatie worden soms meegenomen in het advies. Aangezien dit niet altijd duidelijk is en studenten hiervan niet altijd goed op de hoogte gehouden worden zijn wij geen voorstander van het BSA. We hebben niet het idee dat dit zorgt voor een goede begeleiding en we zien dan ook het liefst dat een studieadvies niet

bindend is. In het nieuwe *coalitieakkoord* staat aangegeven dat de voor- en nadelen van het BSA worden geëvalueerd en dat het bindende aspect opnieuw wordt afgewogen. We hopen dat dit gaat veranderen en we denken als JOB graag mee.

EXTRA INFORMATIE

- ◆ [Rechten van de studentenraad](#)
- ◆ [Instemmen \(OOK, Studentstatuut, klachtregeling\)](#)
- ◆ [Klachtenrapportage](#)
- ◆ [Coalitieakkoord](#)
- ◆ [Handreiking studieadvies](#)

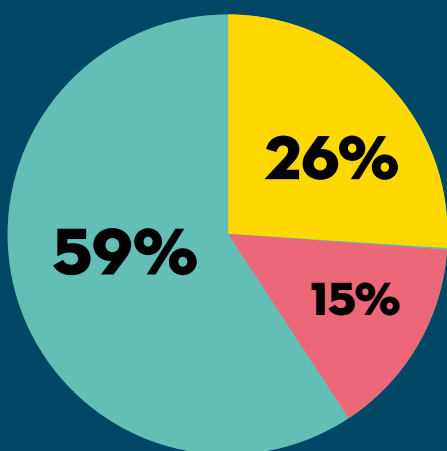
Kijk voor de resultaten van jouw school op

WWW.JOBMONITORRESULTATEN.NL

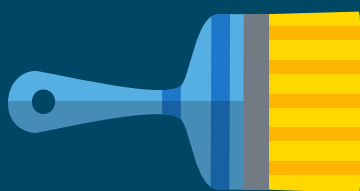
IN HET KORT

TOTAALLOORDEEL

■ negatief ■ neutraal ■ positief

1 OP DE 4 studenten is negatief over de werkplekken waar ze rustig kunnen studeren

Studenten van **VAKINSTELLINGEN** zijn op dit thema positiever dan studenten van **AOC'S** of **ROC'S**

6

OMGEVING,

SFEER EN

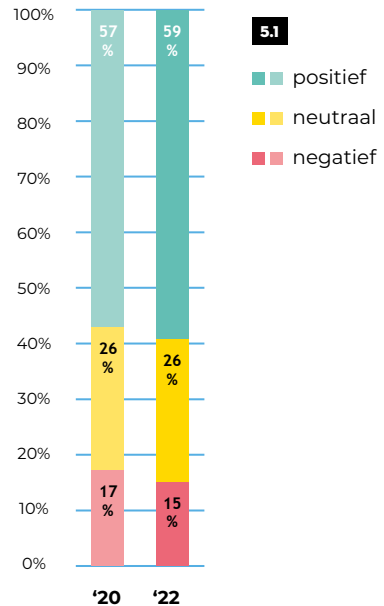
VEILIGHEID

Een veilige schoolomgeving en een prettige werksfeer op school zijn belangrijk om goed te kunnen studeren. Daarnaast is het fijn als iemand met plezier naar school gaat. Rustige werkplekken en een goede kantine kunnen hier aan bijdragen. In dit hoofdstuk gaan we verder in op deze onderwerpen.

6. OMGEVING, SFEER EN VEILIGHEID

In dit hoofdstuk kijken we naar het totaaloordeel van mbo-studenten op omgeving, sfeer en veiligheid, en de volgende onderliggende vragen:

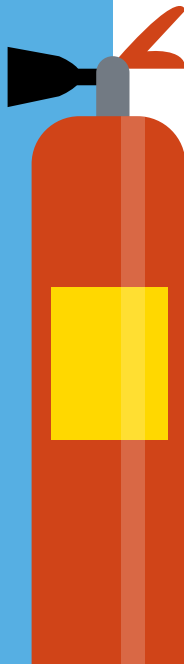
- ◆ Wat vind je van de sfeer binnen jouw opleiding?
- ◆ Ga je met plezier naar school?
- ◆ Voel je je veilig op school?
- ◆ Wat vind je van de werkplekken op school waar je rustig kunt studeren?
- ◆ Wat vind je van de kantine op school?

FIGUUR 6.1:
Totaaloordeel omgeving, sfeer en veiligheid

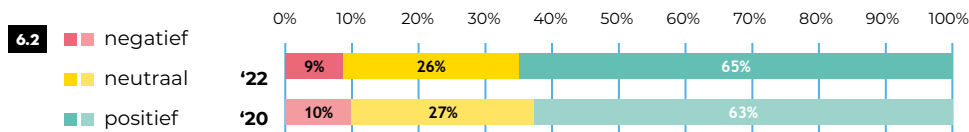
STAND VAN ZAKEN 2022

Op het totaaloordeel voor omgeving, sfeer en veiligheid wordt in deze meting bijna hetzelfde gescoord als vorig jaar. Studenten lijken deze keer net iets vaker positief te zijn. Ruim de helft van alle studenten is positief, vijftien procent is negatief en ongeveer een kwart is al met al neutraal.

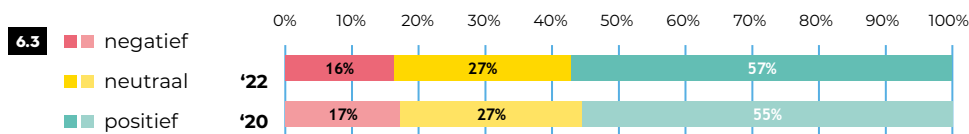

Over de sfeer binnen de eigen opleiding oordelen studenten in deze meting ongeveer hetzelfde (iets vaker positief) als in 2020. Bijna twee derde is positief en iets minder dan één op de tien studenten negatief. Een kwart is neutraal.

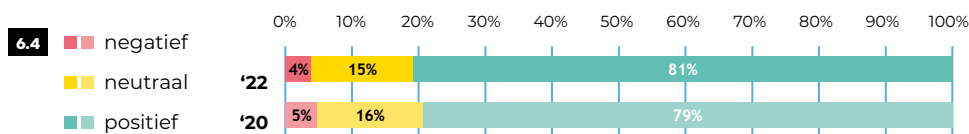
FIGUUR 6.2: Wat vind je van de sfeer binnen jouw opleiding?

Meer dan de helft van de studenten geeft aan dat zij met plezier naar school gaan. Dat is net iets meer dan in de vorige meting. Zestien procent is hier negatief over en iets meer dan een kwart oordeelt neutraal.

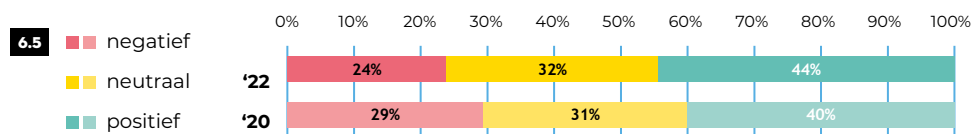
FIGUUR 6.3: Ga je met plezier naar school?

Het grootste deel van de studenten voelt zich veilig op school. Ook hier is het aandeel dat positief oordeelt net iets groter dan in de vorige meting. Nog geen vijf procent geeft dit jaar aan zich onveilig te voelen en vijftien procent is neutraal.

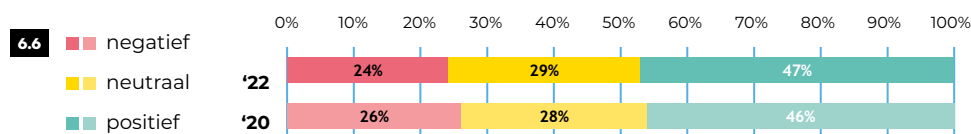
FIGUUR 6.4: Voel je je veilig op school?

Over de werkplekken op school waar je rustig kunt studeren zijn studenten binnen dit thema het minst vaak positief. Dit is sinds de vorige meting wel verbeterd. Iets minder dan de helft van de studenten is positief, een kwart is negatief en de rest is neutraal. Een kleine vijf procent geeft aan dat er geen werkplekken zijn.

FIGUUR 6.5: Wat vind je van de werkplekken op school waar je rustig kunt studeren?

Bijna de helft van de studenten is positief over de kantine op school. Ongeveer een kwart is negatief en de rest oordeelt neutraal. Bij iets minder dan vier procent van de studenten is er geen kantine.

FIGUUR 6.6: Wat vind je van de kantine op school?

BELANGRIJKE VERSCHILLEN

Studenten van vakinstellingen zijn op alle onderliggende vragen vaker positief dan studenten aan aoc's en roc's. Op de vragen "Ga je met plezier naar school?", "Wat vind je van de werkplekken op school waar je rustig kunt studeren?" en "Wat vind je van de kantine op school?" zijn entreestudenten vaker positief dan studenten in hogere niveaus. Ten slotte zijn mannen vaker positief dan vrouwen op de vragen "Wat vind je van de sfeer binnen jouw opleiding?" en "Voel je je veilig op school?".

SCHOOLTYPE TOTAALORDEEL

Studenten van **vakinstellingen** zijn op het totaaloordeel vaker positief dan studenten aan **aoc's** en **roc's**. Op het totaaloordeel is 68 procent van de studenten van vakinstellingen positief (tegenover 59% van studenten van zowel aoc's als roc's).

VAK
36%

ROC
35%

AOC
30%

Over
omgeving,
sfeer en
veiligheid

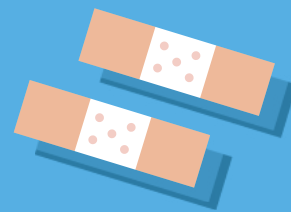
DIT ZEGT JOB

We zijn blij om te zien dat een groot deel van de studenten erg positief is over de vragen binnen dit thema, en dat de tevredenheid is gegroeid sinds 2020. Toch vinden we het belangrijk dat er gekeken wordt naar de studenten die aangeven zich niet veilig voelen.

Een goede sfeer en veiligheid zorgen ervoor dat studenten met plezier naar school gaan en dat ze zich beter kunnen ontwikkelen.

Scholen zijn wettelijk verplicht om een sociaal veiligheidsplan op te stellen; wij denken dat dit plan uitgebreider zou moeten.

Wat we bij JOB vaak horen, is dat studenten niet weten waar ze op school terecht kunnen met meldingen over pesten, geweld of andere problemen. Ook de plekken waar ze informatie kunnen krijgen over hun studie of waar ze met een zorgvraag terecht kunnen zijn vaak niet bekend. Wanneer studenten wél weten waar ze terecht kunnen, blijkt de drempel vaak (te) hoog. Een anoniem meldpunt zou eventueel een oplossing kunnen zijn. JOB pleit ervoor om een anti-pest, anti-discriminatie en anti-zelfmoordprotocol in het veiligheidsplan van scholen op te nemen.

81% van de
studenten
voelt zich veilig
op school

**WAT KAN JE ALS
STUDENTENRAAD DOEN?**

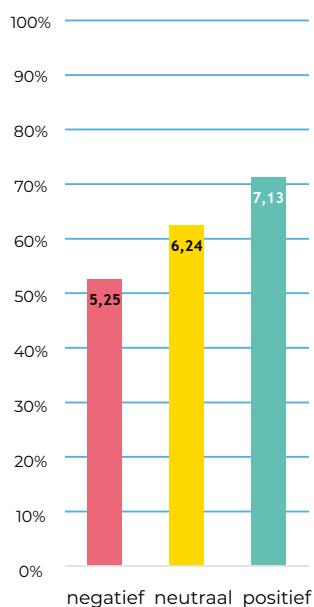
De studentenraad kan ervoor zorgen dat studenten weten waar ze terecht kunnen met een klacht, of als ze op school worden gepest of gediscrimineerd. De studentenraad kan verschillende vragen stellen om te kijken of dit goed geregeld is op school:

- ◆ Is er een vertrouwenspersoon op school? Weten studenten die ook te vinden?
- ◆ Waar kunnen studenten terecht met klachten?
- ◆ Is er een sociaal veiligheidsplan? Is dit nog actueel? Wordt het ook gehandhaafd?

De studentenraad kan ervoor zorgen dat studenten bekender zijn met de plekken waar ze terecht kunnen met klachten of problemen. Maak bijvoorbeeld een overzicht op een poster of verspreid de informatie via de digitale leeromgeving.

In de JOB-monitor 2022 zien we weer terug dat mbo-studenten zich veiliger voelen als school goed omgaat met hun klachten. Verder zien we dat als studenten de sfeer en veiligheid binnen een opleiding beter vinden, ze ook een hoger rapportcijfer aan hun school geven. Als studenten met plezier naar school gaan, geven ze gemiddeld een rapportcijfer van bijna twee punten hoger dan wanneer ze niet graag naar school gaan, zie figuur 6.7 hieronder.

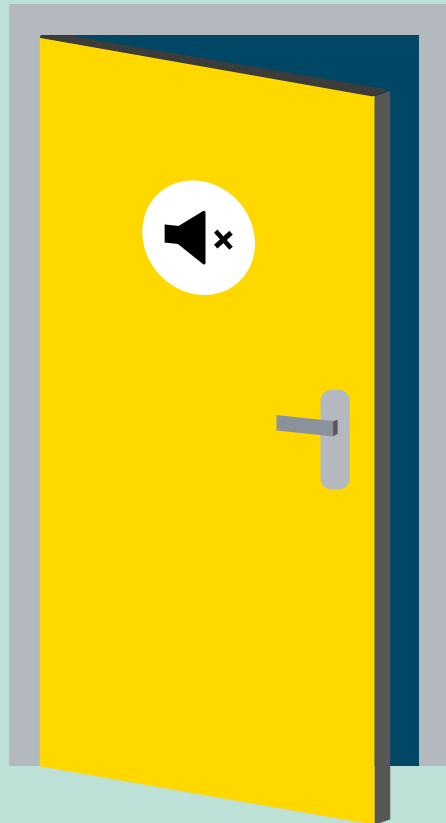
6.7 Welk rapportcijfer geef je jouw school? Naar hoe studenten oordelen over of zij met plezier naar school gaan

STILTERUIMTES

Hoewel studenten over het algemeen erg positief zijn over het thema omgeving, sfeer en veiligheid, vinden we het jammer om te zien dat één op de vier studenten niet positief is over werkplekken waar ze rustig kunnen studeren. Daarnaast geeft ook nog eens vijf procent van de studenten aan dat er helemaal geen werkplekken zijn. Op school zou hier juist ruimte voor gemaakt moeten worden; we kunnen er namelijk niet vanuit gaan dat alle studenten thuis rustig kunnen studeren.

Als JOB zouden we daarnaast willen zien dat scholen zorgen voor stilteruimtes. Studenten kunnen hier om meerdere redenen behoefte aan hebben: bijvoorbeeld omdat ze tot rust willen komen, om religieuze redenen of omdat ze een ondersteuningsbehoefte hebben waardoor ze minder prikkels aankunnen. Stilteruimtes zorgen ervoor dat scholen voor een veilige en prettige omgeving zorgen voor iedereen, wat ze inclusiever maakt voor alle studenten. We zien dat studentenraden hierom vragen bij het schoolbestuur en hopen dat scholen hier ook naar luisteren.

EXTRA INFORMATIE

- ◆ [Webpagina JOB, omgeving, sfeer en veiligheid.](#)

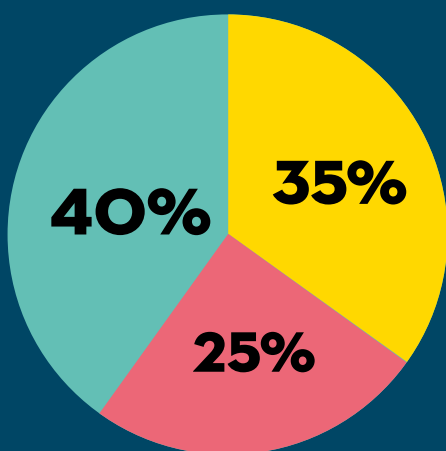

Kijk voor de resultaten van jouw school op
WWW.JOBMONITORRESULTATEN.NL

IN HET KORT

TOTAALLOORDEEL

■ negatief ■ neutraal ■ positief

DE HELFT van de studenten geeft aan dat de **TOETSEN** goed aansluiten bij wat ze hebben geleerd

2 OP DE 5 studenten gebruikt de lesmaterialen en de boeken die ze hebben moeten kopen niet of nauwelijks.

7

LESMATERIAAL

EN TOETSEN

In dit hoofdstuk kijken we naar wat studenten vinden van het lesmateriaal dat zij gebruiken en de toetsen die ze maken. We hebben bijvoorbeeld gevraagd of de toetsen aansluiten bij wat ze hebben geleerd en of studenten boeken hebben moeten kopen die ze niet hebben gebruikt. Ook kijken we in dit hoofdstuk naar het oordeel over keuzedelen.

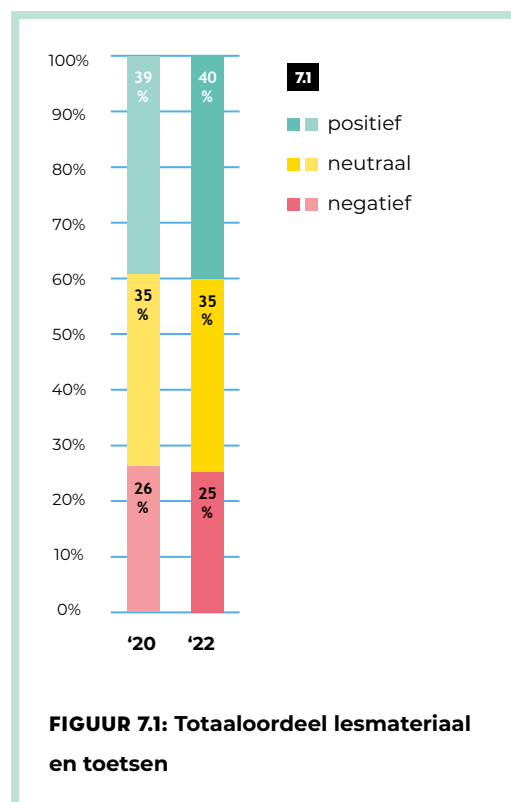
7. LESMATERIAAL EN TOETSEN

In deze paragraaf bekijken we het **totaaloordeel van mbo'ers over lesmaterialen en toetsen met behulp van de volgende onderliggende vragen:**

- ◆ Wat vind je van het lesmateriaal en de boeken?
- ◆ Je hebt boeken en lesmateriaal moeten kopen voor school. Gebruik je deze boeken en lesmaterialen?
- ◆ Wat vind je van hoe goed toetsen aansluiten bij wat je hebt geleerd?
- ◆ Wat vind je van de keuzedelen waaruit je kunt kiezen?
- ◆ Wat vind je van de inhoud van de keuzedelen?

STAND VAN ZAKEN 2022

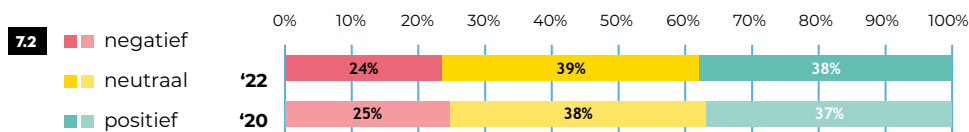
Twee op de vijf studenten is positief over het lesmateriaal en de toetsen op school. Een kwart is hier negatief over en de rest is niet positief en niet negatief. Deze uitkomsten zijn vergelijkbaar met twee jaar geleden.

Bijna twee op de vijf studenten is positief over het lesmateriaal en de boeken op school. Net geen kwart is hier negatief over en de rest is niet positief en niet negatief. Deze uitkomsten zijn vergelijkbaar met twee jaar geleden.

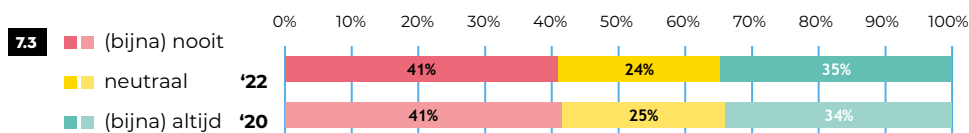

7. LESMATERIAAL EN TOETSEN

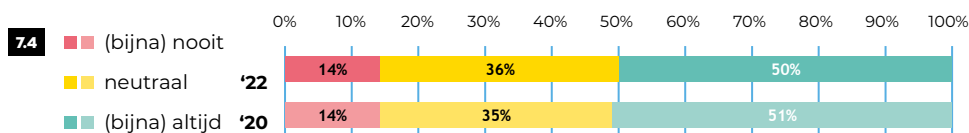
FIGUUR 7.2: Wat vind je van het lesmateriaal en de boeken?

Op de vraag of studenten boeken en lesmaterialen die ze moesten kopen voor school ook echt gebruiken, antwoord, net als vorig jaar, 41 procent dat ze vinden dat zij de boeken en lesmaterialen die zij moesten kopen te weinig of veel te weinig gebruiken. De antwoordopties waren hier net iets anders dan in andere vragen, namelijk 'nee, helemaal niet' tot 'ja, voor alle vakken'. Daarom zijn er in de figuur andere labels te zien. Iets meer dan een derde vindt dat ze de gekochte schoolmaterialen (veel) gebruiken. Dat is vergelijkbaar met twee jaar geleden.

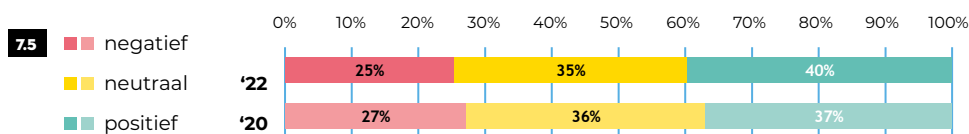
FIGUUR 7.3: Je hebt boeken en lesmaterialen moeten kopen voor school. Gebruik je deze boeken en lesmaterialen?

De helft van de studenten vindt dat de toetsen goed aansluiten bij wat ze geleerd hebben; slechts veertien procent is hier negatief over. Dat is nagenoeg onveranderd ten opzichte van 2020.

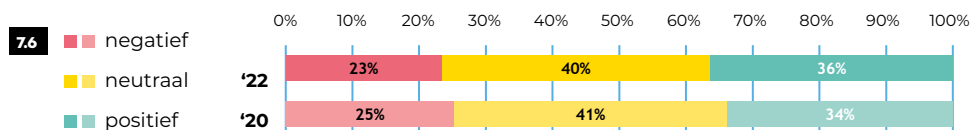
FIGUUR 7.4: Wat vind je van hoe goed toetsen aansluiten bij wat je hebt geleerd?

Van de studenten die keuzedelen kunnen kiezen, is veertig procent positief over de opties; ruim vijftien procent gaf aan (nog) geen keuzedeel te kunnen kiezen. Een kwart vindt de te kiezen keuzedelen ze niet goed en de rest heeft er geen sterke mening over. Dat was in 2020 ook zo. Over de inhoud van de keuzedelen is het grootste deel van de studenten neutraal. Iets minder dan een kwart is er ontevreden over, 36 procent is positief over de inhoud van de keuzedelen.

FIGUUR 7.5: Wat vind je van de keuzedelen waaruit je kunt kiezen?

JOB-MONITOR 2022

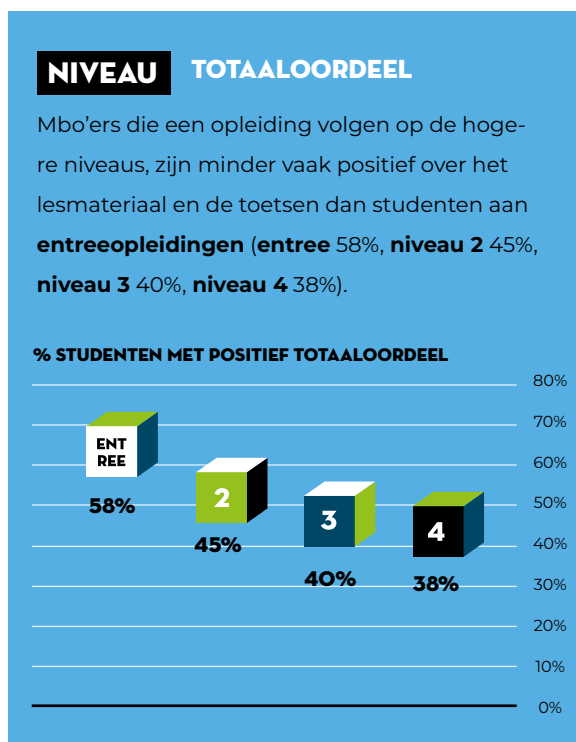
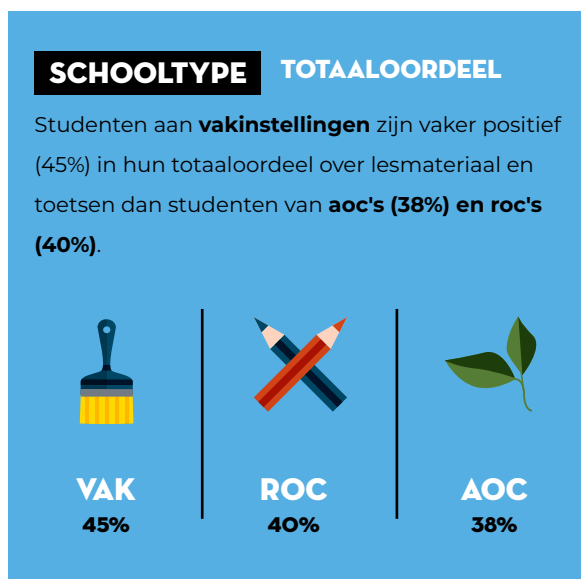
FIGUUR 7.6: Wat vind je van de inhoud van de keuzedelen?

BELANGRIJKE VERSCHILLEN

Mbo'ers aan vakinstellingen zijn het vaakst positief over de lesmaterialen en boeken. Studenten aan roc's en vakinstellingen gebruiken hun gekochte boeken en lesmaterialen vaker dan studenten aan aoc's. Studenten aan vakinstellingen zijn ten slotte ook vaker positief over zowel de te kiezen keuzedelen als de inhoud ervan dan aoc'ers en roc'ers.

Hoe hoger het opleidingsniveau, hoe minder vaak studenten positief zijn over het daadwerkelijk gebruiken van de gekochte boeken en lesmaterialen. Entrestudenten zijn ook positiever over de aansluiting tussen toetsen en wat ze geleerd hebben dan studenten op de andere niveaus. Bovendien zijn studenten aan entreeopleidingen vaker positief over zowel de te kiezen keuzedelen als de inhoud ervan dan de overige studenten. Bbl'ers zijn vaker positief over lesmaterialen en boeken dan bol-studenten. Ook gebruiken bbl'ers hun boeken en lesmaterialen vaker dan bol-studenten.

Mannelijke studenten geven vaker aan hun gekochte boeken en lesmaterialen (veel) te gebruiken dan vrouwelijke studenten. Ook zijn mannen vaker positief over de aansluiting tussen het geleerde en de toetsen dan vrouwen.

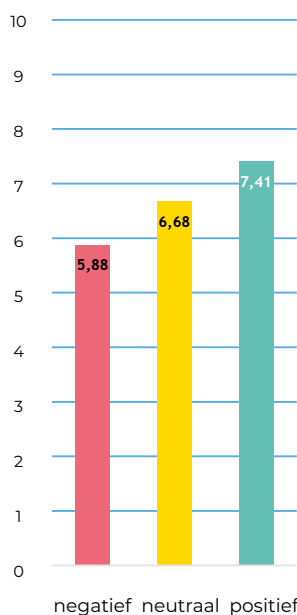

Over
lesmateriaal en
toetsen

DIT ZEGT JOB

In dit thema hebben we mbo-studenten gevraagd naar hun oordelen over lesmateriaal, toetsen en keuzedelen. De tevredenheid is vrijwel hetzelfde gebleven ten opzichte van 2020. We hadden gehoopt op een grotere verbetering.

7.7 Welk rapportcijfer geef je jouw opleiding? Naar hoe studenten oordelen over hun lesmateriaal en de boeken

ets wat al vaker uit de JOB-monitor is gebleken en helaas ook in de JOB-monitor 2022 naar voren komt, is dat mbo-studenten boeken moeten kopen die ze niet of nauwelijks gebruiken. Dit jaar is, net zoals in 2020, 41 procent van de studenten negatief over de boeken die ze hebben moeten aanschaffen. Dat betekent dat ze aangegeven hebben deze helemaal niet of nauwelijks te gebruiken. We vinden het vervelend dat studenten zoveel onnodige kosten moeten maken, en dat studenten negatiever over hun school denken wanneer ze niet tevreden zijn over het lesmateriaal en de boeken. Wanneer ze wel tevreden zijn over het lesmateriaal en de boeken geven studenten hun opleiding gemiddeld een rapportcijfer van meer dan 1,5 punt hoger dan wanneer zij hierover negatief zijn, zie figuur 7.7 hiernaast. Het is dus belangrijk dat scholen hier actief mee aan de slag gaan.

TERUGKOOPREGELING

Sinds de JOB-monitor 2018 zijn we actief bezig met dit onderwerp en dit jaar hebben we veel bereikt op dit thema. Vanaf dit schooljaar 2021-2022 is school namelijk verplicht de boeken van hun studenten terug te kopen wanneer deze niet of onvoldoende gebruikt zijn. Nu is het vooral belangrijk dat mbo-studenten weten dat deze mogelijkheid er is. Daarom heeft JOB de terugkooprege-

ling per school op een rijtje gezet, zodat mbo-studenten kunnen zien hoe het op hun school geregeld is. Met de QR-code hiernaast is de webpagina met deze informatie te bezoeken.

Het zou natuurlijk nog beter zijn als we het probleem van ongebruikte leermiddelen kunnen voorkomen, waardoor het terugkopen van boeken niet meer nodig zou zijn. We stellen dan ook de volgende maatregelen voor:

- ◆ De school zorgt voor een actuele leermiddelenlijst.
- ◆ Op de leermiddelenlijst staat waarvoor het leermiddel wordt gebruikt.
- ◆ De student moet de mogelijkheid krijgen om leermiddelen per periode te kopen.
- ◆ De school stimuleert een tweedehands boekenmarkt.
- ◆ De student moet de mogelijkheid krijgen boek en licentie los te kopen.
- ◆ Er wordt kritisch gekeken naar welke druk van het boek nodig is.
- ◆ Leermiddelenlijsten worden aan het eind van het jaar geëvalueerd met studenten van de opleiding.

CHECK HIER
Terugkoopregeling
per school

WAT KAN JE ALS STUDENTENRAAD DOEN?

De studentenraad heeft instemmingsrecht op het schoolkostenbeleid en dus ook op het beleid over de terugkoopregeling. Dat betekent dat een beslissing van het College van Bestuur niet kan worden genomen als de studentenraad het er niet mee eens is. De regels over het schoolkostenbeleid staan uitgelegd in het *servicedocument schoolkosten* en in de *brochure* waar we het makkelijker uitleggen.

De studentenraad kan checken of de school zich aan deze afspraken houdt. Het is belangrijk dat de studentenraad kritisch naar de schoolkosten kijkt en hier tegenin gaat

wanneer ze het er niet mee eens is. De studentenraad moet namelijk opkomen voor de rest van de studenten! De studentenraad kan altijd bij JOB om advies vragen.

De studentenraad kan met school in gesprek gaan over het toepassen van deze maatregelen.

KEUZEDELEN

We vinden het fijn om te zien dat studenten positiever zijn over de keuzedelen die ze kunnen kiezen dan in 2020. Ook zijn ze positief over de inhoud van de keuzedelen. Wel vinden we het jammer dat ongeveer een op de vier studenten hier niet tevreden over is. Met de nieuwe ontwikkelingen hopen we dat dit de volgende jaren verder zal verbeteren.

Vanaf vorig schooljaar is de koppeling van de keuzedelen aan kwalificaties losgelaten. Voor scholen werd het hierdoor makkelijker om keuzedelen aan te bieden. Dat betekent dat studenten nu uit meer keuzedelen zouden moeten kunnen kiezen. We hopen dat dit ervoor heeft gezorgd dat studenten positiever zijn over keuzedelen. Daarnaast tellen keuzedelen sinds het schooljaar 2020-2021 mee voor het diploma. Het zou kunnen dat keuzedelen hierdoor serieuzer worden genomen, zowel door scholen als door studenten.

Natuurlijk heeft corona ook invloed gehad op keuzedelen. Keuzedelen mochten namelijk tijdelijk geschrapt worden van het lesprogramma. Hierdoor kan het zijn dat studenten tijdelijk geen keuzedelen hebben gevolgd. We zijn dan ook benieuwd of studenten nog positiever zullen zijn in de volgende JOB-monitor.

EXTRA INFORMATIE

- ◆ [Ongebruikte leermiddelen](#)
- ◆ [Schoolkosten](#)
- ◆ [Servicedocument schoolkosten](#)
- ◆ [JOB brochure schoolkosten](#)

Kijk voor de resultaten van jouw school op

WWW.JOBMONITORRESULTATEN.NL

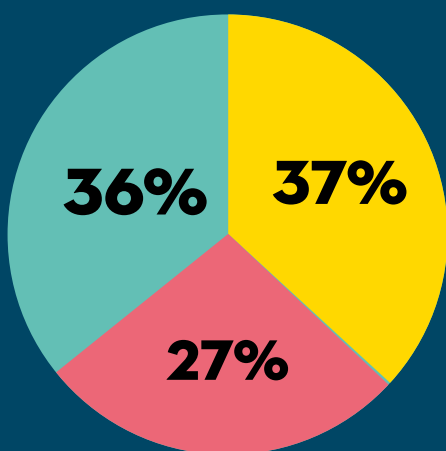
IN HET KORT

TOTAALoordeel

STAGE BOL-SCHOOL

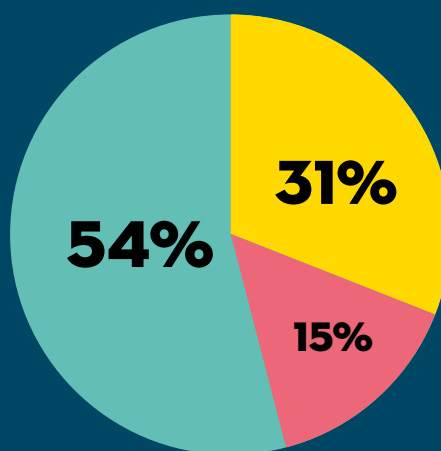
■ negatief ■ neutraal ■ positief

TOTAALoordeel

STAGE BBL-SCHOOL

■ negatief ■ neutraal ■ positief

Bbl-studenten zijn **POSITIEVER** over de begeleiding vanuit school dan bol-studenten als het om stages gaat

8

STAGE

In dit hoofdstuk gaan we in op de beoordeling van studenten over de voorbereiding op en de begeleiding tijdens de stage en de beroepspraktijkvorming (bpv). We zullen eerst ingaan op het oordeel van bol-studenten en daarna op de meningen van bbl-studenten. Ook bespreken we wat studenten vinden van wat ze leren en hoe goed ze een stage- of leerwerkplek hebben kunnen vinden.

8.1 STAGE (BOL)

In dit hoofdstuk kijken we eerst naar stages van bol-studenten en daarna naar de werkplekken van bbl-studenten. Beide groepen hebben een eigen set vragen ingevuld.

STAGE (BOL)

In deze paragraaf kijken we naar ervaringen van bol-studenten met hun stage. Er zijn twee totaaloordeelen en één losse vraag:

Totaaloordeel stage (bol) | school, bestaande uit:

- ◆ Wat vind je van hoe je school jou heeft voorbereid op je stage/bpv?
- ◆ Wat vind je van hoe je school je begeleidt heeft begeleid/begeleidt tijdens je stage/bpv?
- ◆ Wat vind je van hoe opdrachten van je school aansluiten bij het werk dat je doet op je stage/bpv-plek?

Totaaloordeel stage (bol) | leerbedrijf, bestaande uit:

- ◆ Wat vind je van hoe het leerbedrijf je heeft begeleid/begeleidt tijdens je stage/bpv?
- ◆ Wat vind je van wat je leert op je stage/werkplek?

Losse vraag:

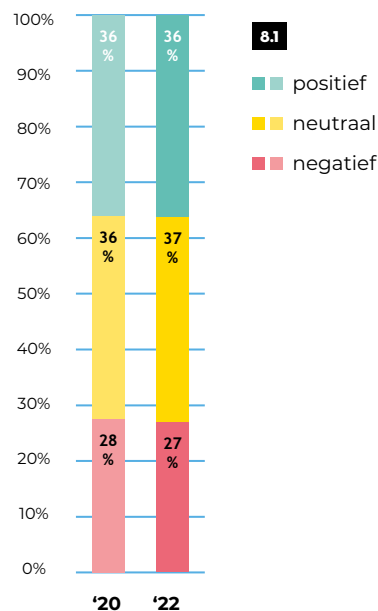
- ◆ Was/is het moeilijk voor je om een stage/bpv-plaats te vinden?

STAND VAN ZAKEN 2022

Dit jaar gaf bijna driekwart van de bol-studenten (73%) aan dat zij stage lopen of al hebben gelopen. Dat is evenveel als in de vorige meting. Aoc-studenten geven dit vaker aan dan studenten van roc's en vakinstellingen, entreestudenten vaker dan hogere niveaus en vrouwen vaker dan mannen. Op het totaaloordeel over de rol van school is ruim een derde positief, op het totaaloordeel over het leerbedrijf zelfs twee derde. Dat is ongeveer hetzelfde als de vorige keer.

TOTAALORDEEL STAGE BOL | SCHOOL

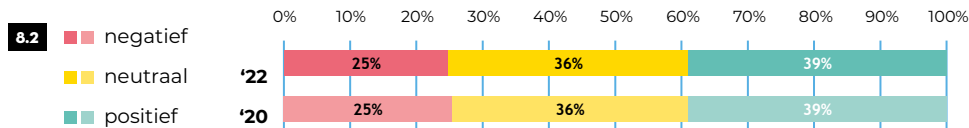
Zoals genoemd zijn bol-studenten verdeeld in hun mening over de rol van school bij hun stage. Evenveel studenten zijn positief als neutraal, en een bijna net zo groot deel is negatief.

FIGUUR 8.1: Totaaloordeel stage bol | school

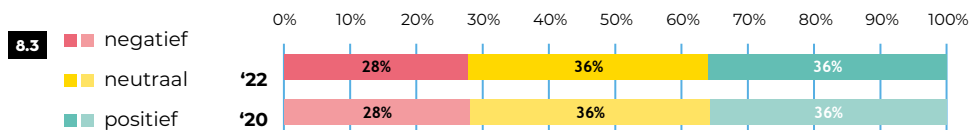
ONDERLIGGENDE VRAGEN STAGE BOL | SCHOOL

Bijna veertig procent van de bol-studenten die stage-ervaring heeft, is positief over hoe school ze hierop heeft voorbereid. Bijna net zoveel studenten is neutraal en een kwart is negatief. Dit verschilt niet van de meting in 2020.

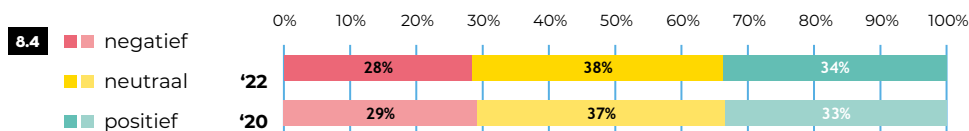
FIGUUR 8.2: Wat vind je van hoe school jou heeft voorbereid op je stage/bpv?

Over hoe school ze begeleidt tijdens hun stage is ruim een derde positief, een even groot deel is neutraal en ruim een kwart is negatief. Ook dit oordeel was in de vorige meting hetzelfde verdeeld.

FIGUUR 8.3: Wat vind je van hoe school je begeleidt/heeft begeleid tijdens je stage/bpv?

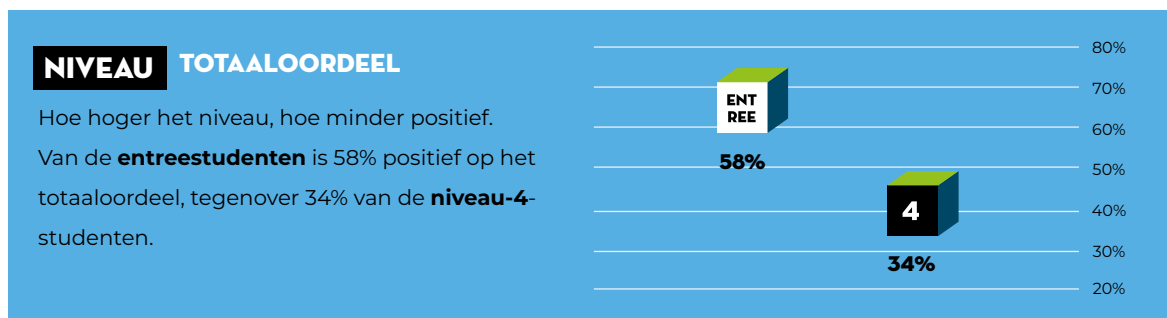
Over hoe opdrachten van school aansluiten bij het werk op stage, oordelen bol-studenten ongeveer hetzelfde als over de begeleiding die ze krijgen: ruim een derde is positief, ruim een derde is neutraal en ruim een kwart is negatief. Er is bijna geen verschil met de vorige meting op dit oordeel.

FIGUUR 8.4: Wat vind je van hoe opdrachten van school aansluiten bij het werk dat je doet op je stage-/bpv-plek?

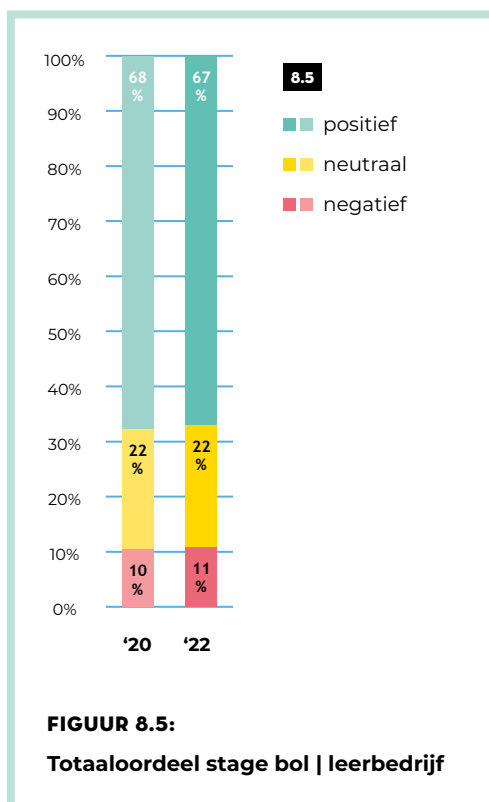
BELANGRIJKE VERSCHILLEN STAGE BOL | SCHOOL

Hoe hoger het niveau, hoe minder positief studenten zijn op de onderliggende vragen. Daarnaast zijn mannen vaker positief zijn over hoe school ze heeft voorbereid op de stage dan vrouwen.

TOTAALORDEEL STAGE BOL | LEERBEDRIJF

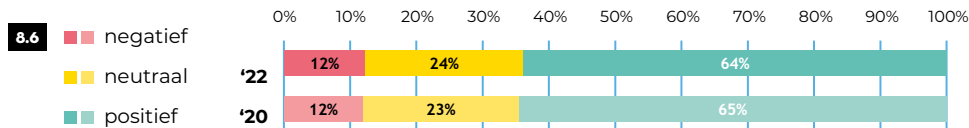
Over de rol van het leerbedrijf bij de stages, zijn bol-studenten positiever dan over de rol van school. Bijna zeven op de tien is hierover positief op het totaaloordeel. Dat is (ongeveer) hetzelfde als in de vorige meting.

ONDERLIGGENDE VRAGEN STAGE BOL | LEERBEDRIJF

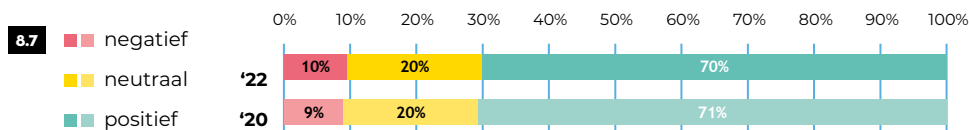
Meer dan de helft van de bol-studenten is positief over de begeleiding van hun leerbedrijf tijdens de stage. Iets meer dan één op de tien is hierover negatief en de rest is neutraal.

Dat is bijna hetzelfde als de vorige keer.

FIGUUR 8.6: Wat vind je van hoe het leerbedrijf je begeleidt/heeft begeleid tijdens je stage/bpv?

Zeven op de tien bol-studenten is positief over wat zij leren op stage, waar één op de tien daarover negatief is (de rest is neutraal).

FIGUUR 8.7: Wat vind je van wat je leert op je stage/bpv?

BELANGRIJKE VERSCHILLEN STAGE BOL | LEERBEDRIJF

Aoc-studenten vaker positief dan studenten van roc's en vakinstellingen op de onderliggende vragen. Daarnaast zijn mannen vaker positief over de begeleiding van het leerbedrijf dan vrouwen.

SCHOOLTYPE TOTAALORDEEL

Aoc-studenten vaker positief dan studenten van **roc's** en **vakinstellingen**: **aoc** 73%, **roc** en **vakinstelling** beide 67%.

AOC
73%

ROC
67%

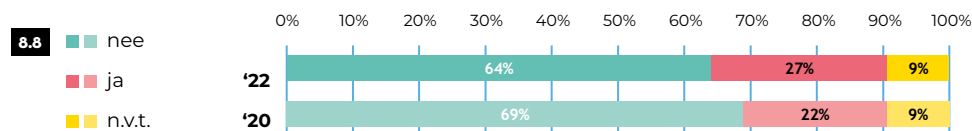

VAK
67%

LOSSE VRAAG STAGE BOL

Met een losse vraag is aan bol-studenten gevraagd of het moeilijk was om een stageplaats te vinden. We tonen hun antwoorden hierop apart voor studenten die *wel* stage-ervaring hebben.

Van de studenten die al stage lopen of hebben gelopen, geeft ruim een kwart aan dat het moeilijk was een stageplaats te vinden. Dat is iets meer dan in de vorige meting.

FIGUUR 8.8: Was/is het moeilijk voor je om een stage-/bpv-plaats te vinden? (Alleen studenten met stage-ervaring)

Bol-studenten die nog geen stage-ervaring hebben, hebben deze vraag ook beantwoord. Van hen geeft een groter deel aan dat het moeilijk is om een stageplaats te vinden (wanneer 'niet van toepassing' (ruim de helft) wordt weggelaten geeft 39 procent van de resterende studenten aan dat zij moeite hadden/hebben met het vinden van een plek). Dit zou een reden kunnen zijn voor het feit dat zij (nog) geen stage hebben gelopen, maar dit weten we niet zeker.

BELANGRIJKE VERSCHILLEN STAGE BOL

Studenten aan aoc's en vakinstellingen zeggen vaker dat het moeilijk was om een stageplaats te vinden dan studenten van roc's. Dat komt vooral doordat roc-studenten vaker 'n.v.t.' invulden.

Van de verschillende niveaus geven entreestudenten het vaakst aan dat zij moeite hadden met het vinden van een stageplaats.

Vrouwen vulden bij deze vraag vaker 'n.v.t.' in dan mannen, en minder vaak 'nee' (even vaak 'ja').

Over
stage (bol)

DIT ZEGT JOB

Stage of beroepspraktijkvorming (bpv) is een erg belangrijk onderdeel van mbo-opleidingen. Het is dé manier om ervaring op te doen in het werkveld waarin studenten worden opgeleid. Zo leren studenten de vaardigheden en de technieken die ze nodig hebben voor hun vak in de praktijk. Daarom lopen alle bol-studenten ongeveer een kwart van hun studieloopbaan stage bij verschillende bedrijven.

Bij JOB hebben we gemerkt dat veel studenten niet op de hoogte zijn van de rechten en plichten tijdens een stage. Daarom hebben we samen met FNV Jong en CNV Jongeren een *stagewijzer* gemaakt. Hierin kunnen studenten alles vinden over het solliciteren naar een stageplek, de rechten en plichten tijdens de stage, wat studenten moeten leren tijdens hun stage en waar ze terecht kunnen wanneer ze problemen hebben met stage. We zien graag dat scholen nog meer aandacht geven aan de informatievoorziening over rechten voor studenten omtrent stages.

70% van de
bol-studenten is
positief over wat
ze leren op stage!

BEGELEIDING

We vinden het zorgelijk dat bijna één op de drie mbo-studenten negatief is over begeleiding vanuit school tijdens het stage lopen en dat één op de vier studenten negatief is over de voorbereiding van school op de stage. Deze resultaten zijn hetzelfde gebleven sinds 2020. We zijn blij om te zien dat de tevredenheid door de coronasituatie niet is afgenomen. Maar, we hopen wel dat studenten in de volgende JOB-monitor positiever zullen zijn. Als JOB zullen we ons daarom ook bezig houden met het verbeteren van de begeleiding bij stages vanuit school. Dit kan door dit goed vast te leggen in de praktijkovereenkomst (POK).

We verwachten van scholen meer ondersteuning bij het stage lopen en willen ook dat dit in de praktijkovereenkomst (POK) wordt vastgelegd. Wettelijk gezien moet er in de POK afspraken gemaakt

worden over de begeleiding van de student. JOB vindt dat er minimaal een startgesprek een tussentijds gesprek en een eindgesprek tussen de student, het leerbedrijf en de school moet plaatsvinden. Hiernaast is het belangrijk om in de POK verdere afspraken te maken over de vorm en inhoud van de stage en hoe vaak er contactmomenten zijn met de stagebegeleider vanuit school. Tenslotte vinden we dat er in de POK het leerprogramma (leerdoelen vanuit de opleiding) van de student moet worden omschreven en dat studenten de mogelijkheid krijgen om persoonlijke leerdoelen toe te voegen.

WAT KAN JE ALS STUDENTENRAAD DOEN?

De studentenraad heeft instemmingsrecht op het model praktijkovereenkomst (POK) dat de school gebruikt. Het is dus belangrijk dat zij goed naar de POK kijken en besluiten of de afspraken die hierin gemaakt worden concreet genoeg zijn en voldoen aan de punten die we zojuist hebben genoemd. Wanneer ze het niet met het model eens zijn kunnen ze dus ervoor kiezen om niet met het model in te stemmen. Het is dus goed om te kijken of studenten door de POK weten wat ze vanuit school kunnen verwachten als het gaat om stagebegeleiding.

BELANGRIJKE VERSCHILLEN

DOMEINEN

Van het domein **uiterlijke verzorging** geven de meeste studenten aan moeite te hebben met het vinden van een stageplek (45%). In het domein **veiligheid en sport** (14%) en in het domein **horeca en bakkerij** (18%) was dat aandeel het laagst.

**UITERLIJKE
VERZORGING**
45%

**VEILIGHEID
EN SPORT**
14%

**HORECA
EN BAKKERIJ**
18%

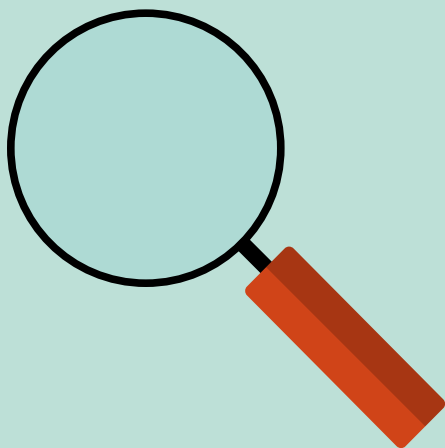
VINDEN VAN EEN STAGEPLEK

Bijna een derde van de mbo-studenten geeft in de JOB-monitor aan moeite te hebben gehad om een stageplek te vinden. Bij de studenten die nog geen stage-ervaring hebben ligt dit percentage nog zelfs hoger (39%). Dit is niet helemaal een verrassing omdat ook uit de

klachtenrapportage blijkt dat veel studenten geen stageplek konden vinden of dat ze niet de benodigde uren konden maken. Wat we wel vervelend vinden is dat die studenten ook vaak aangaven dat school niet erg behulpzaam was. Zij legden de verantwoordelijkheid bij de student neer, ook al was het vinden van een stageplek tijdens corona nog lastiger.

We hopen dat scholen zich meer gaan inzetten om studenten te ondersteunen bij het vinden van een stageplek. Dit kunnen ze op meerdere manieren doen:

- ◆ een overzicht van organisaties waar studenten stage kunnen lopen publiceren;
- ◆ een stagemarkt organiseren, waar studenten inspiratie kunnen opdoen of meteen kunnen solliciteren;
- ◆ het opnemen van stagesuggesties in de lessen, eventueel met hulp van een gastspreker;
- ◆ oud-studenten uitnodigen; zij kunnen vertellen waar zij hebben gewerkt en stage liepen.

WAT KAN JE ALS STUDENTENRAAD DOEN?

Scholen hebben een inspanningsverplichting om te helpen bij het zoeken naar een stage- of bpv-plek. De invulling hiervan verschilt per school, een enkel gesprek zou al voldoende zijn. Hier zijn we als JOB natuurlijk niet tevreden mee. Om de inspanningsverplichting beter vorm te geven kan de studentenraad aan school voorstellen om een van de hiernaast genoemde suggesties te organiseren. Zo wordt de student geholpen in de zoektocht naar een stageplek.

STAGEDISCRIMINATIE

Naast dat scholen studenten moeten begeleiden bij het vinden van een stageplaats, moeten scholen zich er ook van bewust zijn dat studenten helaas nog te vaak stagediscriminatie mee moeten maken. JOB vindt het belangrijk dat scholen actief actie ondernemen om stagediscriminatie tegen te gaan, door onder andere onderwijsprofessionals te trainen zodat ze stagediscriminatie herkennen en erkennen, en weten hoe ze moeten handelen als een student tegen stagediscriminatie aanloopt.

Daarnaast pleit JOB ervoor dat de overheid mbo-instellingen verplicht om een anti-discriminatie beleid op te stellen.

Hierin kan onder andere worden opgenomen waar de student een melding kan doen van stagediscriminatie, wie de student begeleidt in de nazorg hiervan, wie er stappen onderneemt richting het leerbedrijf en hoe het aantal meldingen wordt gemonitord.

Ten slotte hopen we dat er één duidelijk en toegankelijk landelijk meldpunt tegen stagediscriminatie wordt opgericht. Op dit moment zijn er meerdere landelijke meldpunten waardoor het voor de student niet duidelijk is waar ze een melding kunnen doen, daarnaast zijn deze punten niet laagdrempelig en is er niet altijd duidelijk wat er met een klacht wordt gedaan.

JOB zal zich blijven inzetten tegen stagediscriminatie. We zijn blij om te zien dat in het nieuwe coalitieakkoord staat dat stagediscriminatie wordt uitgebannen, en we denken hier graag over mee.

STAGEVERGOEDING

In het nieuwe coalitieakkoord staat dat er een afspraak gemaakt wordt tussen overheid, onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven om ervoor te zorgen dat elke mbo-student een stageplek en passende vergoeding krijgt. Hier zijn we als JOB natuurlijk erg blij mee. Op het moment zijn we samen met CNV Jongeren en FNV Jong in gesprek met het ministerie van OCW over deze aanpak.

EXTRA INFORMATIE

- ◆ [Stagewijzer](#)
- ◆ [Coalitieakkoord](#)

Kijk voor de resultaten van jouw school op
WWW.JOBMONITORRESULTATEN.NL

8.2 WERKPLEK (BBL)

WERKPLEK (BBL)

In deze paragraaf kijken we naar ervaringen van bbl-studenten met hun werkplek. Er zijn twee totaaloordelen en één losse vraag:

Totaaloordeel Werkplek (bbl) | school, bestaande uit:

- ◆ Wat vind je van de mogelijkheid om jouw werkervaring te bespreken op school?
- ◆ Wat vind je van hoe opdrachten van school aansluiten bij het werk dat je doet op je werkplek?

Totaaloordeel Werkplek (bbl) | werkplek, bestaande uit:

- ◆ Wat vind je van de manier waarop het leerbedrijf je begeleidt?
- ◆ Wat vind je van wat je leert op je werkplek?

Losse vraag:

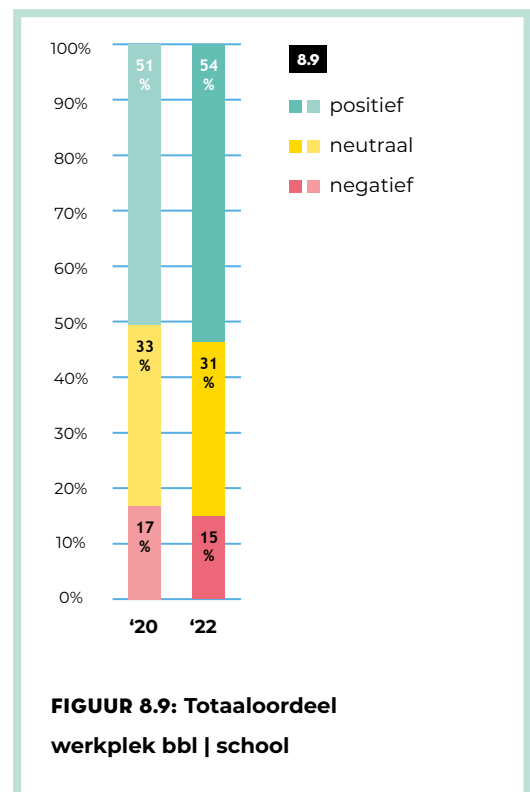
- ◆ Hoe moeilijk was het voor jou om een werkplek te vinden voor je opleiding?

STAND VAN ZAKEN 2022

Ruim de helft van de bbl-studenten is positief over de rol van hun school bij de werkplek, en bijna driekwart is positief over de werkplek zelf. Vooral het oordeel over school lijkt iets beter te zijn geworden sinds de vorige meting.

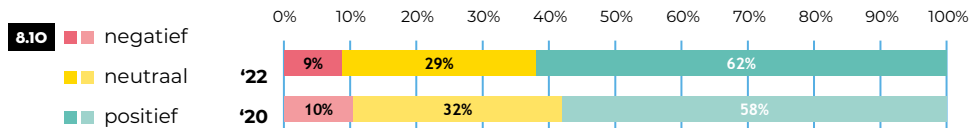
TOTAALORDEEL WERKPLEK BBL | SCHOOL

Ruim de helft van de bbl'ers is zoals gezegd positief over de rol van school bij de werkplek. Verder is iets minder dan een derde neutraal en vijftien procent negatief. Dit is een lichte verbetering sinds de vorige keer.

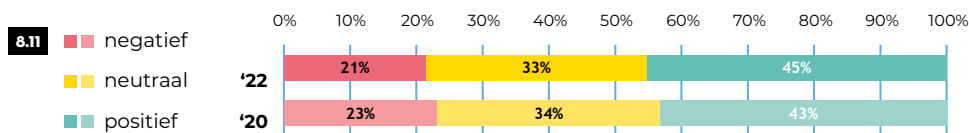
ONDERLIGGENDE VRAGEN WERKPLEK BBL | SCHOOL

Meer dan de helft van de bbl-studenten is positief over de mogelijkheid om hun werker-
varing te bespreken op school. Bijna tien procent is negatief, de rest is neutraal. Dit oor-
deel is iets positiever geworden sinds de vorige meting.

FIGUUR 8.10: Wat vind je van de mogelijkheid om jouw werkervaring te bespreken op school?

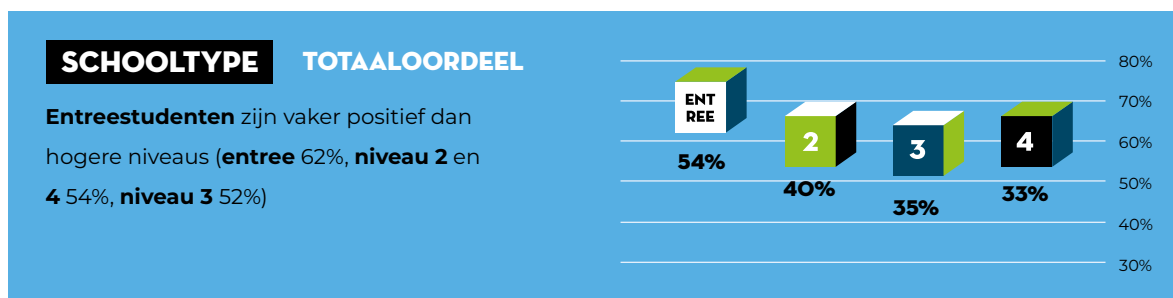
Over hoe de opdrachten van school aansluiten bij het werk op de werkplek, zijn bbl-stu-
denten iets minder positief (bijna de helft is positief, een vijfde is negatief). Wel is dit oor-
deel sinds vorige meting een klein beetje verbeterd.

FIGUUR 8.11: Wat vind je van hoe opdrachten van school aansluiten bij het werk dat je doet op je werkplek?

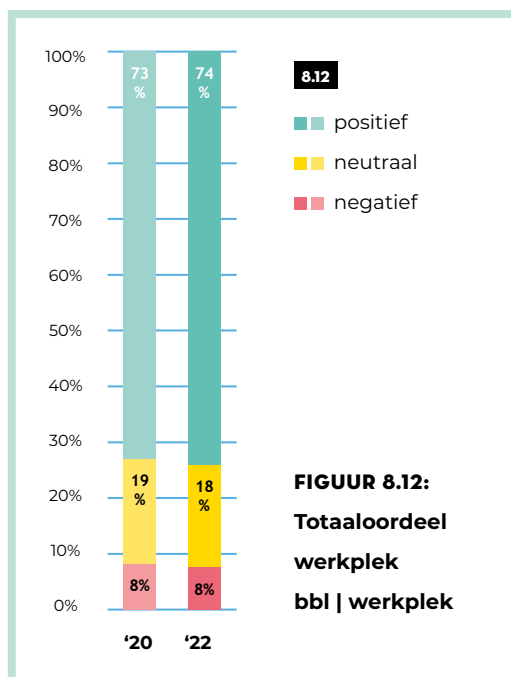
BELANGRIJKE VERSCHILLEN WERKPLEK BBL | SCHOOL

Entreestudenten zijn ook op de onderliggende vragen vaker positief dan hogere niveaus

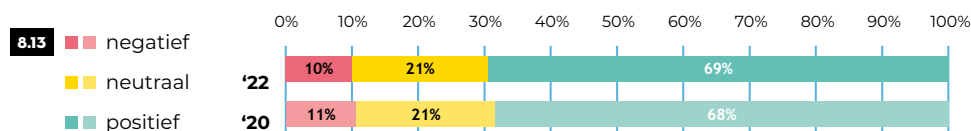
TOTAALORDEEL WERKPLEK BBL | WERKPLEK

Bijna drie kwart van de bbl'ers is positief op het totaaloordeel over de werkplek. Bijna een vijfde is neutraal en minder dan tien procent is negatief. Er is bijna geen verschil met de meting in 2020.

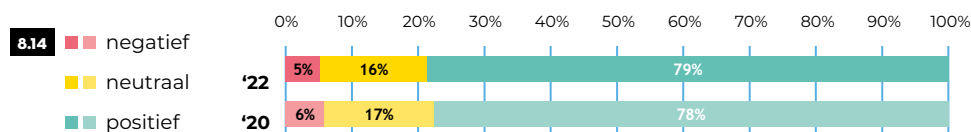
ONDERLIGGENDE VRAGEN WERKPLEK BBL | WERKPLEK

Een meerderheid van de bbl'ers is positief over de manier waarop het leerbedrijf ze begeleidt. Eén op de tien is hierover negatief en de rest is neutraal.

FIGUUR 8.13: Wat vind je van de manier waarop het leerbedrijf je begeleidt?

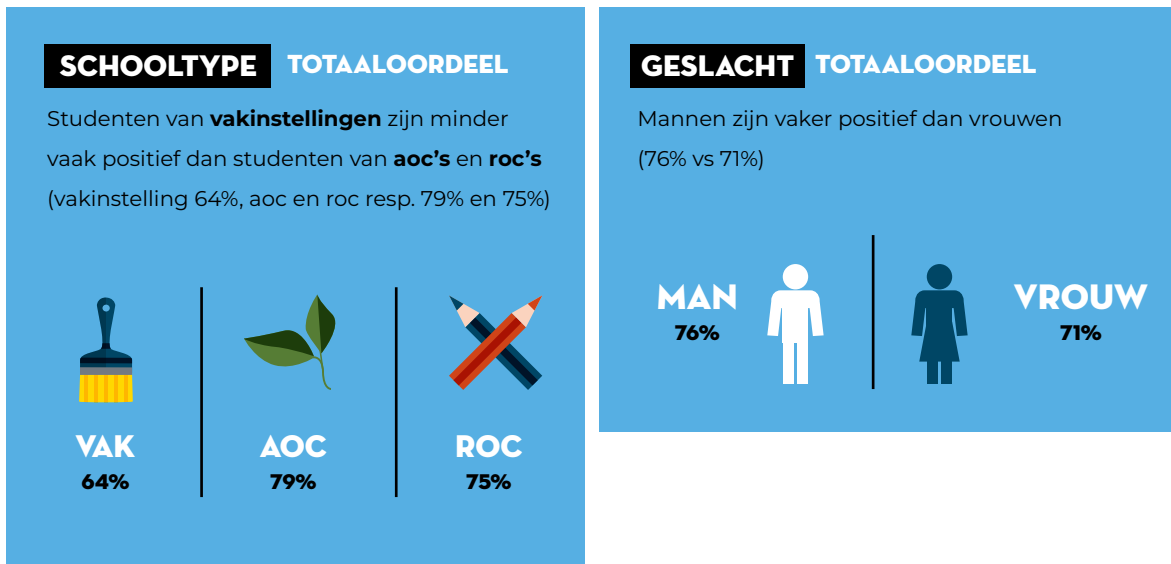
Over wat zij leren op hun werkplek, is een nog groter deel van de bbl-studenten positief: bijna tachtig procent. Op dit onderdeel is weer een tiende negatief (er zijn dus vooral minder neutrale oordelen gegeven dan in de vorige vraag).

FIGUUR 8.14: Wat vind je van wat je leert op je werkplek?

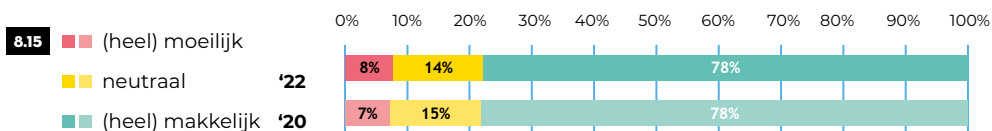
BELANGRIJKE VERSCHILLEN WERKPLEK BBL | WERKPLEK

Ook op de onderliggende vragen zijn studenten van vakinstellingen minder vaak positief dan studenten van aoc's en roc's. Over de begeleiding van het leerbedrijf zijn mannen vaker positief dan vrouwen.

LOSSE VRAAG WERKPLEK BBL

Ook aan bbl-studenten is gevraagd of het moeilijk was om een werkplek te vinden. Hier lijkt een relatief klein deel last van te hebben gehad: acht procent vond dit inderdaad moeilijk. Dit verschilt bijna niet van de vorige JOB-monitor.

FIGUUR 8.15: Hoe moeilijk was het voor jou om een werkplek te vinden voor je opleiding?

BELANGRIJKE VERSCHILLEN BIJ LOSSE VRAAG WERKPLEK BBL

Entreestudenten zijn op deze vraag minder positief dan andere niveaus (en hebben dus vaker moeite met het vinden van een werkplek).

Over
stage (bbl)

DIT ZEGT JOB

Mbo-studenten kunnen ervoor kiezen om een bbl-opleiding te doen. De voorwaarde voor een bbl-opleiding is dat de student een werkgever vindt die hem/haar hierin wil begeleiden. Een bbl- student krijgt vaak meteen een arbeidscontract (en salaris) en komt meestal niet in aanmerking voor studiefinanciering of een studentenreisproduct.

Een bbl-student is het grootste gedeelte van de week aan het werk bij de werkgever en komt af en toe naar school voor theorielessen. Deze lessen sluiten aan op dat wat de student op de werkplek doet, zodat het ook een toevoeging is. Daarnaast moet school een plek zijn waar de student zijn/haar ervaringen kan delen met medestudenten en docenten.

Een bbl-student kan niet aan een opleiding beginnen als hij/zij nog geen leerwerkplek heeft gevonden. Omdat dat soms lastig kan zijn heeft JOB samen met FNV Jong en CNV Jongeren een *leerwerkwijzer* gemaakt. Hierin staat wat de rechten en plichten van een bbl-student zijn en nog veel meer informatie.

79% van de bbl-studenten is positief over wat ze leren op hun werkplek

BEGELEIDING VANUIT SCHOOL

We vinden het als JOB fijn om te zien dat 62 procent van de mbo-studenten positief is over de mogelijkheden om hun werkervaring op school te bespreken. Wel vinden we het jammer dat een op de vijf studenten negatief is over de aansluiting van de opdrachten van school bij het werk op hun werkplek. Aangezien deze studenten bijna niet naar school gaan zouden de dagen die ze wel naar school gaan en de opdrachten die ze moeten doen een toevoeging moeten zijn aan hun opleiding.

Over de begeleiding vanuit de werkplek, en dat wat ze op de werkplek leren zijn studenten heel positief. Dat vinden we als JOB natuurlijk fijn om te zien.

WAT KAN JE ALS STUDENTENRAAD DOEN?

Dit tweede stage-onderdeel van de JOB-monitor is alleen aan bbl-studenten gevraagd. Zij hebben een hele andere schoolsituatie dan bol-studenten. Studentenvragen geven vaak aan dat ze weinig contact hebben met bbl-studenten. Toch kan de studentenraad ook veel voor hen betekenen en is het ook belangrijk om te kijken wat zij vinden. We raden de studentenvragen dan ook aan om dieper in de resultaten van de JOB-monitor te duiken en per domein te kijken naar de antwoorden van bbl-studenten. Daarna kunnen ze erachter proberen te komen welke verklaringen er voor bepaalde antwoorden zijn.

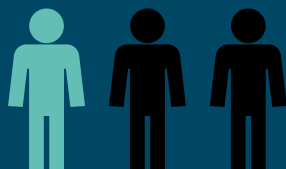
EXTRA INFORMATIE

- ◆ [Leerwerkwijzer](#)

Kijk voor de resultaten van jouw school op
WWW.JOBMONITORRESULTATEN.NL

IN HET KORT

1 OP DE 3 studenten is **NEGATIEF** over de hulpmiddelen en aanpassingen die de school aanbiedt.

ENTREESTUDENTEN

zijn positiever over deze hulpmiddelen en aanpassingen dan andere studenten.

36% van de studenten geeft aan dat zij een **LEERPROBLEEM**, **BEPERKING** of blijvende **ZIEKTE** hebben.

9

STUDEREN

MET EEN

ONDERSTEUNINGS-

BEHOEFTE

In dit hoofdstuk hebben we naar de mening gevraagd van studenten die een beperking, leerprobleem of blijvende ziekte hebben. We laten zien hoeveel studenten aangeven hier last van te hebben, of hun docenten hiervan op de hoogte zijn en wat zij vinden van de ondersteuning die zij krijgen voor hun beperking.

9. STUDEREN MET EEN ONDERSTEUNINGSBEHOEFTE

In deze paragraaf bekijken we, met behulp van drie losse vragen, wat het oordeel van mbo-studenten is over studeren met een ondersteuningsbehoefte.

Het gaat om de volgende drie vragen:

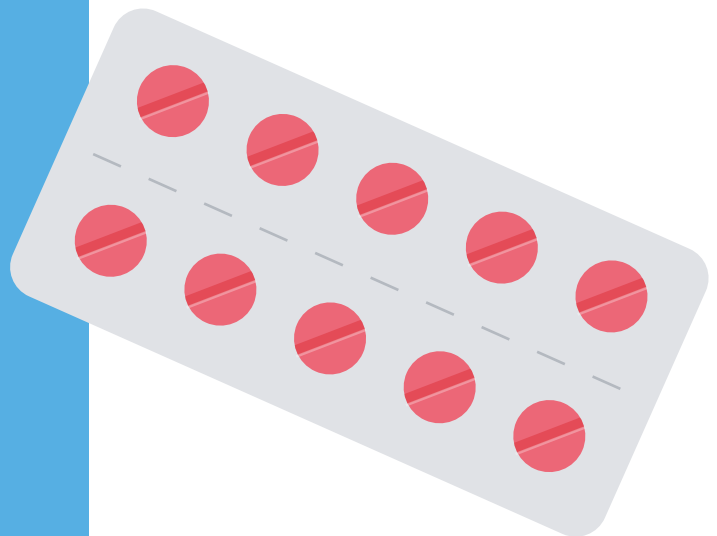
- ◆ Heb je een van de volgende leerproblemen, beperkingen of blijvende ziektes?
 - Gedragsproblemen (bijv. ADHD, ADD of concentratieproblemen)
 - Autisme
 - Dyslexie of dyscalculie
 - Een blijvende ziekte of aandoening (bijv. migraine, eczeem, epilepsie of diabetes)
 - Een psychische aandoening (bijv. depressie, angststoornis of een eetstoornis)
 - Een beperking in beweging (bijv. niet goed kunnen lopen)
 - Een functionele beperking (dit is een beperking die voor jou het dagelijkse leven moeilijker maakt, bijv. stotteren, blind zijn, doof zijn)
 - Een andere beperking of ziekte

En zo ja:

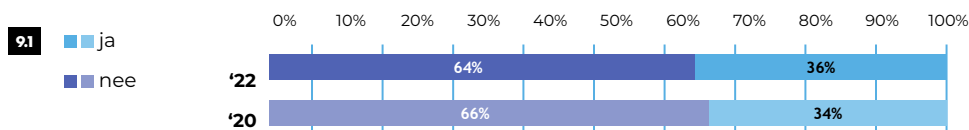
- ◆ Weten jouw docenten dat je een beperking hebt?
- ◆ Wat vind je van de hulpmiddelen en aanpassingen op school voor jouw beperking?

STAND VAN ZAKEN 2022

Iets meer dan een op de drie studenten gaf aan dat zij één of meer leerproblemen, beperkingen of blijvende ziektes hebben (dit noemen we vanaf nu een 'ondersteuningsbehoefte'). Dat is iets meer dan twee jaar geleden.

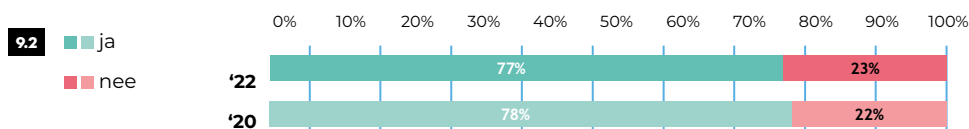

9. STUDEREN MET EEN ONDERSTEUNINGSBEHOEFTE

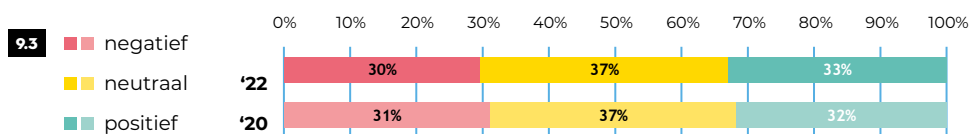
FIGUUR 9.1: Heb je een of meer leerproblemen, beperkingen of blijvende ziektes?

Aan de studenten die aangaven een ondersteuningsbehoefte te hebben, werden twee extra vragen gesteld. Daarbij gaf ruim driekwart van de studenten aan dat docenten op de hoogte zijn van hun beperking; ongeveer evenveel als in 2020.

FIGUUR 9.2: Weten jouw docenten dat je een beperking hebt?

De studenten met ondersteuningsbehoefte gaven ook aan wat ze van de hulpmiddelen en aanpassingen die hun school geregeld heeft vinden. Een derde is hier positief over, dertig procent negatief. De rest is niet positief en niet negatief. Ook dit is vergelijkbaar met de uitkomsten van de vorige JOB-monitor.

FIGUUR 9.3: Wat vind je van de hulpmiddelen en aanpassingen op school voor jouw beperking?

VERSCHILLEN IN BEOORDELINGEN VAN STUDENTEN MET EN ZONDER ONDERSTEUNINGSBEHOEFTE

Wanneer we studenten met een ondersteuningsbehoefte vergelijken met studenten die dit niet hebben, zijn er weinig verschillen te zien in hun beoordelingen. Studenten met een leerprobleem, beperking of blijvende ziekte lijken zich iets minder veilig te voelen op school, hebben wat meer moeite bij het vinden van een stage- of werkplek en zijn iets minder positief over hoe opdrachten van school aansluiten bij het werk op de werkplek (bbl). We kunnen echter niet met zekerheid zeggen dat deze negatievere oordelen veroorzaakt worden door het hebben van een ondersteuningsbehoefte. Van sommige studenten met een ondersteuningsbehoefte, weten docenten niet dat zij een beperking hebben. We zien dat de groep mbo'ers waarvan docenten niet weten dat ze een beperking hebben, over veel onderwerpen negatiever zijn dan studenten met een ondersteu-

ningsbehoefte waarvan docenten wèl op de hoogte zijn over de beperking. Op basis van deze resultaten kunnen we nièt concluderen dat studenten negatiever oordelen omdat docenten niet op de hoogte zijn van hun beperking.

BELANGRIJKE VERSCHILLEN

Studenten van roc's geven minder vaak aan een ondersteuningsbehoefte te hebben dan studenten aan aoc's en vakinstellingen. Studenten van aoc's geven vaker aan dat hun docenten op de hoogte zijn van hun leerprobleem, beperking of blijvende ziekte dan studenten van roc's en vakinstellingen. Bol-studenten geven vaker aan een ondersteuningsbehoefte te hebben dan bbl'ers. Docenten van bol-studenten zijn vaker op de hoogte van het leerprobleem, de beperking of de blijvende ziekte dan de docenten van bbl'ers.

Niveau-2-studenten geven het vaakst aan te studeren met een ondersteuningsbehoefte; entreestudenten het minst vaak. Entreestudenten zijn vaker positief over de beschikbare hulpmiddelen en aanpassingen op hun school dan de rest.

Mannelijke studenten zijn (wanneer zij een ondersteuningsbehoefte hebben) vaker positief over de beschikbare hulpmiddelen en aanpassingen op hun school dan vrouwelijke studenten.

Over studeren
met een
ondersteunings-
behoefte

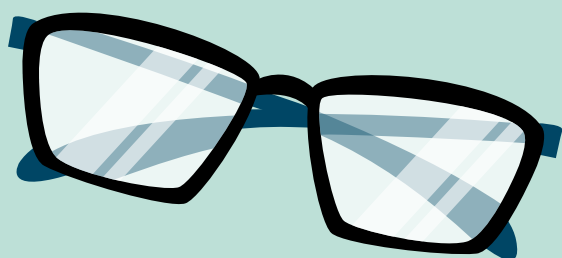
DIT ZEGT JOB

**In de JOB-monitor geeft
meer dan één op de
drie studenten aan een
leerprobleem, blijvende
ziekte of beperking te
hebben. Dat is best een
grote groep!**

DISLEKSIE

Een ondersteuningsbehoefte kan ervoor zorgen dat studenten moeite hebben met studeren. Daarom is het belangrijk dat school zorgt voor de juiste aanpassingen, waarmee deze moeite verminderd of weggenomen kan worden. We vinden het dan ook jammer om te zien dat dertig procent van de studenten niet tevreden is over de hulpmiddelen en aanpassingen op school voor hun beperking. Hierom is het belangrijk dat studenten weten waar ze recht op hebben en weten wat ze aan de school kunnen vragen. Daarnaast kunnen studenten altijd met hun vragen en klachten terecht bij JOB en dan proberen wij ze verder te helpen.

Naast dat in de JOB-monitor het aantal studenten met een ondersteuningsbehoefte met twee procentpunten is gestegen, blijkt dit ook uit de *klachtenrapportage*. Veel studenten kampten sinds de coronacrisis met mentale en fysieke klachten. Het was voor hen een uitdaging om volledig onderwijs te volgen of stage te lopen. Jammer genoeg wisten deze studenten vaak niet waar ze terecht konden voor vragen of extra begeleiding, en zij hadden het gevoel dat school weinig rekening hield met hun situatie. We hopen dat de aankomende veranderingen in de Wet educatie en beroepsonderwijs voor een betere situatie zal zorgen.

WET EDUCATIE EN BEROEPSONDERWIJS

Om studenten goed op weg te helpen met hun zorgvraag of ondersteuningsbehoefte is er veel gaande binnen het mbo. In het hoofdstuk over informatie noemen we al de aanpassing in de in de Wet educatie en beroepsonderwijs. Deze aanpassing zorgt ervoor dat scholen hun informatievoorziening moeten verbeteren. We hopen dat dit ervoor zorgt dat studenten weten waar ze terecht kunnen. Daarnaast kunnen studenten ook terecht op www.mbotoegankelijk.nl, op deze website is van elke mbo-school in Nederland terug te vinden waar een student terecht kan voor extra begeleiding.

**Studenten die
aangeven **DAT**
DE DOCENT OP DE
HOOGTE IS van hun
ondersteunings-
behoefte, zijn
positiever over de
hulpmiddelen en
aanpassingen op
school.**

In de Wet educatie en beroepsonderwijs wordt vanaf augustus 2023 ook nog een andere maatregel genomen om de rechtspositie van de mbo-student te verbeteren. Op dit moment wordt er alleen nog over studenten met een handicap gesproken, maar daar worden studenten met een chronische ziekte aan toegevoegd. Hierdoor komen meer studenten in aanmerking voor extra ondersteuning. Daarnaast moeten instellingen voorafgaand aan de opleiding afspraken maken met studenten met een ondersteuningsvraag op basis van de wet gelijke behandeling handicap of chronische ziekte (Wgbhcz). Deze afspraken moeten op papier worden vastgelegd en de instelling moet deze een keer per jaar met de student evalueren.

EXTRA INFORMATIE

- ◆ [Klachtenrapportage](#)
- ◆ www.mbotoegankelijk.nl

WAT KAN JE ALS STUDENTENRAAD DOEN?

Voor een studentenraad is het belangrijk om te weten waar de zorgcoördinator, de zorgdocent of een steunpunt ondersteuningsbehoefte te vinden is, om dit vervolgens ook kenbaar te kunnen maken aan studenten. Daarnaast is het met het zicht op de nieuwe wetswijzigingen vanaf 2023 extra belangrijk om al te kijken hoe school dit gaat aanpakken. De studentenraad kan samen met school in gesprek gaan om te kijken wat zij kunnen doen om de informatievoorziening te verbeteren en studenten met een zorgvraag naar de juiste persoon te begeleiden.

Kijk voor de resultaten van jouw school op

WWW.JOBMONITORRESULTATEN.NL

IN HET KORT

DE HELFT van de studenten weet dat er een studentenraad is op hun school

ENTREESTUDENTEN

geven vaker aan mee te willen praten over hoe het op school beter kan.

10

MEDEZEGGEN- SCHAP

We vinden het belangrijk dat studenten hun stem laten horen. En dat de studentenraad weet wat er speelt op hun school zodat ze met deze informatie invloed kunnen uitoefenen. Als JOB ondersteunen we studentenraden hierin met trainingen, advies en informatiebijeenkomsten. In dit hoofdstuk gaan we na hoeveel studenten weten dat hun school een studentenraad heeft en hoeveel studenten aangeven mee te willen praten op school.

10. MEDEZEGGENSCHAP

In deze paragraaf kijken we naar het oordeel van mbo-studenten over medezeggenschap. Hier werden in de JOB-monitor twee vragen over gesteld:

- ◆ Is er een studentenraad op jouw school?
- ◆ Zou je zelf willen meepraten over hoe het op jouw school beter kan?

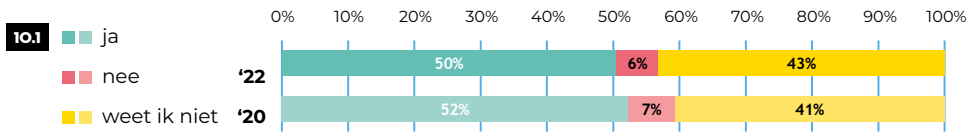

STAND VAN ZAKEN 2022

De helft van de studenten geeft aan dat er op hun school een studentenraad is. In vergelijking met 2020, zijn er iets meer studenten die aangeven dat ze niet weten of er een studentenraad is (43%). Volgens zes procent van de mbo'ers is er op hun school geen studentenraad; dat is vergelijkbaar met 2020.

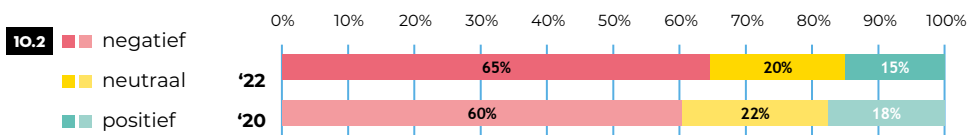
Studenten van **ENTREENIVEAU** geven vaker aan meer mee te willen praten over hoe het op school beter kan dan studenten van andere niveaus.

FIGUUR 10.1: Is er een studentenraad op jouw school?

Wanneer studenten wordt gevraagd of ze actief willen meedenken over het beleid op school, geeft ongeveer twee derde van hen aan dit nièt te willen. Vijftien procent van de mbo-studenten is hier wel enthousiast over; dat zijn er iets minder dan twee jaar geleden.

FIGUUR 10.2: Zou je zelf willen meepraten over hoe het op jouw school beter kan?

BELANGRIJKE VERSCHILLEN

Studenten van vakinstellingen geven vaker aan dat er een studentenraad is dan studenten van aoc's en roc's; studenten van vakinstellingen hebben met name minder vaak aangegeven nièt te weten of er een studentenraad is, dus zij lijken beter op de hoogte te zijn. Bol-studenten geven vaker aan dat er een studentenraad is dan bbl'ers; bol'ers geven met name minder vaak 'weet ik niet' als antwoord, en lijken dus beter op de hoogte te zijn. Bol-studenten geven daarnaast ook vaker aan mee te willen praten over hoe het op school beter kan dan bbl'ers.

Hoe hoger het niveau, hoe beter studenten op de hoogte lijken zijn over het wel of niet bestaan van een studentenraad. Studenten aan Entreeopleidingen geven vaker aan mee te willen praten over hoe het op school beter kan dan studenten op de andere niveaus. Vrouwelijke mbo'ers geven vaker aan dat er een studentenraad is dan mannen; mannen weten dit vaker niet.

DIT ZEGT JOB

Voor JOB als belangenhartiger van de mbo-studenten is medezeggen-schap erg belangrijk. We vinden het fijn dat zoveel studenten hun stem hebben laten horen via de JOB-monitor. Hiermee kunnen de studentenraden aan de slag om het gesprek aan te gaan met hun school.

STUDENTENRAAD

Sinds 2011 is een studentenraad op iedere mbo-school verplicht. De studentenraden hebben sindsdien steeds meer rechten en verantwoordelijkheden gekregen. Studentenraden komen op voor de studenten op hun school en beslissen mee over wat er beter kan, zowel op hun eigen school als landelijk. JOB zal zich blijven inzetten voor het verbeteren van de rechten van de studentenraad en de mbo-student.

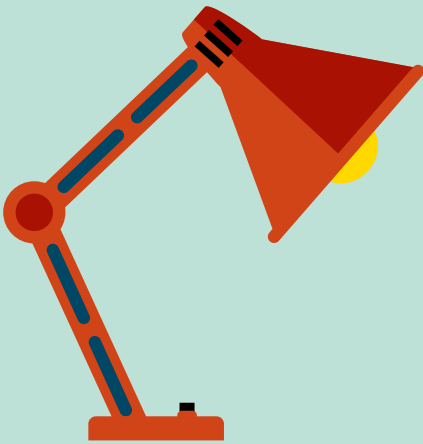
Hoewel in de voorgaande jaren de bekendheid van de studentenraad telkens steeg is dat dit jaar twee procentpunten gedaald. We zijn blij dat de studentenraden ondanks de coronapandemie zichtbaar zijn gebleven en dat de helft van de studenten weet dat er een studentenraad is. Maar dat betekent ook dat de andere helft van de studenten *niet* weet dat er een studentenraad is. Daarnaast weten veel studenten niet wat een studentenraad doet. We hopen dat

studentenraden zich samen met hun College van Bestuur gaan inzetten om hun bekendheid te vergroten.

Uit de JOB-monitor blijkt ook dat 65 procent van de studenten niet mee wil praten over wat er op school beter kan. Wat we als JOB zien is dat studenten vaak wel een mening hebben over hoe het beter kan op school, op hun opleiding of in hun klas, en dat ze deze best willen delen als we ernaar vragen. Maar ze willen niet meteen in de studentenraad om over alles mee te praten, en willen dit ook niet alleen maar via enquêtes doen. Gelukkig zijn er heel veel andere manieren om te weten te komen waar studenten tegenaan lopen en wat ze zouden verbeteren. Wanneer we met studenten in gesprek gaan en samen aan de slag gaan om school te verbeteren, worden ze vaak enthousiaster om vaker mee te praten. We hopen dan ook dat studentenraden actief met studenten in gesprek gaat.

JIJ BESLIST MEE!

JOB doet regelmatig onderzoek naar hoe we de medezeggenschap in het mbo kunnen verbeteren. Dat onderzoek heet Jij Beslist Mee! Bij JOB merken we dat wij, maar ook dat studentenraden, vaak maar een deel van de studenten vertegenwoordigen. We hebben namelijk minder contact met entreestudenten, niveau-2-studenten en bbl-studenten.

Daarnaast is het ingewikkeld om te achterhalen waar studenten met een ondersteuningsbehoefte, met verschillende religieuze achtergronden of van verschillende seksualiteiten en huidskleuren tegenaan lopen. Daarom hebben we onderzoek gedaan naar hoe JOB en studentenraden beter al deze verschillende studenten en belangen kan vertegenwoordigen.

EXTRA INFORMATIE

- ◆ [Jij beslist mee 4.0](#)

Kijk voor de resultaten van jouw school op

WWW.JOBMONITORRESULTATEN.NL

WAT KAN JE ALS STUDENTENRAAD DOEN?

Het rapport Jij Beslist Mee 4.0! komt deze zomer uit en neemt je mee in alle resultaten van dit onderzoek. Hier delen we alvast een aantal tips:

- ◆ Maak het mogelijk om op verschillende manieren input te geven of bij te dragen aan de studentenraad. Komen de studenten niet naar jou? Ga dan zelf naar de student.
- ◆ Maak de stem van studenten de rode lijn van het werk van de studentenraad. Maak bijvoorbeeld elk jaar een plan aan de hand van de stem van studenten en laat aan het eind van het jaar weten wat je voor elkaar hebt gekregen via social media.
- ◆ Een studentenraadslid moet goed kunnen uitleggen wat de studentenraad doet en wat ze in de afgelopen jaren bereikt hebben.
- ◆ Om de stem op te halen van studenten die JOB vaak niet bereiken geven we *gastlessen* op entree, niveau 2 en bbl. In deze gastlessen halen we op wat er speelt en bespreken we wat studenten van onze plannen vinden. Willen ze vaker meepraten? Dat kan! Hoe doen we dat op een manier die bij jou past? Als studentenraad kun je deze gastlessen samen met JOB geven op jouw school. Interesse? Mail naar gastlessen@jobmbo.nl.
- ◆ Plan een week waarin de studentenraad klassen bezoekt. Hier kan een studentenraad goed uitleggen wat zij doen, wat zij op school hebben verbeterd en hoe en waarmee studenten bij hen terecht kunnen.
- ◆ Onderzoek niet alleen of studenten willen meepraten, maar ook of studenten zich gehoord voelen op school! Pas wanneer je het gevoel hebt dat het nut heeft om mee te praten, zul je hier enthousiast over worden.
- ◆ In het *servicedocument medezeggenschap* kunnen studentenraden voorbeelden vinden van goede ondersteuning van een professionele studentenraad. Studentenraden zijn onmisbaar voor de school

IN HET KORT

Scholen krijgen hogere rapportcijfers van hun studenten ...

Als ze met **PLEZIER**
naar school gaan

Als ze vinden dat school hen
helpt om goed te **PRESTEREN**

En als ze de **BEGELEIDING**
van school goed vinden.

11

ALGEMENE

TEVREDENHEID

In dit hoofdstuk kijken we naar de cijfers die studenten hebben gegeven aan hun opleiding en hun school. Daarnaast leggen we uit wat de verschillen tussen scholen nou echt betekenen.

11. ALGEMENE TEVREDENHEID

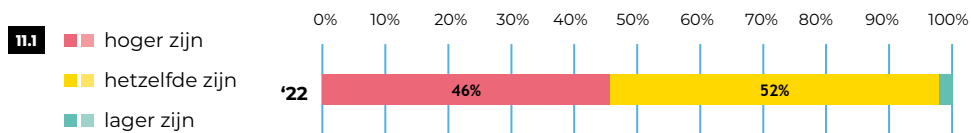
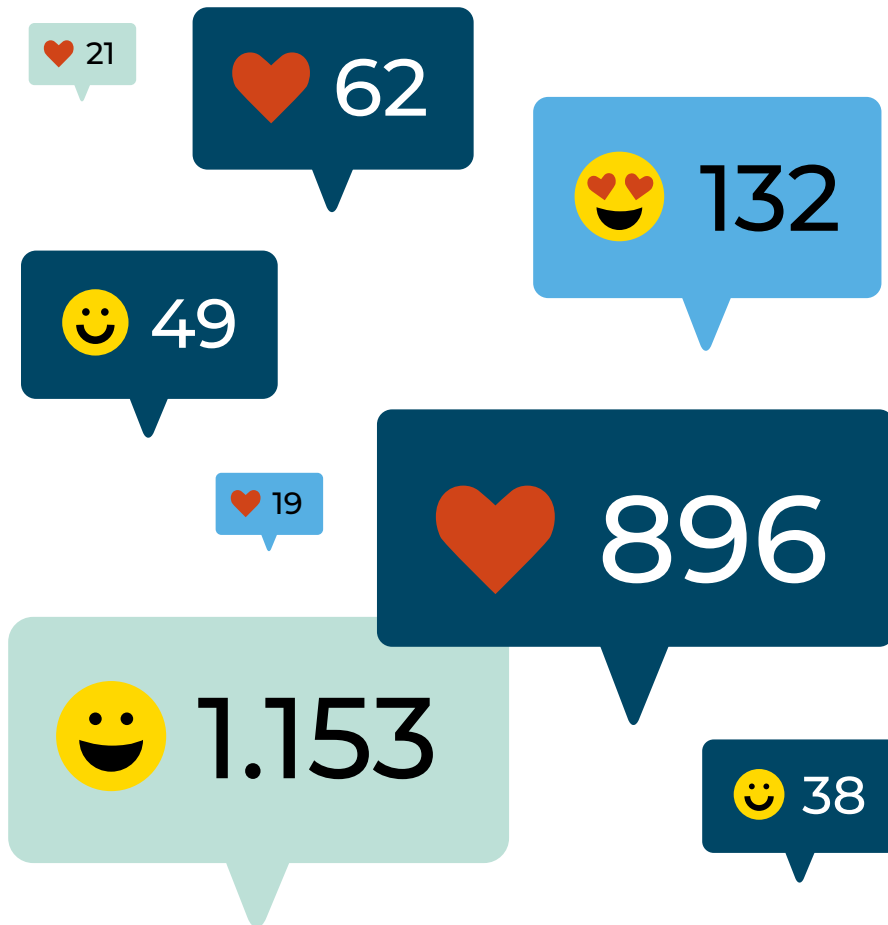
De hoofdstukken eerder in dit rapport beschrijven de resultaten van vragen over verschillende thema's. In dit hoofdstuk kijken we naar de algemene rapportcijfers die studenten aan hun opleiding en school geven. Deze rapportcijfers worden vaak gebruikt om aan te geven hoe goed of slecht de opleiding of instelling het in het algemeen doet. Instellingen noemen zichzelf dan bijvoorbeeld 'de beste mbo-instelling' als zij hoge rapportcijfers halen.

Is dat wel terecht? Verschillen scholen echt van elkaar, en wat doen scholen met hogere rapportcijfers dan beter dan scholen met lagere cijfers? Hier geven we in dit hoofdstuk een antwoord op.

ALGEMENE WAARDERING VAN DE OPLEIDING EN DE SCHOOL & DE INVLOED VAN CORONA

De studenten in het mbo gaven hun opleiding dit jaar een 6,8, een voldoende en iets hoger dan vorig jaar: toen was het rapportcijfer een 6,7. De school wordt iets lager gewaardeerd, maar kan toch rekenen op een voldoende: een 6,6 (vorig jaar was dat een 6,5). Het zijn de gemiddelde cijfers die studenten aan hun opleiding en hun school gaven. Dat er verschillen zijn tussen scholen, komt later in dit hoofdstuk aan bod. Studenten zijn in 2022 dus iets positiever dan in 2020. De afgelopen tijd was bijzonder vanwege de coronapandemie, die zorgde voor maatregelen als schoolsluitingen en hybride onderwijs. De onderzoekers keken of de coronacrisis daar misschien iets mee te maken zou kunnen hebben. Hiervoor hebben we studenten gevraagd of zij in een 'normaal' jaar hogere of lagere rapportcijfers zouden hebben gegeven. Uit de antwoorden bleek dat iets meer dan de helft van de studenten denkt dat hun cijfers dan hetzelfde zouden zijn, maar ook dat bijna de helft denkt dat hun rapportcijfers zonder corona hoger waren geweest. Toch gaven studenten dit jaar een hoger cijfer dan vorig jaar. We kunnen daarom concluderen dat de coronacrisis de rapportcijfers in elk geval niet negatief heeft beïnvloed.

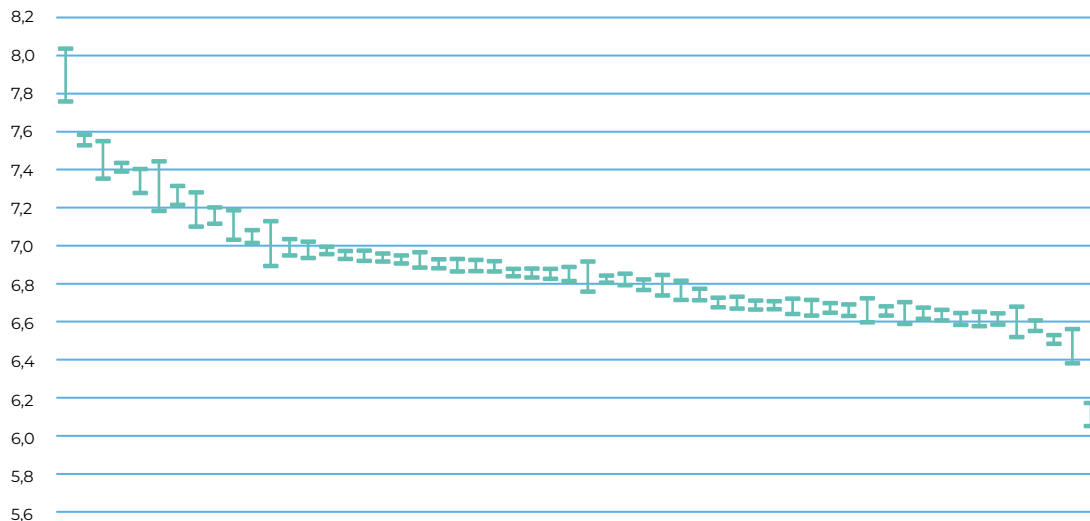
FIGUUR 11.1: Als er geen corona was, zouden de rapportcijfers die ik net gaf...

ZIJN VERSCHILLEN ÉCHTE VERSCHILLEN?

Een gemiddeld cijfer dat ruim 220.000 studenten gaven, zegt niet zo veel. Veel interessanter is het om te kijken naar de verschillen tussen de scholen. Zijn er goede en slechte scholen? Of lijken ze allemaal op elkaar? Dat wordt als volgt berekend: we kijken allereerst in hoeverre rapportcijfers van de studenten binnen een school verschillen van elkaar. Dat zegt iets over in welke mate studenten binnen dezelfde school het met elkaar eens zijn. Op basis daarvan berekenen we een range (bereik) waarbinnen het 'echte' rapportcijfer

zou vallen als het onderzoek weer herhaald zou worden. Deze range is nooit één cijfer, maar het spreidingsgebied waarbinnen dit cijfer ligt. Deze ranges zijn weergegeven in de volgende grafiek. Elke lijn stelt een school voor. Bij de eerste school (links) is het gemiddelde cijfer een 7,9, maar het échte cijfer ligt ergens tussen de 7,8 en de 8,0. We zeggen dat scholen werkelijk van elkaar verschillen als deze lijnen elkaar niet overlappen. We zien in de grafiek dat er wel degelijk 'beter' en 'slechter' presterende scholen zijn. Zo geven de studenten van de eerste school hun school een hoger rapportcijfer dan de studenten van de andere scholen. Maar daar tussenin zien we ook scholen die veel op elkaar lijken, ook als wisselen de gemiddelde rapportcijfers van elkaar. Deze scholen zijn niet per sé beter of slechter dan elkaar; omdat de lijnen overlappen concluderen we dat ze niet van elkaar verschillen.

RAPPORTCIJFERS VOOR DE OPLEIDING (95% betrouwbaarheidsintervallen)

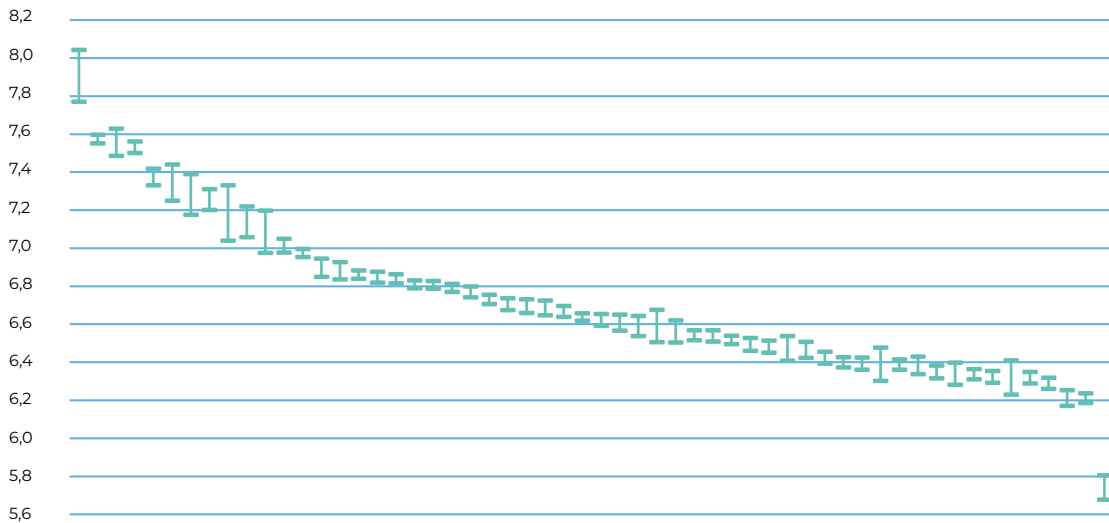

FIGUUR 11.2: Rapportcijfers voor de opleiding met betrouwbaarheidsintervallen naar instelling (gesorteerd van hoogste naar laagste gemiddelde)

Alle cijfers zijn per school weergegeven. We zien hetzelfde beeld voor de rapportcijfers voor opleidingen (gemiddelde cijfer van alle opleidingen binnen die school) en instellingen (gemiddelde van alle cijfers voor die school). Let op: de scholen in de grafieken zijn niet in beide grafieken in dezelfde volgorde weergegeven, bijvoorbeeld de vierde school in de bovenste grafiek is dezelfde school als de vijfde school in de onderste grafiek.

De rapportcijfers voor de opleiding variëren van een 7,9 (hoogste) tot een 6,1 (laagste). De cijfers voor de instelling liggen iets lager, daar is de hoogste score een 7,9 en de laagste een 5,7. Het vaakst gaven de studenten hun opleidingen hun instelling een zeven, maar er werden ook 'tienen' en 'enen' uitgedeeld.

RAPPORTCIJFERS VOOR DE SCHOOL (95% betrouwbaarheidsintervallen)

FIGUUR 11.3: Rapportcijfers voor de school met betrouwbaarheidsintervallen naar instelling (gesorteerd van hoogste naar laagste gemiddelde)

WELKE ONDERWERPEN BEPALEN HET RAPPORTCIJFER VOOR DE INSTELLING EN DE OPLEIDING?

We hebben ook gekeken welke vragen in de vragenlijst het meest samenhangen met dit rapportcijfer. Dat zegt iets over de aspecten waar een instelling op kan sturen om het rapportcijfer een volgende keer te verbeteren. Er is alleen gekeken naar vragen die door alle studenten zijn ingevuld, dus niet naar specifieke vragen over stage of functiebeperking die door slechts een deel zijn beantwoord. Ook hebben we de invloed van studentkenmerken onderzocht, zoals geslacht, leerweg en niveau.

Vragen die de meeste samenhang hebben met het rapportcijfer voor de opleiding :

- ◆ Ga je met plezier naar school?
- ◆ Wat vind je van het nut van de lessen voor jouw toekomst?
- ◆ Wat vind je van de begeleiding tijdens je opleiding?
- ◆ Wat vind je van de manier waarop school je helpt om goed te presteren?
- ◆ Wat vind je van hoe jouw docenten lesgeven?
- ◆ Wat vind je van het lesmateriaal en de boeken?
- ◆ Wat vind je van hoe goed toetsen aansluiten bij wat je hebt geleerd?
- ◆ Wat vind je van de sfeer binnen jouw opleiding?
- ◆ Wat vind je van hoe je school luistert naar jouw mening?

JOB-MONITOR 2022

Vragen die de meeste samenhang hebben met het rapportcijfer voor de school:

- ◆ Ga je met plezier naar school?
- ◆ Wat vind je van de manier waarop school je helpt om goed te presteren?
- ◆ Wat vind je van hoe je school luistert naar jouw mening?
- ◆ Wat vind je van hoe jouw docenten lesgeven?
- ◆ Wat vind je van de begeleiding tijdens je opleiding?
- ◆ Wat vind je van de kantine op school?
- ◆ Wat vind je van het lesmateriaal en de boeken?
- ◆ Wat vind je van de sfeer binnen jouw opleiding?
- ◆ Wat vind je van de werkplekken op school waar je rustig kunt studeren?
- ◆ Wat vind je van het nut van de lessen voor jouw toekomst?

Er is ook gekeken of de rapportcijfers voor de opleiding en de school verschillen tussen type studenten. Daaruit komt het volgende beeld naar voren:

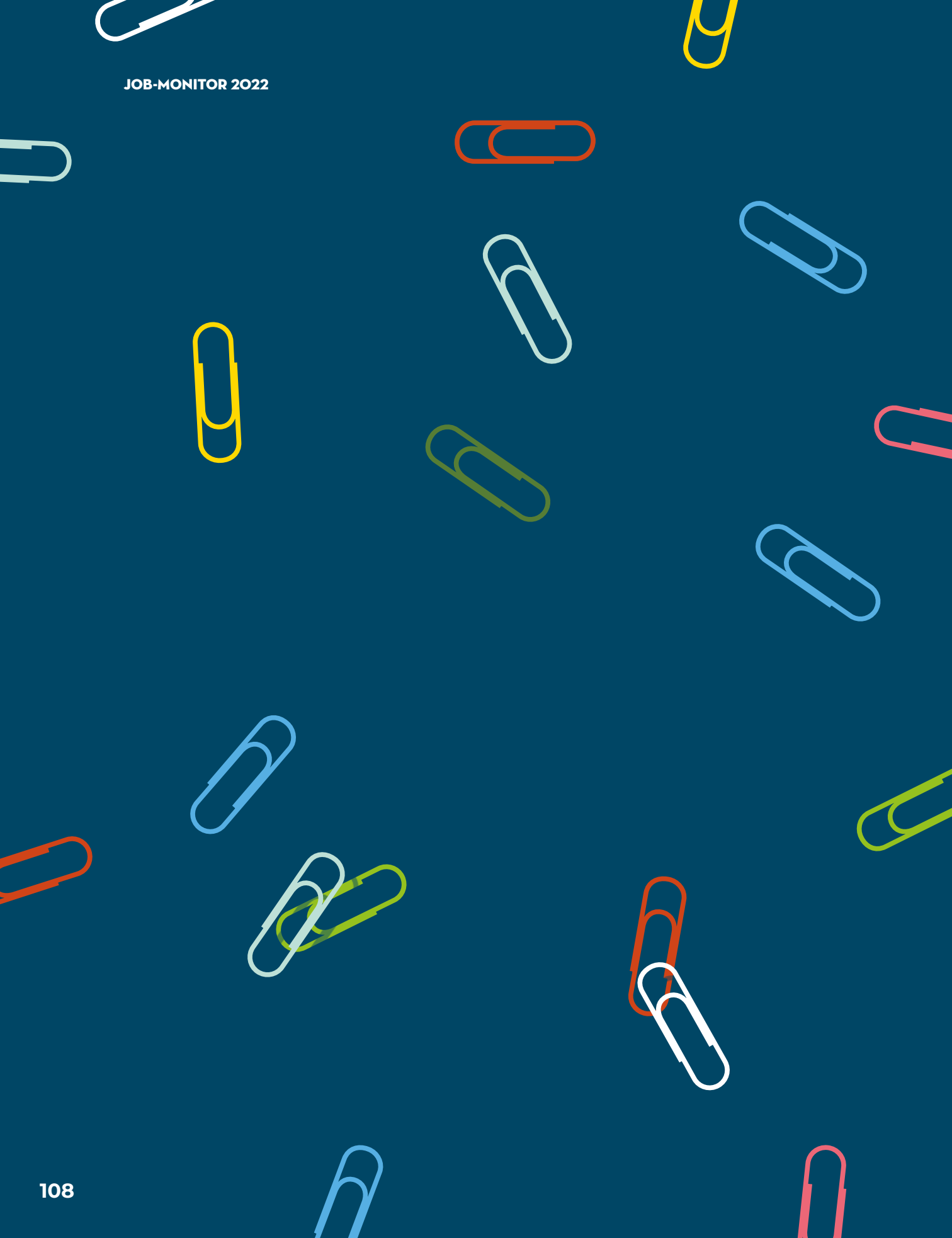
Een hoger cijfer voor de opleiding wordt uitgedeeld door de oudere studenten, studenten van vakinstellingen (in vergelijking met aoc's en roc's), bol-studenten (in vergelijking met bl) en door entree-opleidingen en niveau 2 in vergelijking met niveau 3-4. Op het rapportcijfer voor de opleiding is geen verschil gevonden tussen mannen en vrouwen.

Een hoger cijfer voor de school geven juist de jongere studenten en de oudere studenten, de groep daar tussenin (20-25 jaar) is negatiever. Daarnaast zien we hogere cijfers bij studenten van vakinstellingen (in vergelijking met aoc's en roc's), bij bol-studenten (in vergelijking met bbl) en bij studenten in niveau entree-opleidingen en niveau 2 (in vergelijking met niveau 3-4). Ook geven vrouwen een hoger rapportcijfer aan hun school dan mannen.

SAMENVATTING

In dit hoofdstuk hebben we de rapportcijfers voor zowel de school als de instelling besproken. Studenten waarderen de opleiding gemiddeld met een 6,8 hoger dan de school (6,6). Daarmee waarderen studenten hun opleiding én hun instelling hoger dan vorig jaar, ondanks de coronamaatregelen, waar veel studenten last van hebben gehad. Studenten aan entreeopleidingen en niveau 2 zijn positiever dan studenten in niveau 3 en 4. BOL-studenten waarderen de opleiding én de instelling hoger dan BBL-studenten.

Wat bepaalt het algemene oordeel over de opleiding en de school het meest? Met stip op de eerste plaats staat het plezier waarmee studenten naar school gaan. Dat is het allerbelangrijkste. Op de tweede plaats is de manier waarop de school studenten helpt om goed te presteren een belangrijke voorwaarde voor een hoog rapportcijfer. Ten derde de begeleiding. Om een hoog rapportcijfer te krijgen voor de opleiding én voor de school moet dit op orde zijn. Dat geldt ook voor de manier waarop docenten lesgeven. Verder is er een positieve invloed van een goede sfeer, het luisteren naar de mening van studenten (studenten serieus nemen), het verzorgen van lessen die nut hebben voor de toekomst en goed lesmateriaal. Voor een positieve waardering voor de *opleiding* is het belangrijk dat toetsen goed aansluiten bij wat studenten hebben geleerd. Typisch voor een goed rapportcijfer voor de *school* zijn een goede kantine en voldoende werkplekken om rustig te kunnen studeren.

BIJLAGEN

BIJLAGE A:

BRONNEN (EXTRA INFORMATIE)

Naar volgorde van verwijzing

- ♦ **JOB-monitor resultatenpagina (JOB)** - www.jobmonitorresultaten.nl
- ♦ **Klachtenrapportage 2021 (JOB)** - <https://www.jobmbo.nl/wp-content/uploads/2022/02/Klachtenrapportage-2021.pdf>
- ♦ **Klachtenlijn (JOB)** - <https://www.jobmbo.nl/contact/>
- ♦ **Informatie infographic rekenen (JOB)** - <https://www.jobmbo.nl/de-rekenexamens/>
- ♦ **Panelonderzoek corona (JOB)** - <https://www.jobmbo.nl/wp-content/uploads/2020/10/Onderzoeksverslag-JOB-Corona.pdf>
- ♦ **LOB ambitieagenda 2017 (JOB & MBO Raad)** - <https://www.jobmbo.nl/wp-content/uploads/2022/04/20180101-Ambitie-agenda-LOB-voor-MBO.pdf>
- ♦ **Addendum ambitieagenda 2022 (JOB & MBO Raad)** - <https://www.jobmbo.nl/wp-content/uploads/2022/04/Addendum-LOB-ambitie-agenda-2022.pdf>
- ♦ **Rechten van de studentenraad (JOB)** - <https://www.jobmbo.nl/studentenraad-berichten/rechten/>
- ♦ **Instemmen (OOK, studentstatuut, klachtregeling) (JOB)** - <https://www.jobmbo.nl/studentenraad-berichten/instemmen/>
- ♦ **Coalitieakkoord** - <https://open.overheid.nl/repository/rnl-f3cb0d9c-878b-4608-9f6a-8a2f6e24a410/1/pdf/coalitieakkoord-2021-2025.pdf>
- ♦ **Omgeving, sfeer en veiligheid (JOB)** - <https://www.jobmbo.nl/studentenraad-berichten/algemene-themas-studenten/omgeving-sfeer-en-veiligheid/>
- ♦ **Ongebruikte leermiddelen (JOB)** - <https://www.jobmbo.nl/studentenraad-berichten/algemene-themas-studenten/ongebruikt/>
- ♦ **Schoolkosten** - <https://www.jobmbo.nl/studentenraad-berichten/algemene-themas-studenten/schoolkosten-2/>
- ♦ **Servicedocument schoolkosten** - https://www.jobmbo.nl/wp-content/uploads/2019/04/201807_Servicedocument-Schoolkosten.pdf
- ♦ **JOB brochure schoolkosten (JOB)** - <https://www.jobmbo.nl/wp-content/uploads/2019/09/JOB-brochure-schoolkostenbeleid-web-v2.pdf>
- ♦ **Stagewijzer (JOB)** - <https://www.jobmbo.nl/stagewijzer/>
- ♦ **Leerwerkwijzer (JOB)** - <https://www.jobmbo.nl/stagewijzer/>
- ♦ **Jij beslist mee 4.0 (JOB)** - <https://www.jobmbo.nl/inspraak-voor-iedereen-met-jij-beslist-mee-4-0/>
- ♦ **Mbo toegankelijk** - www.mbotoegankelijk.nl

BIJLAGE B:**RESPONS NAAR ACHTERGRONDKENMERKEN****LEEFTIJD**

17 en jonger	46%
18-19	29%
20-21	11%
22-25	6%
26 en ouder	8%

NIVEAU

Entree	2%
Niveau 2	14%
Niveau 3	22%
Niveau 4	62%

LEERWEG

Bbl	20%
Bol	80%

SCHOOLTYPE

Aoc	6%
Roc	88%
Vak	6%

GESLACHT

Man	49%
Vrouw	51%

DOMEIN

Afbouw, hout en onderhoud	2%
Ambacht, laboratorium en gezondheidstechniek	2%
Bouw en infra	3%
Cross-over	1%
Economie en administratie	9%
Entree	2%
Handel en ondernemerschap	5%
Horeca en bakkerij	5%
Informatie en communicatietechnologie	5%
Media en vormgeving	5%
Mobiliteit en voertuigen	3%
Techniek en procesindustrie	7%
Toerisme en recreatie	1%
Transport, scheepvaart en logistiek	3%
Uiterlijke verzorging	3%
Veiligheid en sport	7%
Voedsel, natuur en leefomgeving	6%
Zorg en welzijn	30%

LEERPROBLEEM, BEPERKING OF BLIJVENDE ZIEKTE

Wel	36%
Niet	64%

BIJLAGE C:

INDELING IN CLUSTERS

ONDERWIJS EN BEGELEIDING (CRONBACH'S ALPHA= 0,84)

- ◆ Wat vind je van de manier waarop school je helpt om goed te presteren?
- ◆ Wat vind je van hoe jouw docenten lesgeven?
- ◆ Wat vind je van de begeleiding tijdens je opleiding?
- ◆ Wat vind je van hoe school luistert naar jouw mening?
- ◆ Wat vind je van het nut van de lessen voor jouw toekomst?
- ◆ Na de opleiding moet je kiezen: verder leren of gaan werken. Hoe helpt school je bij deze keuze?

INFORMATIE (CRONBACH'S ALPHA= 0,76)

- ◆ Wat vind je van hoe school je op de hoogte houdt over hoe het met je gaat in je studie?
- ◆ Wat vind je van de informatie die school je geeft over je rechten en plichten?
- ◆ Wat vind je van hoe school omgaat met klachten?
- ◆ Vragen de docenten wat je van de lessen vindt?
- ◆ Wat vind je van de informatie die je kreeg over de hoogte van je schoolkosten?

OMGEVING, SFEER EN VEILIGHEID (CRONBACH'S ALPHA= 0,72)

- ◆ Wat vind je van de sfeer binnen jouw opleiding?
- ◆ Ga je met plezier naar school?
- ◆ Voel je je veilig op school?
- ◆ Wat vind je van de werkplekken op school waar je rustig kunt studeren?
- ◆ Wat vind je van de kantine op school?

LESMATERIAAL EN TOETSEN (CRONBACH'S ALPHA= 0,77)

- ◆ Wat vind je van het lesmateriaal en de boeken?
- ◆ Je hebt boeken en lesmateriaal moeten kopen voor school. Gebruik je deze boeken en lesmaterialen?
- ◆ Wat vind je van hoe goed toetsen aansluiten bij wat je hebt geleerd?
- ◆ Wat vind je van de keuzedelen waaruit je kunt kiezen?
- ◆ Wat vind je van de inhoud van de keuzedelen?

STAGE (BOL)/ SCHOOL (CRONBACH'S ALPHA= 0,79)

- ◆ Wat vind je van hoe je school jou heeft voorbereid op je stage/bpv?
- ◆ Wat vind je van hoe je school je begeleidt heeft begeleid/begeleidt tijdens je stage/bpv?
- ◆ Wat vind je van hoe opdrachten van je school aansluiten bij het werk dat je doet op je stage/bpv-plek?

STAGE (BOL)/ LEERBEDRIJF (CORRELATIE: 0,65)

- ◆ Wat vind je van hoe het leerbedrijf je heeft begeleid/begeleidt tijdens je stage/bpv?
- ◆ Wat vind je van wat je leert op je stage/werkplek?

WERKPLEK (BBL)/ SCHOOL (CORRELATIE: 0,50)

- ◆ Wat vind je van de mogelijkheid om jouw werkervaring te bespreken op school?
- ◆ Wat vind je van hoe opdrachten van school aansluiten bij het werk dat je doet op je werkplek?

WERKPLEK (BBL) / WERKPLEK (CORRELATIE: 0,68)

- ◆ Wat vind je van de manier waarop het leerbedrijf je begeleidt?
- ◆ Wat vind je van wat je leert op je werkplek?

VRAGEN DIE NIET ZIJN OPGENOMEN IN EEN CLUSTER

- ◆ Wat vind je van de lessen Nederlands?
- ◆ Wat vind je van de lessen rekenen?
- ◆ Wat vind je van de lessen Engels?
- ◆ Heb je stage/bpv gelopen of doe je dat op dit moment?
- ◆ Was/Is het moeilijk voor je om een stage-/bpv-plaats te vinden?
- ◆ Hoe moeilijk was het voor jou om een werkplek te vinden voor je opleiding?
- ◆ Heb je leerproblemen, beperkingen of blijvende ziektes?
- ◆ Weten jouw docenten dat je een beperking hebt?
- ◆ Wat vind je van de hulpmiddelen en aanpassingen op school voor jouw beperking?
- ◆ Is er een studentenraad op jouw school?
- ◆ Zou je zelf willen meepraten over hoe het op jouw school beter kan?
- ◆ Welk rapportcijfer geef je jouw opleiding?
- ◆ Welk rapportcijfer geef je jouw school?
- ◆ Als er geen corona was, dan zouden de rapportcijfers die ik net gaf:
- ◆ Wat vind je van de online lessen die je dit schooljaar vanuit thuis volgt?

BIJLAGE D:

VRAGENLIJST

THEMA: LESSEN

1. Wat vind je van de lessen Nederlands?
heel slecht ○○○○○ heel goed ○ ik krijg geen lessen Nederlands
2. Wat vind je van de lessen rekenen?
heel slecht ○○○○○ heel goed ○ ik krijg geen lessen rekenen
3. Wat vind je van de lessen Engels?
heel slecht ○○○○○ heel goed ○ ik krijg geen lessen Engels

THEMA: ONDERWIJS EN BEGELEIDING

4. Wat vind je van de manier waarop school je helpt om goed te presteren?
heel slecht ○○○○○ heel goed
5. Wat vind je van hoe jouw docenten lesgeven?
heel slecht ○○○○○ heel goed
6. Wat vind je van de begeleiding tijdens je opleiding?
heel slecht ○○○○○ heel goed
7. Wat vind je van hoe je school luistert naar jouw mening?
heel slecht ○○○○○ heel goed ○ niet van toepassing/weet ik niet
8. Wat vind je van het nut van de lessen voor jouw toekomst?
heel slecht ○○○○○ heel goed
9. Na de opleiding moet je kiezen: verder leren of gaan werken.
Hoe helpt je school je bij deze keuze?
heel slecht ○○○○○ heel goed

THEMA: INFORMATIE

10. Wat vind je van hoe school je op de hoogte houdt over hoe het met je gaat in je studie?
heel slecht ○○○○○ heel goed
11. Wat vind je van de informatie die school je geeft over je rechten en plichten?
heel slecht ○○○○○ heel goed ○ ik heb hier geen informatie over gekregen
12. Wat vind je van hoe school omgaat met klachten?
heel slecht ○○○○○ heel goed ○ hier heb ik geen ervaring mee
13. Vragen de docenten wat je van de lessen vindt?
nee, bij geen enkel vak ○○○○○ ja, bij alle vakken

14. Wat vind je van de informatie die je kreeg over de hoogte van de schoolkosten?
heel slecht ○○○○○ heel goed

THEMA: OMGEVING, SFEER EN VEILIGHEID

15. Wat vind je van de sfeer binnen jouw opleiding?
heel slecht ○○○○○ heel goed
16. Ga je met plezier naar school?
helemaal niet ○○○○○ ja, zeker
17. Voel je je veilig op school?
helemaal niet ○○○○○ ja, zeker
18. Wat vind je van de werkplekken op school waar je rustig kunt studeren?
heel slecht ○○○○○ heel goed ○ er zijn geen werkplekken
19. Wat vind je van de kantine op school?
heel slecht ○○○○○ heel goed ○ bij ons is er geen kantine

THEMA: LESMATERIAAL EN TOETSEN

20. Wat vind je van het lesmateriaal en de boeken?
heel slecht ○○○○○ heel goed
21. Je hebt boeken en lesmaterialen moeten kopen voor school.
Gebruik je deze boeken en lesmaterialen?
nee, helemaal niet ○○○○○ ja, voor alle vakken ○ ik heb geen boeken of les-
materiaal moeten kopen
22. Wat vind je van hoe goed toetsen aansluiten bij wat je hebt geleerd?
heel slecht ○○○○○ heel goed
23. Wat vind je van de keuzedelen waaruit je kunt kiezen?
heel slecht ○○○○○ heel goed ○ ik kan (nog) geen keuzedelen kiezen
24. Wat vind je van de inhoud van de keuzedelen?
heel slecht ○○○○○ heel goed (alleen als vraag 23 ≠ ik kan geen keuzedelen kiezen)

THEMA: STAGE (BOL) | ALLEEN BOLI

25_bol. Heb je stage/bpv gelopen of doe je dat op dit moment?

Ja, ik loop op dit moment stage/bpv

Ja, ik heb stage/bpv gelopen

maar doe dat nu niet

Nee

26_bol. Was {Is} het moeilijk voor je om een stage-/bpv-plaats te vinden?

Nee

Ja

Niet van toepassing

27_bol. Wat vind je van hoe school jou heeft voorbereid op je stage/bpv?*

heel slecht ○○○○○ heel goed

*) alleen als vraag 25_bol ≠ Nee

28_bol. Wat vind je van hoe school je heeft begeleid {begeleidt} tijdens je stage/bpv?*

heel slecht ○○○○○ heel goed

*) alleen als vraag 25_bol ≠ Nee

29_bol. Wat vind je van hoe opdrachten van school aansluiten bij het werk dat je doet op je stage-/bpv-plek?*

heel slecht ○○○○○ heel goed

*) alleen als vraag 25_bol ≠ Nee

30_bol. Wat vind je van hoe het leerbedrijf je heeft begeleid {begeleidt} tijdens je stage/bpv?*

heel slecht ○○○○○ heel goed

*) alleen als vraag 25_bol ≠ Nee

31_bol. Wat vind je van wat je leert op je stage/werkplek?*

heel slecht ○○○○○ heel goed

*) alleen als vraag 25_bol ≠ Nee

THEMA: STAGE (BBL) | ALLEEN BBLI

25_bbl. Wat vind je van de mogelijkheid om jouw werkervaring te bespreken op school?

heel slecht ○○○○○ heel goed

26_bbl. Wat vind je van hoe opdrachten van school aansluiten bij het werk dat je doet op je werkplek?

heel slecht ○○○○○ heel goed

27_bbl. Hoe moeilijk was het voor jou om een werkplek te vinden voor je opleiding?

heel moeilijk ○○○○○ heel makkelijk

28_bbl. Wat vind je van de manier waarop het leerbedrijf je begeleidt?

heel slecht ○○○○○ heel goed

29_bbl. Wat vind je van wat je leert op je werkplek?

heel slecht ○○○○○ heel goed

THEMA: STUDEREN MET EEN ONDERSTEUNINGSBEHOEFTE

32a. Heb je een van de volgende leerproblemen, beperkingen of blijvende ziektes?

- ◆ Gedragsproblemen (bijv. ADHD, ADD of concentratieproblemen).
 - ◆ Autisme.
 - ◆ Dyslexie of dyscalculie.
 - ◆ Een blijvende ziekte of aandoening (bijv. migraine, eczeem, epilepsie of diabetes).
 - ◆ Een psychische aandoening (bijv. depressie, angststoornis of een eetstoornis).
 - ◆ Een beperking in beweging (bijv. niet goed kunnen lopen).
 - ◆ Een functionele beperking (dit is een beperking die voor jou het dagelijks leven moeilijker maakt, bijv. stotteren, blind zijn, doof zijn).
 - ◆ Een andere beperking of ziekte.
- Nee [naar vraag 33]
 Ja
 Dit wil ik niet zeggen [naar vraag 33]

32b. Weten jouw docenten dat je een beperking hebt?*

- *) alleen als vraag 32a = Ja
- Ja, mijn docenten weten dat ik een beperking heb
 Nee, mijn docenten weten niet dat ik een beperking heb
 Ik weet niet of mijn docenten weten dat ik een beperking heb

32c. Wat vind je van de hulpmiddelen en aanpassingen op school voor jouw beperking?*

- *) alleen als vraag 32a = Ja
- heel slecht heel goed niet van toepassing/weet ik niet

THEMA: MEDEZEGGENSCHAP

33. Is er een studentenraad op jouw school?

- Ja
 Nee
 Weet ik niet

34. Zou je zelf willen meepraten over hoe het op jouw school beter kan?

- zeker niet heel graag

THEMA: ALGEMENE TEVREDENHEID

35. Welk rapportcijfer geef je jouw opleiding?

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

JOB-MONITOR 2022

36. Welk rapportcijfer geef je jouw school?
 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
37. Als er geen corona was, zouden de rapportcijfers die ik net gaf:
 veel hoger zijn een beetje hoger zijn hetzelfde zijn
 een beetje lager zijn veel lager zijn
38. Wat vind je van de online lessen die je dit schooljaar vanuit thuis volgt?
heel slecht heel goed ik krijg geen online lessen

AFSLUITING (DEZE VRAGEN ZIJN NIET MEEGENOMEN IN HET RAPPORT)

39. Wil je nog iets meegeven aan je opleiding of je school?
 Ja
 Nee
40. Vul hier in wat je je opleiding of school wil meegeven, dan geven wij dit door.
41. Duizenden mbo-studenten vullen de JOB-monitor in. Wil je dat JOB je een mail stuurt met de resultaten van het onderzoek? We zullen je mailadres niet voor andere dingen gebruiken.
 Ja, stuur me de resultaten op dit mailadres:
 Nee
42. JOB komt op voor jou als mbo student! Zo hebben wij ervoor gezorgd dat school jouw ongebruikte schoolboeken moet terugkopen. Ook hebben wij geregeld dat mbo'ers studenten heten in plaats van deelnemers. Om nog meer voor elkaar te krijgen, willen we graag jouw stem horen! Mogen wij jou een paar keer per jaar om je mening vragen?
 Ja, JOB mag mij op dit mailadres om mijn mening vragen:
 Nee

BIJLAGE E:

GEBRUIKTE AFKORTINGEN

aoc	Agrarisch onderwijscentrum
bbl	Beroepsbegeleidende leerweg
bol	Beroepsopleidende leerweg
bpv	Beroepspraktijkvorming
CvB	College van Bestuur
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
JOB	Jongeren Organisatie Beroepsonderwijs
mbo	Middelbaar beroepsonderwijs
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OER	Onderwijs- en Examenregeling
OOK	Onderwijsovereenkomst
POK	Praktijkovereenkomst
roc	Regionaal opleidingscentrum
SSB	Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven
WEB	Wet educatie en Beroepsonderwijs

BIJLAGE F:**LIJST VAN TABELLEN EN FIGUREN**

TABEL 1:	Netto respons per instelling JOB-monitor 2022	11 + 12
FIGUUR 3.1:	Wat vind je van de lessen Nederlands?	29
FIGUUR 3.2:	Wat vind je van de lessen rekenen?	29
FIGUUR 3.3:	Wat vind je van de lessen Engels?	30
FIGUUR 3.4:	Wat vind je van de online lessen die je dit schooljaar vanuit thuis volgt?	30
FIGUUR 4.1:	Totaaloordeel onderwijs & begeleiding	36
FIGUUR 4.2:	Wat vind je van de manier waarop school je helpt om goed te presteren?	37
FIGUUR 4.3:	Wat vind je van hoe jouw docenten lesgeven?	37
FIGUUR 4.4:	Wat vind je van de begeleiding tijdens je opleiding?	37
FIGUUR 4.5:	Wat vind je van hoe je school luistert naar jouw mening?	37
FIGUUR 4.6:	Wat vind je van het nut van de lessen voor jouw toekomst?	38
FIGUUR 4.7:	Na de opleiding moet je kiezen: verder leren of gaan werken. Hoe helpt je school je bij deze keuze?	38
FIGUUR 4.8:	Welk rapportcijfer geef je jouw school? Naar hoe studenten oordelen over de manier waarop school ze helpt goed te presteren	40
FIGUUR 5.1:	Totaaloordeel informatie	44
FIGUUR 5.2:	Wat vind je van hoe school je op de hoogte houdt over hoe het met je gaat in je studie?	45

BIJLAGE F: LIJST VAN TABELLEN EN FIGUREN

FIGUUR 5.3:	Wat vind je van de informatie die school je geeft over je rechten en plichten?	45
FIGUUR 5.4:	Wat vind je van hoe school omgaat met klachten?	45
FIGUUR 5.5:	Vragen de docenten wat je van de lessen vindt?	46
FIGUUR 5.6:	Wat vind je van de informatie die je kreeg over de hoogte van de schoolkosten?	46
FIGUUR 6.1:	Totaaloordeel omgeving, sfeer en veiligheid	54
FIGUUR 6.2:	Wat vind je van de sfeer binnen jouw opleiding?	55
FIGUUR 6.3:	Ga je met plezier naar school?	55
FIGUUR 6.4:	Voel je je veilig op school?	55
FIGUUR 6.5:	Wat vind je van de werkplekken op school waar je rustig kunt studeren?	56
FIGUUR 6.6:	Wat vind je van de kantine op school?	56
FIGUUR 6.7:	Welk rapportcijfer geef je jouw school? Naar hoe studenten oordelen over of zij met plezier naar school gaan	58
FIGUUR 7.1:	Totaaloordeel lesmateriaal en toetsen	62
FIGUUR 7.2:	Wat vind je van het lesmateriaal en de boeken?	63
FIGUUR 7.3:	Je hebt boeken en lesmaterialen moeten kopen voor school. Gebruik je deze boeken en lesmaterialen?	63
FIGUUR 7.4:	Wat vind je van hoe goed toetsen aansluiten bij wat je hebt geleerd?	63
FIGUUR 7.5:	Wat vind je van de keuzedelen waaruit je kunt kiezen?	63
FIGUUR 7.6:	Wat vind je van de inhoud van de keuzedelen?	64

JOB-MONITOR 2022

FIGUUR 7.7:	Welk rapportcijfer geef je jouw opleiding?	
	Naar hoe studenten oordelen over hun lesmateriaal en de boeken	65
FIGUUR 8.1:	Totaaloordeel stage bol/school	70
FIGUUR 8.2:	Wat vind je van hoe school jou heeft voorbereid op je stage/bpv?	71
FIGUUR 8.3:	Wat vind je van hoe school je begeleidt/heeft begeleid tijdens je stage/bpv?	71
FIGUUR 8.4:	Wat vind je van hoe opdrachten van school aansluiten bij het werk dat je doet op je stage-/bpv-plek?	71
FIGUUR 8.5:	Totaaloordeel stage bol/leerbedrijf	72
FIGUUR 8.6:	Wat vind je van hoe het leerbedrijf je begeleidt/heeft begeleid tijdens je stage/bpv?	73
FIGUUR 8.7:	Wat vind je van wat je leert op je stage/bpv?	73
FIGUUR 8.8:	Was/is het moeilijk voor je om een stage-/bpv-plaats te vinden? (Alleen studenten met stage-ervaring)	74
FIGUUR 8.9:	Totaaloordeel werkplek bbl/school	80
FIGUUR 8.10:	Wat vind je van de mogelijkheid om jouw werkervaring te bespreken op school?	81
FIGUUR 8.11:	Wat vind je van hoe opdrachten van school aansluiten bij het werk dat je doet op je werkplek?	81
FIGUUR 8.12:	Totaaloordeel werkplek bbl/werkplek	82
FIGUUR 8.13:	Wat vind je van de manier waarop het leerbedrijf je begeleidt?	82
FIGUUR 8.14:	Wat vind je van wat je leert op je werkplek?	82
FIGUUR 8.15:	Hoe moeilijk was het voor jou om een werkplek te vinden voor je opleiding?	83

BIJLAGE F: LIJST VAN TABELLEN EN FIGUREN

FIGUUR 9.1:	Heb je een of meer leerproblemen, beperkingen of blijvende ziektes?	89
FIGUUR 9.2:	Weten jouw docenten dat je een beperking hebt?	89
FIGUUR 9.3:	Wat vind je van de hulpmiddelen en aanpassingen op school voor jouw beperking?	89
FIGUUR 10.1:	Is er een studentenraad op jouw school?	97
FIGUUR 10.2:	Zou je zelf willen meepraten over hoe het op jouw school beter kan?	97
FIGUUR 11.1:	Als er geen corona was, zouden de rapportcijfers die ik net gaf...	103
FIGUUR 11.2:	Rapportcijfers voor de opleiding met betrouwbaarheidsintervallen naar instelling (gesorteerd van hoog naar laag gemiddelde)	104
FIGUUR 11.3:	Rapportcijfers voor de school met betrouwbaarheidsintervallen naar instelling (gesorteerd van hoog naar laag gemiddelde)	105

COLOFON

De JOB-monitor 2022 is het tevredenheidsonderzoek van de Jongeren Organisatie Beroepsonderwijs onder studenten in het mbo

ALGEMENE PROJECTCOÖRDINATIE

Daniëlle van Leeuwen
Anniek Westerhof

REDACTIE

Tessa Termorshuizen
Josien Lodewick
Anja van den Broek
Daniëlle van Leeuwen
JOB – team

ONDERZOEK

ResearchNed, Nijmegen
Danny Brukx
Anja van den Broek
Tessa Termorshuizen
Josien Lodewick
Anne Groot
Roos Geurts

ONTWERP

Studio Kwee

DRUK

Postfly, Amsterdam

De JOB-monitor 2022 kon worden uitgevoerd dankzij een financiële bijdrage van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

© 2022 ResearchNed Nijmegen in opdracht van Jongeren Organisatie Beroepsonderwijs. Alle rechten voorbehouden. Het is niet geoorloofd gegevens uit dit rapport te gebruiken in publicaties zonder nauwkeurige bronvermelding. ResearchNed werkt conform de kwaliteitsnormen NEN-EN-ISO 9001:2015 voor kwaliteitsmanagementsystemen en NEN-ISO 20252:2019 voor markt-, opinie- en maatschappelijk onderzoek en NEN-ISO 27001:2017 voor informatiebeveiliging.

Het onderzoeksrapport kan worden gedownload via www.jobmbo.nl. Gedrukte exemplaren kunnen worden (na)besteld bij JOB via info@jobmbo.nl.

JONGERENORGANISATIE BEROEPSONDERWIJS

Drieharingstraat 6 030 79 00 915
3511 BJ Utrecht info@jobmbo.nl
Nederland www.jobmbo.nl

JOB
MBO